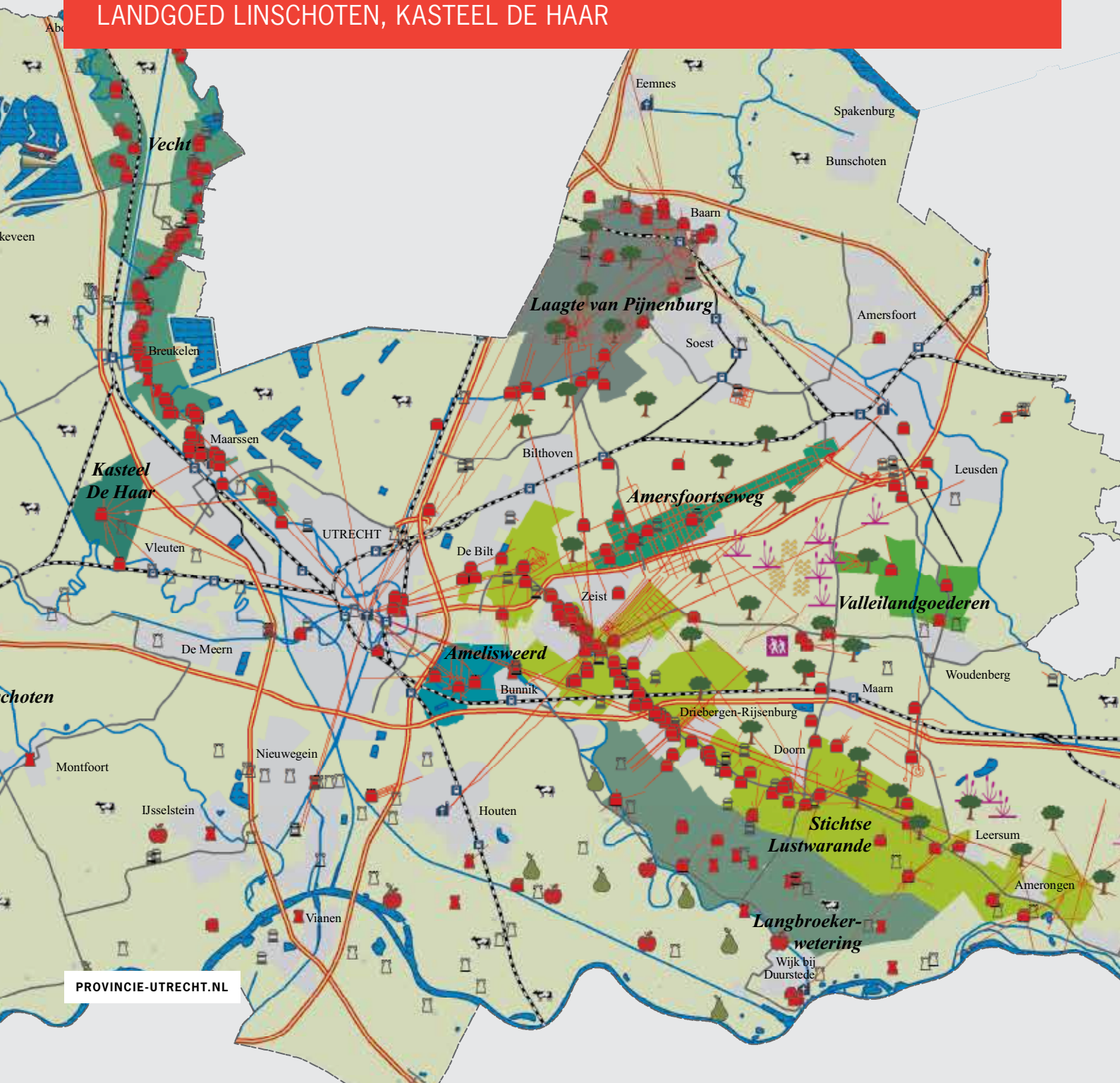

DE UTRECHTSE BUITENPLAATSBIOTOOP

KENMERKEN EN AMBITIES

VECHT, STICHTSE LUSTWARANDE, LANGBROEKERWETERING, LAAGTE VAN PIJNENBURG, AMERSFOORTSEWEG, VALLEILANDGOEDEREN, AMELISWEERDEN, LANDGOED LINSCHOTEN, KASTEEL DE HAAR

A faint map of the Utrecht region is visible on the left side of the page. It shows various geographical features like rivers, roads, and green spaces. Labels on the map include 'Leusden', 'Amersfoort', 'Linschoten', and 'Kasteel de Haar'.

DE UTRECHTSE BUITENPLAATSBIOTOOP

Kenmerken en Ambities

**VECHT, STICHTSE LUSTWARANDE, LANGBROEKERWETERING
LAAGTE VAN PIJNENBURG, AMERSFOORTSEWEG,
VALLEILANDGOEDEREN, AMELISWEERDEN, LANDGOED
LINSCHOTEN, KASTEEL DE HAAR**

Vastgesteld door gedeputeerde staten van Utrecht
op 14 oktober 2014

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	7
SAMENVATTING	8
<hr/>	
1. HET BUITENPLAATSBELEID	9
Dynamische lustlandschappen	9
Bouwstenen voor buitenplaatsen	9
Provinciale inzet voor buitenplaatsen	10
<hr/>	
2. DE BUITENPLAATSBIOTOOP	13
Uitgangspunten	13
Legenda bij de kaart	14
Werkwijze en overleg met het veld	17
Geografisch informatiebestand	18
<hr/>	
3. KENMERKEN VAN DE BUITENPLAATSZONES	19
Vecht	19
Stichtse Lustwarande	26
Langbroekerwetering	30
Laagte van Pijnenburg	32
Amersfoortseweg	37
Valleilandgoederen	40
Amelisweerden	42
Landgoed Linschoten	44
Kasteel De Haar	46
<hr/>	
4. AMBITIES	49
Samenhangend cultuurgoed	49
Beleefbaar voor iedereen	49
Ambities voor de buitenplaatszones	49
Ambities per legenda eenheid	57
<hr/>	
5. BUITENPLAATSBIOTOOP KAARTEN	60
<hr/>	
BIJLAGEN	94
Bijlage 1: Opgenomen buitenplaatsen in de zones	94
Bijlage 2: Betrokken eigenaren en gemeenten	105
Bijlage 3: Bronnen	107
<hr/>	
COLOFON	115

Ridderhofstad Sterkenburg aan de Langbroekerwetering

INLEIDING

De provincie Utrecht kan bogen op een geweldige rijkdom aan buitenplaatsen, waarvoor de provincie zich de afgelopen en komende jaren specifiek inzet. Er zijn negen buitenplaatszones aangewezen waarin buitenplaatsen een prominente bijdrage leveren aan de ruimtelijke samenhang en kwaliteit. Als één van de instrumenten om deze kwaliteiten te behouden en te versterken is voor elke zone een buitenplaatsbiotoop opgesteld, zoals beoogd in de Uitvoeringsagenda Historische Buitenplaatsen 2012-2015. Een buitenplaatsbiotoop is een geografisch informatiebestand (GIS) waarin de cultuurhistorische structuurdragers van buitenplaatsen op kaart zijn gezet (huizen, bijgebouwen, lanen, waterpartijen, enz.), dat bedoeld is als kennis- en informatiebron bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Het laat zien dat een buitenplaats meer is dan een hoofdhuis aan de weg, zodat ook de omgeving en invloedssfeer van een buitenplaats in beeld zijn wanneer hiervoor plannen mochten worden ontwikkeld.

De Buitenplaatsbiotoop voor de eerste drie zones, Vecht, Stichtse Lustwarande en Langbroekerwetering, is in 2013 uitgewerkt, conform de zonebegrenzingsen zoals vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening 2013-2028 (PRS/PRV). Daarbij zijn in totaal 136 buitenplaatsen langs de Vecht, Angstel en Gein (waarvan 29 grotendeels verdwenen en 4 recent zijn aangelegd), 92 buitenplaatsen in de Stichtse Lustwarande (waarvan 21 grotendeels verdwenen) en 16 aan de Langbroekerwetering (waarvan 5 grotendeels verdwenen) in kaart gebracht. In vervolg op de uitwerking van de eerste drie zones is in 2014 de buitenplaatsbiotoop van de zones Laagte van Pijnenburg, Amersfoortseweg, Valleilandgoederen, Amelisweerden, Kasteel De Haar en Landgoed Linschoten uitgewerkt. Daarbij zijn in totaal 34 buitenplaatsen in de Laagte van Pijnenburg (waarvan 11 grotendeels verdwenen), 10 buitenplaatsen aan de Amersfoortseweg (waarvan 2 grotendeels verdwenen) en 14 in de zones Valleilandgoederen, Amelisweerden, Kasteel De Haar en Landgoed Linschoten (waarvan 3 grotendeels verdwenen) in kaart gebracht. De kartering biedt een fraai panorama op het typisch Utrechtse fenomeen van de buitenplaatsengordels, waarbij elke zone tevens een duidelijke eigen karakteristiek kent.

Naast de inhoudelijke opgave werd nadrukkelijk belang gehecht aan een zorgvuldig proces, om kennis en draagvlak bij betrokken partijen (provincie, gemeenten en eigenaren) te verkrijgen. Het Platform Utrechtse Buitenplaatsen is bij het opstarten van het project in 2013 meerdere malen geraadpleegd en zal in de toekomst bijdragen aan de implementatie.

Leeswijzer

Voorliggende rapportage biedt een toelichting bij het instrument en het opstellen van de Buitenplaatsbiotoop. Het vangt aan met achtergrond, doel en status van het instrument, waarna de werkwijze van het opstellen en tekenen uiteengezet wordt. In hoofdstuk 2 worden de kenmerken van de negen zones beschreven. In het laatste hoofdstuk zijn ambities ten aanzien van de buitenplaatszones en legenda-eenheden geformuleerd. Het GIS-databestand met ongeveer 8500 gekarteerde elementen staat op onze provinciale website www.provincie-utrecht.nl/chat.

SAMENVATTING

Met het in kaart brengen en op kaart zetten van ruimtelijke kenmerken van de historische buitenplaatsen in hun samenhang erkennen wij de grote kwaliteit van deze elementen voor de provincie Utrecht. Voor een ieder die betrokken is bij de toekomst van de buitenplaats en haar omgeving bieden wij deze gegevens aan en hopen wij dat zij een bijdrage leveren aan het behoud en herstel van dit cultureel erfgoed. De provincie vraagt daarom aan haar partners om de Utrechtse Buitenplaatsbiotoop te gebruiken als kennisbron bij ontwikkelingen op en rond de buitenplaatsen binnen de negen buitenplaatszones en de kenmerken te vertalen in ruimtelijk beleid.

Daarnaast kan de bijeengebrachte informatie ook een bredere publieke spin-off opleveren, bijvoorbeeld voor recreatieve en toeristische doeleinden. De doelgroep van de *Utrechtse Buitenplaatsbiotoop* zijn eigenaren, beheerders, overheden, ontwerpers en plannenmakers. Naast de inhoudelijke kant is daarom van belang dat de uiteindelijke gebruikers en betrokkenen achter het instrument en de inhoud staan.

De *Utrechtse Buitenplaatsbiotoop* biedt ruimte voor ontwikkeling op buitenplaatsen, met name in gevallen dat versterking van economische dragers samengaat met behoud van cultuurhistorische waarden. Door het inzicht in de ruimtelijke structuur van buitenplaatsen, geeft dit instrument impliciet ook aan waar ontwikkelruimte aanwezig is.

Samenvattend kan worden gesteld dat de *Utrechtse Buitenplaatsbiotoop*:

- A. Een informatie- en kennisbron is voor beleid;
- B. Inspiratie biedt bij ruimtelijke planvorming;
- C. Een door eigenaren en gemeenten gedragen handreiking vooraf is;
- D. Buitenplaatsen letterlijk in kaart brengt en overdrachtelijk op de kaart zet;
- E. Negen buitenplaatszones in de provincie Utrecht betreft.

1. HET BUITENPLAATSBELEID

Een kleine driehonderd historische buitenplaatsen bepalen in grote mate de aantrekkelijkheid van het lustlandschap dat de provincie Utrecht zo kenmerkt en een belangrijk onderdeel van het provinciale en nationale cultureel erfgoed vormt. In welke mate buitenplaatsen invloed hebben en hoever deze invloed zich uitstrekt buiten de directe omgeving van het huis is bij slechts een beperkt publiek en te weinig bewoners bekend. Een vorig jaar uitgevoerd onderzoek heeft evenwel aangetoond dat de economische betekenis van buitenplaatsen groot is¹. Zij maken de provincie tot een aantrekkelijk gebied om te wonen, te vestigen en te recreëren. Hun culturele en landschappelijke waarden geven betekenis en identiteit aan de omgeving en vormen een inspiratiebron en motor voor ruimtelijke ontwikkelingen.

DYNAMISCHE LUSTLANDSCHAPPEN

Buitenplaatsen zijn van oudsher dynamische complexen, die in functie en vorm in de loop der tijd mee veranderen in nieuwe opvattingen over wonen en natuurbeleving. Buitenplaatszones hebben zich bewezen en ontwikkeld als levendige, beweeglijke lustlandschappen met een sterke ruimtelijke structuur die grotendeels te danken is aan de particulieren die in het verleden een fraaie woonomgeving creëerden. De instandhouding van de buitenplaats als geheel en het aanpassingsvermogen naar nieuwe functionaliteit staat onder druk en dwingt tot creatieve oplossingen die van invloed kunnen zijn op de ruimtelijke structuur. Dat geldt des te meer voor elementen en structuren in de bredere omgeving van de buitenplaats, waar de zeggenschap vanuit 'het hoofdhuis' minder groot of verbroken is. Behoud van de buitenplaatsen en bescherming van de buitenplaatszones is complex en kostbaar, maar vanuit de hiervoor genoemde kwaliteiten voor de provincie Utrecht van groot belang².

BOUWSTENEN VOOR BUITENPLAATSEN

Vanwege het maatschappelijke belang van buitenplaatsen ziet de provincie Utrecht het als publieke verantwoordelijkheid om te zorgen voor een kwalitatieve ontwikkeling binnen de Utrechtse Buitenplaatszones, zodat de kenmerken en waarden van de buitenplaatsen worden behouden en versterkt. Dit doet de provincie samen met eigenaren, gemeenten en kennisdragers. Ruimtelijke kwaliteit en ontwikkeling, restauratie en behoud, publieksbereik en kennisoverdracht zijn in deze samenwerking de centrale thema's. Een van de middelen die de provincie inzet bij haar streven naar behoud en versterking van de buitenplaatsen is de Buitenplaatsbiotoop. Het is een project van de Uitvoeringsagenda Historische Buitenplaatsen provincie Utrecht 2012-2015 en een uitwerking van de negen buitenplaatszones, zoals opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening. Met de Buitenplaatsbiotoop creëert de provincie handvatten voor zichzelf en voor haar partners voor de verankering van de cultuurhistorie in beleid en planvorming. Als informatiebron en inspiratie-instrument reikt het bouwstenen aan voor een verantwoorde ruimtelijke ontwikkeling op en om de buitenplaatsen.

¹ Zie: Witteveen en Bos, Economische betekenis van historische buitenplaatsen en landgoederen in de provincies Utrecht, Overijssel en Gelderland, 2012

² Zie: Blott, M., R. Blijdenstijn, Uitvoeringsagenda Historische Buitenplaatsen 2012-2015, Provincie Utrecht, september 2011.

Historische buitenplaats

Voor de definitie van een historische buitenplaats volgen wij de officiële omschrijving van het Ministerie van LNV en OCW uit 1988: *‘Een historische buitenplaats is aangelegd. Zij kan deel vormen van een landgoed. Het geheel wordt met name gevormd door een, eventueel thans verdwenen, in oorsprong versterkt huis, kasteel, buitenhuis of landhuis, met bijgebouwen, omgeven door tuinen en/of park met één of meer van de volgende onderdelen, zoals grachten, waterpartijen, lanen, boomgroepen, parkbossen, (sier)weiden, moestuinen, ornamenten. De samenstellende onderdelen, een ensemble vormend, van terreinen (met beplanting), lanen, waterpartijen en –lopen, gebouwen, bouwwerken en ornamenten zijn door opzet of ontwerp van tuin en park en het (utilitair) gebruik historisch en architectonisch met elkaar verbonden en vormen zo een onlosmakelijk geheel. Onderdeel van de historische buitenplaats vormen die gebouwen, bouwwerken en tuinornamenten, die compositorisch deel uitmaken van het ontwerp of opzet en inrichting van de tuin- en/of parkaanleg dan wel dienen voor gebruik in samenhang met de oorspronkelijke bestemming.’*

In deze omschrijving ligt het accent op het complex van tuin, park, bos en weiden als harmonieus geheel van omliggend park en monumentale bebouwing, en niet zozeer op alleen het hoofdgebouw, dat ook niet persé als voorwaarde voor een historische buitenplaats nog aanwezig hoeft te zijn. Een buitenplaats onderscheidt zich van een landgoed doordat het in beginsel geen landerijen bevat en geen economische eenheid betreft, maar een puur op tijdelijk verblijf en vermaak ‘buiten de stad’ is gericht.

PROVINCIALE INZET VOOR BUITENPLAATSEN

Historische buitenplaatsen zijn samen met militair erfgoed, agrarisch cultuurlandschap en archeologie de vier thema’s waarop het provinciale erfgoedbeleid zich richt. Deze thema’s hebben een plek gekregen in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) en Verordening (PRV). Om de beleidsdoelstellingen te verwezenlijken wordt ten aanzien van buitenplaatsen ingezet op een aantal verschillende lijnen:

- Proactief overleg met gemeentes door gezamenlijke opstelling van een ruimtelijke agenda. Bij de Stichtse Vecht en de Utrechtse Heuvelrug staan buitenplaatsen nu als prominent punt op deze agenda;
- Uitwerking van enkele businesscases ten behoeve van duurzaam behoud; dit onderzoek is inmiddels uitgevoerd en heeft geresulteerd in het provinciale rapport Leidraad Behoud door Ontwikkeling op Historische Buitenplaatsen (2014);
- Een netwerk in de vorm van het Platform Utrechtse Buitenplaatsen (PUB) met vertegenwoordigers van gemeentes, eigenaren (UPG), beheerorganisaties (Utrechts Landschap) en rijk (RCE);
- Verbetering van de interne sectorale afstemming door een provinciaal B-team, dat ruimtelijke plannen op buitenplaatsen integraal adviseert;
- Verankering in het landschapsbeleid via de kwaliteitsgidsen Utrechtse Landschappen;
- Gericht inzetten van het restauratiebudget van het Fonds Erfgoedparels op historische buitenplaatsen;
- Inventarisatie van de restauratiebehoefte rood en groen op de rijksbeschermden complex historische buitenplaatsen in een Erfgoedmonitor;
- Inzet op publieksbereik via e-cultuur, zoals de vorig jaar gerealiseerde website www.utrechtsebuitenplaatsen.nl;
- Het opstellen van Buitenplaatsbiotopen.

Historische buitenplaatszone

De Provinciale Ruimtelijke Verordening stelt het volgende in artikel 2.10, lid 2a:

“Een ruimtelijk plan kan bestemmingen en regels bevatten die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. Historische buitenplaatszone: de cultuurhistorische waarde van de buitenplaatszone wordt behouden en versterkt;”

Als toelichting op dit artikel wordt vermeld:

“Historische buitenplaatszone: behoud door ontwikkeling is het uitgangspunt. Er is ruimte voor ontwikkeling- en gericht op het creëren van economische kostendragers indien deze bijdragen aan het herstel en versterking van de cultuurhistorische waarde van de buitenplaatszone. Hierbij kan gedacht worden aan kleinschalige stedelijke (of stedelijk gelieerde) functies c.q. bebouwing.

De cultuurhistorische waarde van de historische buitenplaatszone ligt met name in:

- *de samenhang van parkstructuren, hoofdhuizen en bijgebouwen;*
- *de zichtrelaties tussen buitenplaatsen en de directe omgeving;*
- *de kenmerken van de buitenplaatszone in relatie tot het onderliggende landschap.”*

Het gebied dat door de provincie is aangewezen als buitenplaatszone (PRV artikel 2.10, lid 1a: ‘Historische buitenplaatszone’ het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vervat in het GML-bestand NL.IMRO en dat is verbeeld op de bij deze regeling behorende kaart) is in beginsel een attentiegebied met focus op versterking van de cultuurhistorisch waardevolle structuren en elementen van buitenplaatsen, van bovenlokaal belang.

Kasteel Moersbergen bij Doorn

Koningslaan Paleis Soestdijk

Doornburgh, Maarssen

2. DE BUITENPLAATSBIOTOOP

UITGANGSPUNTEN

In praktische zin is de buitenplaatsbiotoop primair een gegevensbestand, waarin verschillende kenmerkende, ruimtelijke aspecten van buitenplaatsen op kaart zijn gebracht, zoals lanen, waterpartijen, zichtlijnen en dienstgebouwen. Bij het intekenen is rekening gehouden met de volgende aspecten:

a. Het beperkt zich tot de ruimtelijke, zichtbare bouwstenen van een buitenplaats

De huidige ruimtelijke situatie is leidend, terwijl de historische situatie is meegenomen in begrenzings- en de categorie 'verdwenen zaken'. Daarmee zijn geschiedenisverhalen, eigendomsgrenzen, veldnamen of beleving van de statige en kleurrijke omgeving niet gevat, hoewel die natuurlijk medebepalend zijn voor de identiteit van de zone. Ook behoorden functionele aspecten niet tot de reikwijdte van de kartering, hoewel deze voor het functioneren van een landgoed als economische eenheid natuurlijk wel van evident belang zijn.

b. De legenda-eenheden zijn vooraf bepaald

Vooraf is bepaald dat de locaties van hoofdhuis en bijgebouwen, zichtlijnen, zichtpunten en zichtvelden, waterpartijen en waterlopen, laanstructuren, moestuinen en de begrenzing van het park op kaart worden gebracht. Zo krijgt iedere buitenplaats eenzelfde 'behandeling' waardoor zoeken en vergelijken mogelijk is.

c. De begrenzing van de buitenplaatszone en de Complex Historische Buitenplaats

De begrenzing van de buitenplaatszone is overgenomen uit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening (PRS/PRV) en voor wat betreft de begrenzing van de complexbescherming is de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de bron. De begrenzing van de buitenplaatszones is vastgelegd in de PRS/PRV en gold als vaststaand onderzoeksgebied voor de Buitenplaatsbiotopen. Door het intekenen van de buitenplaatsdragers is de argumentatie van de begrenzing concreet geworden en is inzicht verkregen waar in de toekomst mogelijk behoefte is aan aanpassing van de zonegrens. Beperkte aanpassingen konden in het geval van de Vecht, Stichtse Lustwarande en Langbroekerwetering nog bij de partiële herziening van de PRS doorgevoerd worden, zodat daar nu de belangrijkste omissies zijn opgelost.

d. Elementen van een beperkte grootte

Kleine buitenplaatsonderdelen, zoals hekpijlers, tuinvazen en bruggen, zijn niet meegenomen omdat inventarisatie en intekenen hiervan buiten het beoogde bovenlokale schaalniveau vallen.

e. Focus op samenhangende ruimtelijke kenmerken

Doordat de buitenplaats als geheel het uitgangspunt vormt en de Buitenplaatsbiotoop zich richt op historisch-ruimtelijke kenmerken, zijn kadastrale of eigendomsgrenzen in principe niet bepalend voor begrenzing van vlakken.

De buitenplaatsbiotoop steekt in op gebiedsniveau met daarin meegenomen de ruimtelijke opbouw van de zone waarin de individuele buitenplaatsen liggen en de structuren en elementen van individuele buitenplaatsen die identiteit geven aan die zone. De focus ligt op duurzame structuren die het karakteristieke aanzien van het buitenplaatsenlandschap de afgelopen eeuwen bepaalden en de komende eeuw zullen bepalen. Deze kennen veelal sterke samenhang met de landschappelijke eigenschappen die een gebied heeft (gekregen), zoals de korrelgrootte van een buitenplaats, de hoogteligging en situering in het terrein en de ritmiek van open weiland en gesloten bos.

LEGENDA BIJ DE KAART

Bij de legenda-eenheden is de nadruk gelegd op een selectie van die elementen, die betrekking hebben op grensoverstijgende en samenhangbrengende structuren, ruimtelijke kaders voor ontwikkelingen, cultuurhistorische inspiratiebronnen, en waardetoekening aan en bewustzijnsvergroting van niet beschermde buitenplaats-elementen. Dit geldt zowel voor de nu nog aanwezige als de verdwenen structuren en elementen, waarbij de verdwenen zaken zijn meegenomen wanneer dit wezenlijke buitenplaatsonderdelen betreffen die van belang zijn om de conceptmatige opbouw van de buitenplaats te begrijpen en als zodanig kunnen inspireren. Een grotendeels verdwenen buitenplaats is enkel meegenomen indien er nog iets van resteert, bijvoorbeeld een waterpartij, afwijkend slotenpatroon of bijgebouw. Telkens is geredeneerd vanuit het bovenlokale niveau en de herkenbare samenhang en zichtbaarheid van buitenaf, dat wil zeggen vanuit de openbare ruimte.

Legenda-eenheid	Beschrijving
Hoofdhuis	
 <p>aanwezig verdwenen</p>	<p>Dit betreft het huidige hoofdgebouw op de buitenplaats, dat het letterlijke of figuurlijke centrum vormt van de buitenplaatsaanleg. Hierin zijn in principe niet opgenomen: (appartementen)complexen, villa's, (voormalige) kasteelterreinen en stadsparken. Wel zijn de in stedelijk gebied ingebouwde voormalige buitenplaatsen opgenomen, eventueel met verdwenen park. Verdwenen hoofdgebouwen zijn zoveel mogelijk aangegeven op de oorspronkelijke locatie, met ongeveer hun oriëntatie en omvang. Verdwenen hoofdgebouwen zijn alleen opgenomen als er ook parkdelen resteren; wanneer er niets meer ruimtelijk of fysiek aanwezig is, is in beginsel de buitenplaats niet in dit bestand meegenomen.</p>
Bijgebouw	
 <p>aanwezig verdwenen</p>	<p>Dit betreft bijgebouwen in functionele en/of compositorische samenhang met de buitenplaats van een significante omvang en/of betekenis. De focus ligt op structuurbepalende bijgebouwen. Binnen een beschermd complex zijn in ieder geval alle beschermde bijgebouwen opgenomen. Verdwenen bijgebouwen zijn alleen ingetekend als ze relevant voor de aanleg waren, bijvoorbeeld wanneer een belangrijke symmetrie is doorbroken. Kleine tuinornamenten als vazen of kassen zijn niet meegenomen. Alle gelieerde gebouwen die geen (oorspronkelijk) hoofdhuis zijn, vallen onder de categorie 'bijgebouw', bijvoorbeeld ook boerderijen en woonhuizen</p>
Laan	
 <p>aanwezig verdwenen</p>	<p>Ingetekend zijn de structuur- en samenhangbepalende lanen: met één of meer rijen aan beide zijden beplant pad (of beplante weg), als onderdeel van een parkcompositie of verbinding vanuit de buitenplaats. Hierbij zijn als categorieën onderscheiden: oprijlaan; zichtlaan; grenslaan; onderdeel lanenstelsel; sterrenbos; slingerlaan; verbindingslaan; overig.</p>

Legenda-eenheid	Beschrijving
Zichtlijn	
	<p>Dit betreft een duidelijk vormgegeven of ingekaderd (door)zicht, via een bewust gecreëerde opening die zowel in de zomer als in de winter aanwezig is, vanaf een duidelijk beginpunt, zoals het hoofdhuis of een specifieke plek in de aanleg, en soms met duidelijk eindpunt, bijvoorbeeld een kerktoeren of bijgebouw. Het betreft niet de uitzichten, panorama's of doorzichten die voortkomen uit het vrije zicht als gevolg van de openheid, dat moet worden gezien als een landschappelijke eigenschap van een gebied. De focus ligt op structuurbepalende zichtlijnen. Verdwenen zichtlijnen zijn alleen opgenomen als deze zijn dichtgegroeid of verstoord, maar waarbij onderdelen als bijvoorbeeld de laan of enkel het start- of eindpunt nog wel aanwezig zijn. Een zichtlijn kent een einde (zichtpunt) of is onbeëindigd.</p>
Zichtveld	
	<p>Zichtvelden betreffen het panorama vanaf het hoofdhuis, bijvoorbeeld over een zichtweide of een overplaats; dus niet vanaf een bijgebouw of boerderij. Een zichtveld verbindt het huis met de 'buitenwereld'; het gaat niet om open ruimtes of parkweides binnen het (landschappelijke) park. Een rechte markering duidt op een fysieke beëindiging (bijvoorbeeld op een weg); een doorgaand zichtveld is door middel van een gebogen lijn aangegeven. Zichtvelden zijn niet opgenomen als het huis ontbreekt. Bij de aangegeven bestaande zichtvelden kan het zijn dat door achterstallig beheer een zichtveld is verkleind, terwijl de bedoelde relatie en oriëntatie van een hoofdhuis niet is gewijzigd. Verdwenen zichtvelden zijn daarom niet aangegeven.</p>
Zichtpunt	
	<p>Dit betreft een eind- of focuspunt van een zichtlijn, waarop een zicht bewust geconcentreerd is. Veelal is dit punt een verbijzondering in de aanleg, bijvoorbeeld een bijgebouw of een markant punt daarbuiten, zoals een kerktoeren. Relevante verdwenen of niet topografisch te duiden zichtpunten zijn aangegeven met een ster.</p>
Water	
	<p>Dit betreft de waterpartijen en -elementen die bepalend zijn voor de aanleg van de buitenplaats en de benodigde verbindingen, zoals sprengen en vaarten. Verdwenen water is enkel opgenomen als het om een voor de compositie of continuïteit van het systeem relevant water gaat. Hierbij zijn als categorieën onderscheiden: landschappelijke/slingervijver; formele vijver/kom; grand canal; sprengring; gracht; grenssluit; vaar- of verbindingssluit; overig.</p>

Legenda-eenheid	Beschrijving
Moestuin	
	<p>Een moestuin is een duidelijk omgrensde ruimte, bestemd voor het kweken van producten. Deze is veelal bepalend geweest of geworden voor de ligging van bijgebouwen in het park, bijvoorbeeld de tuinmanswoning, oranjerie en schuren. Verdwenen moestuinen zijn alleen opgenomen als ze nu nog te herkennen zijn aan de parkstructuur of aan de voetprint van een nieuwe invulling.</p>
Begrenzing Complex Historische Buitenplaats (CHB)	
	<p>Voor de begrenzingen van de Complex Historische Buitenplaatsen is de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verantwoordelijk. Vanwege hun juridisch belang bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn deze zijn één op één overgenomen en doorvertaald in de categorie 'bestaand park'.</p>
Park	
	<p>Dit betreft het park of de siertuin als gecomponeerde aanleg, veelal het kerngebied van de buitenplaats, in relatie tot de aangename verpozing op een buitenplaats en voorzien van decoratieve bouwkundige en groene elementen. Er is veelal sprake van een hoge mate van verfijning en het ligt meestal direct rondom een (verdwenen) hoofdhuis. Ontginningsbos valt buiten beschouwing, maar indien een (voormalig) (jacht)bos veel lanen en slingerpaadjes kent of kende, is dit meegenomen als gedecoreerd bos. Het gebied binnen de contour van een Complex Historische Buitenplaats is altijd volledig als park aangeduid, om de selectie van rijkswege te volgen. Het park is soms buiten deze contour op basis van de historische situatie uitgebreid. Verdwenen parken zijn in principe alleen opgenomen als er delen of elementen van de buitenplaats nog resteren. Hierbij zijn als categorieën onderscheiden: complex historische buitenplaats (omgrenzing RCE); park/tuin; parkbos; overplaats/overtuin.</p>
Buitenplaatszone	
	<p>Dit betreft een gebied waarin de aanwezigheid van buitenplaatsen in belangrijke mate heeft bijgedragen aan de ruimtelijke kwaliteit en samenhang. Deze begrenzing is door de provincie vastgesteld en opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028.</p>
Watersysteem	
	<p>Wegstructuur die leidend is (geweest) voor de situering en oriëntatie van meerdere buitenplaatsen.</p>
Ontsluitingsstructuur	
	<p>Wegstructuur die leidend is (geweest) voor de situering en oriëntatie van meerdere buitenplaatsen.</p>

WERKWIJZE EN OVERLEG MET HET VELD

Het kaartbeeld met toelichting is in stappen opgesteld:

1. **Verzamelen.** Er is begonnen met het verzamelen van de benodigde informatie aan de hand van bestaande bronnen, zoals monumentenomschrijvingen en MIP-rapportages, het boek Tastbare Tijd, de kadastrale situatie van 1832 en de opvolgende historische (topografische) kaarten en overige toepasselijke literatuur- en internetgegevens over buitenplaatsen en lokale historie. Van de provincie zijn de GIS-gegevens uit de cultuurhistorische databank verkregen en van de RCE de begrenzingen van de rijksmonumenten. Waar beschikbaar is gebruik gemaakt van gemeentelijke inventarisaties. Aan de hand van een globale veldverkenning zijn de geïnventariseerde en ingetekende elementen getoetst;
2. **Intekenen.** Per zone zijn de verschillende gebiedsdragers in kaart gebracht, zoals de ontsluitingsstructuur en het watersysteem. Vervolgens is per buitenplaats de eventuele begrenzing van een rijksmonument, het hoofdhuis, bijgebouwen, het park, waterpartijen en -lopen, laanstructuren, zichtlijnen, zichtvelden en zichtpunten ingetekend;
3. **Overleg.** Het kaartbeeld van de zones is achtereenvolgens voorgelegd aan de provinciaal deskundige en aan de betrokken gemeenten. Vervolgens zijn de conceptkaart voor buitenplaatseigenaren via de provinciale website beschikbaar gesteld en tijdens bijeenkomsten besproken.
4. **Digitaal verwerken.** Aan de uiteindelijke kaart is een bestand gekoppeld, waarin per buitenplaats alle getekende objecten zijn voorzien van een volgnummer en categorisering (de attributen en metadata). Alle objecten zijn zo nauwkeurig mogelijk op de meest gedetailleerde topografische ondergrond gedigitaliseerd.

De elementen zijn in principe overgenomen uit of gebaseerd op de topografische ondergrond (1:10.000) uit 2010-2011 van Kadaster/Topografische Dienst. De selectie van buitenplaatselementen is daarmee qua schaal gelimiteerd: zij moeten voorkomen of aanduidbaar zijn op de gebruikte (meest gedetailleerde) topografische ondergrond.

Overlegavond met eigenaren in de Vechtzone op 11 september 2013

Een belangrijke analyse- en selectieslag zit in de keuze van de overgenomen of getekende elementen. Dit geldt zeker ook voor de verdwenen elementen en voor de begrenzing van het cultuurhistorisch waardevolle kerngebied. Bij dit gebied wordt als uitgangspunt gehanteerd dat er sprake moet zijn van een decoratief park (hetzij archaisch, hetzij nog duidelijk behorend tot de compositie) dat thans aanwezig is. Dus niet de bijbehorende agrarische weilanden of bosbouwkundig beheerde bosopstanden, maar wel een in de moestuin aangelegde parkeerplaats, verdwenen sterrenbos of ferme ornée. Voor de begrenzing van het park zijn telkens historische kaarten geraadpleegd om de (oorspronkelijke) vorm en omvang van buitenplaatsen te kunnen constateren. Wanneer er te weinig bekend is om topografisch te duiden, bijvoorbeeld het ontbreken van informatie over de redelijk exact aanwijsbare locatie van een verdwenen hoofdhuis, dan is deze niet op de kaart opgenomen.

GEOGRAFISCH INFORMATIEBESTAND

De bouwstenen van de buitenplaatsbiotoop zijn in een Geografisch Informatiesysteem (GIS) verwerkt, zodat deze (inclusief bijbehorende attributen en informatie) via de Cultuurhistorische Atlas (CHAT) op de provinciale website voor iedereen beschikbaar zijn. Volgens een vaste systematiek en taxonomie zijn alle locatiegebonden elementen voorzien van achterliggende informatie zodat diverse selecties en bevestigingen mogelijk zijn. Bijvoorbeeld alle elementen van één buitenplaats of juist alleen de rijksmonumenten of de lanen in de zones.

Utrechtse Buitenplaatsbiotoop

De provincie Utrecht biedt met de Buitenplaatsbiotoop een informatie- en inspiratie-instrument aan, betreffende de kenmerken van de historisch-ruimtelijke samenhang van de buitenplaatszone én die van de daarbinnen gelegen buitenplaatsen. De gehele buitenplaatszone zoals opgenomen in de PRV/PRS geldt als attentiegebied en is in feite de 'biotoop', de leefomgeving of invloedssfeer van de buitenplaatsen. Het kaartbeeld dat bij de Buitenplaatsbiotoop hoort, omvat de duurzame buitenplaats- en gebiedsdragers: hoofdhuis, bijgebouwen, lanen, waterpartijen, zichtlijnen en -velden, moestuincomplexen en parken.

De Buitenplaatsbiotoop geeft aan welke elementen bij een buitenplaats horen en wat daarmee de reikwijdte of invloedssfeer van een buitenplaats naar haar omgeving is. Het is daarmee op de eerste plaats een kennisbron die een concrete invulling geeft aan de buitenplaatszone. De provincie Utrecht draagt de informatie aan als hulpmiddel zodat gemeenten, waterschappen, eigenaren en overigen die bij beleid en planontwikkeling zijn betrokken zich bewust zijn van de aanwezigheid van deze waarden en hiermee rekening kunnen houden of zich kunnen laten inspireren. Het is de verantwoordelijkheid van elke gemeente hoe de informatie van de Buitenplaatsbiotoop wordt overgenomen in het beleid, waarbij gedacht kan worden aan structuurvisies, bestemmingsplannen, cultuurhistorische waardenkaarten, welstandnota's of beeldkwaliteitsplannen.

3. KENMERKEN VAN DE BUITENPLAATSZONES

VECHT

De kern van deze smalle buitenplaatszone, waartoe ook de Angstel en Gein gerekend worden, ligt tussen Oud-Zuilen en Loenen. Vooral hier hebben in de zeventiende en voornamelijk in de achttiende eeuw Amsterdamse kooplieden een buitenplaats als zomerverblijf gesticht. Vanwege de grote concentratie aan buitens in de 'Gouden Bocht' van Maarssen en de 'Mennonietenhemel', genoemd naar de vele doopsgezinde stichters van de buitenplaatsen tussen Nieuwersluis en Loenen wordt dit stuk ook wel de Herenvecht genoemd. Meer naar het noorden toe krijgt het agrarische karakter de overhand en wordt van de Boerenvecht gesproken. Ook aan de Angstel en aan het Gein domineren de boerderijen met enkele concentraties van deels verdwenen buitenplaatsen bij Baambrugge en Loenersloot. Vooral hier zijn vele buitenplaatsen weer teruggevallen naar hun agrarische oorsprong als boerderij met herenkamer.

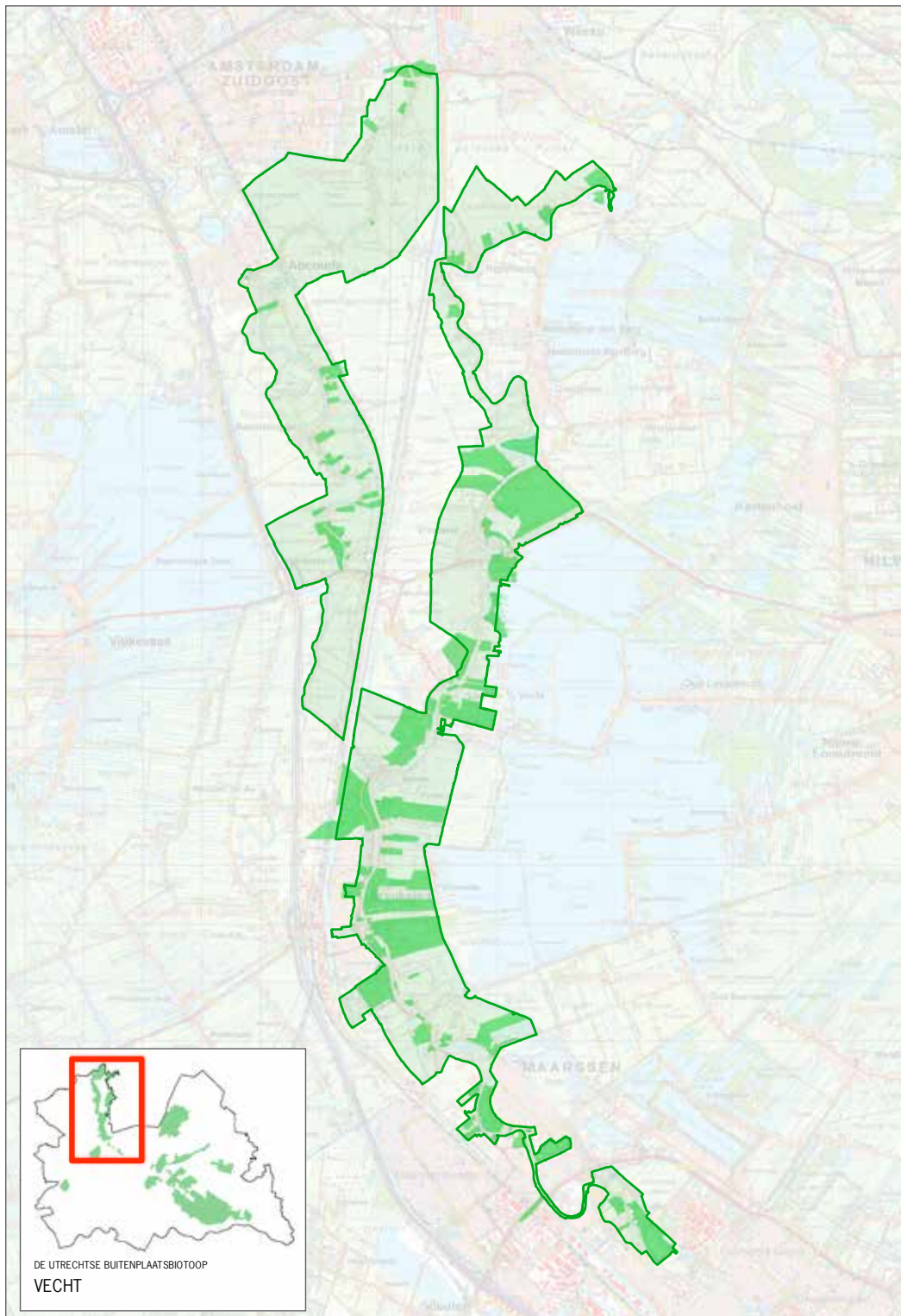
Karakteristiek voor deze buitenplaatszone is het halfopen landschap met een afwisseling van besloten buitenplaatsen, open weilanden met boerderijen, en historische kernen. Het open zicht tussen jaagpad en Vecht, en de doorzichten tussen en achter de buitenplaatsen naar het open weiland, verhogen de belevingswaarde. Aan de oevers van de Vecht zijn aanlegplaatsen en boothuizen kenmerkende elementen. Kenmerkend voor het overwegend achttiende-eeuwse Vechtbuiten is het Hollands-classicistische bakstenen hoofdhuis met verhoogde onderbouw en uitgebouwde koepelzaal aan de Vecht. De theekoepel aan het water - 'we hebben er 27 geteld' - werd het beeldmerk van dit luxelandschap, het smeedijzeren toegangshek aan de weg het visitekaartje.

Gouden Bocht van Maarssen met uitzicht op Doornburgh

Door economische neergang zijn vele buitenplaatsen na 1800 afgebroken en werden de nog resterende onderhoudsintensieve formele tuinen omgewerkt tot landschappelijke parken. De oude rechtlijnige tuinstructuren zijn hier en daar nog wel herkenbaar. Na aanleg van de rijksweg Utrecht-Amsterdam in 1812 op de oude Vechtdijken heeft de nieuwe infrastructuurbundel tussen beide steden (spoorlijn, Amsterdam-Rijnkanaal en A2) de Vechtgordeel ter behoud bewust rechts laten liggen. Van de 186 gevonden buitenplaatsen binnen de Vechtzone zijn er nu nog 86 over of resteert enkel nog het hoofdhuis tussen de dorpsbebouwing.

Begrenzing buitenplaatszone Vecht

Toppers en clusters

Bijzondere buitenplaatsen aan de Vecht zijn Oud Zuilen als kasteelmuseum, Gunterstein als topvoorbeeld van Hollands-classicistisch huis en park, Rupelmonde als typisch achttiende-eeuws Vechtbuiten met koepelkamer aan de rivier, Vreedenhoff met het mooiste toegangshek van Nederland en Huis ten Bosch als vroegste en enige resterende voorbeeld van een begin zeventiende-eeuws huis.

Als samenhangende clusters langs de Vecht noemen we:

Oud Zuilen. Op de oostelijke oeverwal domineert het oude Slot Zuilen, dat als versterkt huis niet op de Vecht is georiënteerd. Voorburcht en hoofdburcht liggen met het park ingeklemd tussen de rivier en de eerste ontginningsbasis van de Vechtplassen. Aan de Dorpstraat enkele kleine buitenplaatsen, op de westoever de nauwelijks herkenbare buitenplaatsen Zuylenveld en Groenhoven, waarvan alleen bij de laatste het park over is.

Maarssen. Maarssen kent een hoge dichtheid van buitenplaatsen, die het aanzien van het dorpscentrum bepalen. De meeste liggen op de oostoever van de Vecht, in het noorden aan het Zandpad (Gansenhoef, Otterspoor, Leeuwenburg), tussen Diependaalsedijk en het jaagpad (Vechtoever, Goudestein, Doornburg) en in het zuiden aan de Zandweg (Huis Ten Bosch, Overkerck, Vechtstein). Aan Zandpad en Zandweg liggen de huizen nabij de Vecht. De buitenplaatsen kennen een eenduidige oriëntatie op de Vecht. In de parken is aan de parkstructuur en locatie van bijgebouwen vaak nog afleesbaar dat de ruimtelijke ontwikkeling in het verleden complex is geweest, waarbij terreinen werden opgesplitst en buitenplaatsen weer werden samengevoegd tot één. Op de westoever liggen de buitenplaatsen aan de Straatweg op enige afstand tot elkaar, en in het stramien van de agrarische verkaveling. Het Amsterdam-Rijnkanaal heeft de achterzijde van de parken en landerijen geschampt. Van de huizen die een verleden kenden als ridderhofstad (Huis Ter Meer, Snavenburg, Bolenstein) is alleen het omgrachte Bolenstein nog aanwezig. Naar het zuiden liggen enkele kleine buitenplaatsen in de smalle strook tussen de Binnenweg-Straatweg en de Vecht, met verdwenen overtuinen. Van de verschillende buitens aan de Straatweg is enkel Vecht en Dijk over.

Slot Zuilen aan de Vecht

Gunterstein met links Queekhoven te Breukelen

Breukelen. Tegenover Breukelen aan de oostzijde van het Zandpad ligt een reeks van buitenplaatsen, met de huizen nabij de weg. Er is sprake van een afwisseling van gesloten parkbossen en open doorzichten tussen de buitenplaatsen door. Tussen Hunthum, Weerestein, Vechtzigt en Groenevecht bevinden zich open landschap met hoofdzakelijk agrarische bebouwing en vanaf Groenevecht tot en met Boomrijk vormen de buitenplaatsen meer een aaneengesloten zoom. De parken en landerijen lopen van oudsher door tot aan de Scheendijk, hoewel het landgoedeigendom soms verder strekt. Gunterstein is de grootste en meest gave representant van deze cluster. Op de westoever van Breukelen zijn verschillende buitenplaatsen opgenomen in de bebouwing of verdwenen. De buitenplaatsen liggen in de smalle strook tussen de Vecht en de Straatweg of Herenstraat: Vegtvljet, Nieuw-Hogerlust, Vroeglust, Vecht en Dam, Boom en Bosch, en Vreedenoord. De oriëntatie is zowel op de Vecht als op de straat, hoewel de krappe ruimte soms weinig toelaat. Vaak was mede daarom in het verleden sprake van een overtuin aan de andere kant van de weg.

Breukelen-Nieuwersluis. Tussen Breukelen en Nieuwersluis ligt het fraaie ensemble van Over Holland-Sterreschans-Rupelmonde-Vijverhof. De huizen liggen tussen de weg en de Vecht en zijn exemplarisch op beide hoofdadere georiënteerd, met een overplaats aan de andere zijde van de Straatweg. De overtuinen vormen samen een zeldzaam aaneengesloten parkcluster aan de westzijde van de oude rijksweg. De landerijen van Sterreschans en Over Holland liepen door tot aan Nieuwer Ter Aa en de overplaatsen werden aan de achterzijde verkleind bij de aanleg en verbreding van het Amsterdam-Rijnkanaal. Hoewel de formele aanleg nog duidelijk herkenbaar is, vormen de vroeglandschappelijke delen belangrijke aanvullingen in het park.

Nieuwersluis-Loenen. Tussen Nieuwersluis en Loenen liggen Vreedenhoff en Middenhoek ten westen van de straatweg met de overtuinen tussen weg en Vecht. Nieuwerhoek en Nieuw Cronenburgh liggen juist tussen de weg en het water. De parken zijn relatief diep door de bredere oeverwal en kenden aan de polderzijde veelal vermenging met agrarische doeleinden, zoals de boomgaard op Middenhoek en de boerderij van het verdwenen Ouderhoek.

Loenen. Aan de Dorpsstraat te Loenen liggen enkele kleinere buitenplaatsen: Roserust, Welgelegen, Leeuw en Dijk, Vrederust en Beek en Hoff. Deze statige herenhuizen staan allen aan de westzijde van de straat, waarbij tussen de straat en de Vecht een overtuin ligt met hier en daar nog een koepel.

Loenen-Oostoever. Op de oostoever tegenover het dorp Loenen liggen aan de 'Oud Over' de buitenplaatsen Kalorama, Oud Over, Bosch en Vecht en Vegtlust. Kenmerkend is hun situering tussen de weg en de Vecht, veelal met een overplaats aan de overzijde van de weg. De buitenplaats Bijdorp ligt ten oosten van de weg en heeft juist een overtuin tussen de weg en de Vecht. Enkele nieuwe buitenplaatsen zijn recent aan de reeks toegevoegd: Vrederijk, Ruygenhof en twee zonder naam.

Vreeland-De Nes. Tussen Vreeland en De Nes moeten de resten van een zeer uitgebreide vroeg-landschappelijke aanleg van Breevecht genoemd worden, aansluitend op het nog bestaande Vreedenhorst.

Nigtevecht. Ten oosten van Nigtevecht liggen een tweede Breevecht en Zwaanwijk als restanten van een reeks buitenplaatsen op de westoever. De buitenplaatsen lagen op enige afstand van elkaar en kenden een beperkte diepte door de geringe breedte van de oeverwal ter plaatse. Beide nog bestaande buitenplaatsen hebben omstreeks 1900 een villa-achtig hoofdhuis gekregen. Buitenplaats Overdam is nooit heel veel meer geweest zijn dan een boerderij met herenkamer, terwijl Koningslust tegenover fort Hinderdam een fraai buiten moet zijn geweest, met zicht op de Utrechtse Domtoren.

Angstel en Gein. Aan de Angstel en 't Gein is geen sprake van imposante clusters buitenplaatsen. Toch hebben zich hier, vooral aan de Angstel vanwege de kortere verbinding via de Amstel, begin van de zeventiende eeuw veel rijke Amsterdammers gevestigd. Vanwege het krijgen van goed zicht op en vanaf het riviertje kwamen de buitenplaatsen hoofdzakelijk in de buitenbochten te staan, met de huizen en hun koepels dicht aan de oever. Opvallend is dat juist de oudere bebouwing, zoals het dorp Baambrugge, het verdwenen kasteel van Abcoude en Loenersloot, op de westoever van de Angstel ligt. De meeste buitenplaatsen zijn verdwenen, maar het aanzien van Baambrugge en Loenersloot is er in belangrijke mate door bepaald. Kenmerkende buitenplaatsen aan de Angstel zijn Postwijk, Geynwick, Vrederust, Donkervliet, Valkenheining (fraaie koepel) en Geynzicht. De boerderijen Starnheim, Hogerlust, Vredelust en Gein en Stein kenmerken de eenvoudige buitenplaats aan de Gein die ontstond uit en weer is teruggevallen tot boerderij. Bijlmerlust is een buitenplaats die in de jaren zeventig is verplaatst vanwege de aanleg van de woonwijk Bijlmermeer.

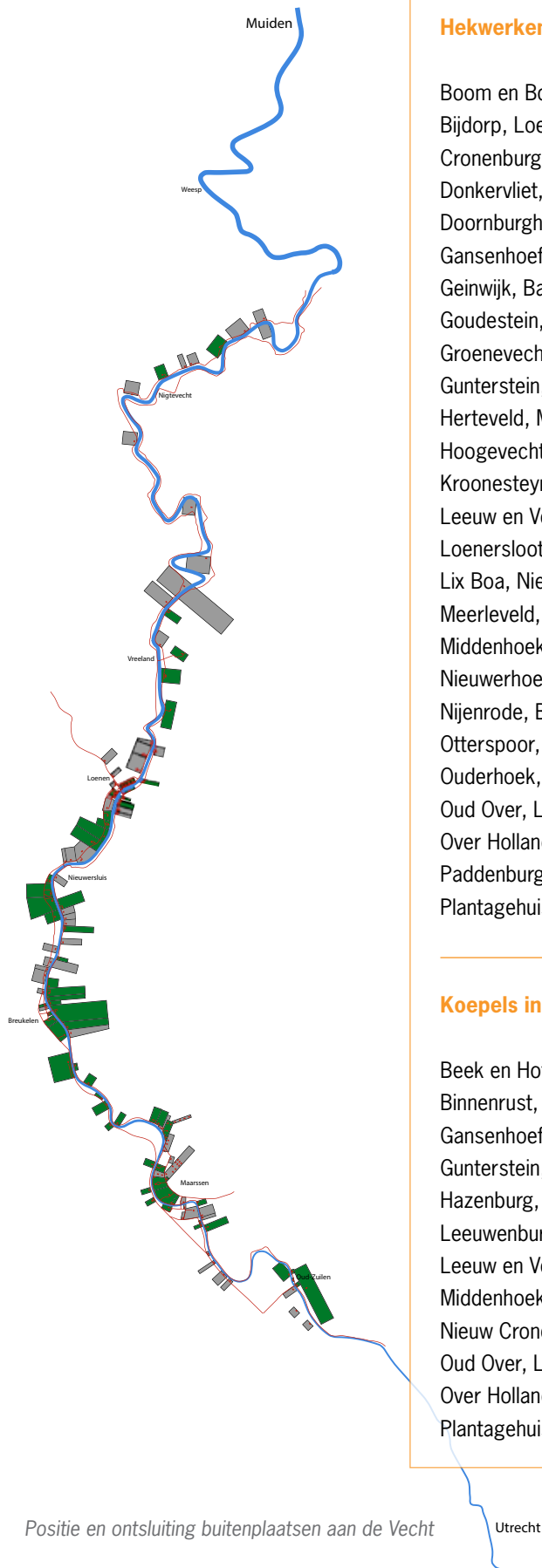

Theekoepeel Vechtoever

Hekpijlers van de verdwenen buitenplaats Hoogerwerf, Maarssen

Hekwerken aan Vecht, Angstel en Gein

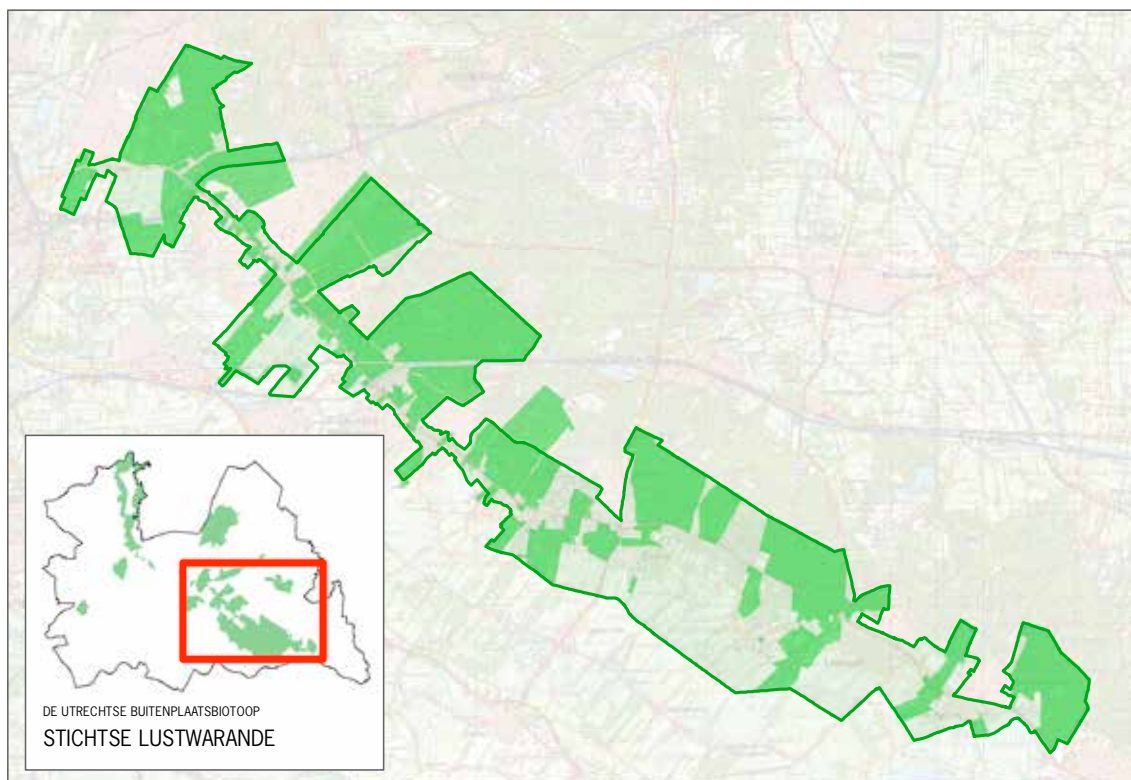
Boom en Bosch, Breukelen	Postwijck, Baambrugge
Bijdorp, Loenen	Raadhoven, Maarssen
Cronenburgh, Loenen	Rupelmonde, Nieuwersluis
Donkervliet, Loenersloot	Schoonoord, Loenen
Doornburgh, Maarssen	Slangevecht, Breukelen
Gansenhoef, Naarssen	Slotzicht, Vreeland
Geinwijk, Baambrugge	Sterreschans, Nieuwersluis
Goudestein, Maarssen	Ten Bosch, Maarssen
Groenevecht, Oud-Zuilen	Terra Nova, Loenen
Gunterstein, Breukelen	Queekhoven, Breukelen
Herteveld, Maarssen	Valkenheining, Loenersloot
Hoogevecht, Maarssen	Vecht en Hoff, Breukelen
Kroonesteyn, Baambrugge	Vecht en Lommer, Loenen
Leeuw en Vecht, Maarssen	Vechtoever, Maarssen
Loenersloot, Loenersloot	Vechtzigt, Nigtevecht
Lix Boa, Nieuwersluis	Vegt en Steyn, Maarssen
Meerleveld, Baambrugge	Vegtvliet, Breukelen
Middenhoek, Loenen	Vreedenhoff, Nieuwersluis
Nieuwerhoek, Loenen	Vreedendorst, Vreeland
Nijenrode, Breukelen	Vrede en Rust, Breukelen
Otterspoor, Naarssen	Vreeden Hoef, Maarssen
Ouderhoek, Nieuwersluis	Wallestein, Loenen
Oud Over, Loenen	Weeresteyn, Breukelen
Over Holland, Breukelen	Welgelegen, Vreeland
Paddenburg, Baambrugge	Zuylen, Oud-Zuilen
Plantagehuis, Vreeland	Zwaanwijck, Abcoude

Koepels in de Vechtzone

Beek en Hoff (2x), Loenen	Schoonoord, Vreeland
Binnenrust, Abcoude	Slotzicht, Vreeland
Gansenhoef, Maarssen	Terra Nova, Loenen
Gunterstein, Breukelen	Valkenheining, Loenersloot
Hazenburg, Maarssen	Vecht en Dam, Breukelen
Leeuwenburg, Maarssen	Vechtlust, Loenen
Leeuw en Vecht, Maarssen	Vechtoever, Maarssen
Middenhoek (3x), Loenen	Vechtzigt, Breukelen
Nieuw Cronenburgh, Loenen	Vreedenhoff, Loenen
Oud Over, Loenen	Vrederust, Vreeland
Over Holland, Breukelen	Vroeglust, Breukelen
Plantagehuis, Vreeland	Zwaanwijck, Abcoude

Positie en ontsluiting buitenplaatsen aan de Vecht

STICHTSE LUSTWARANDE

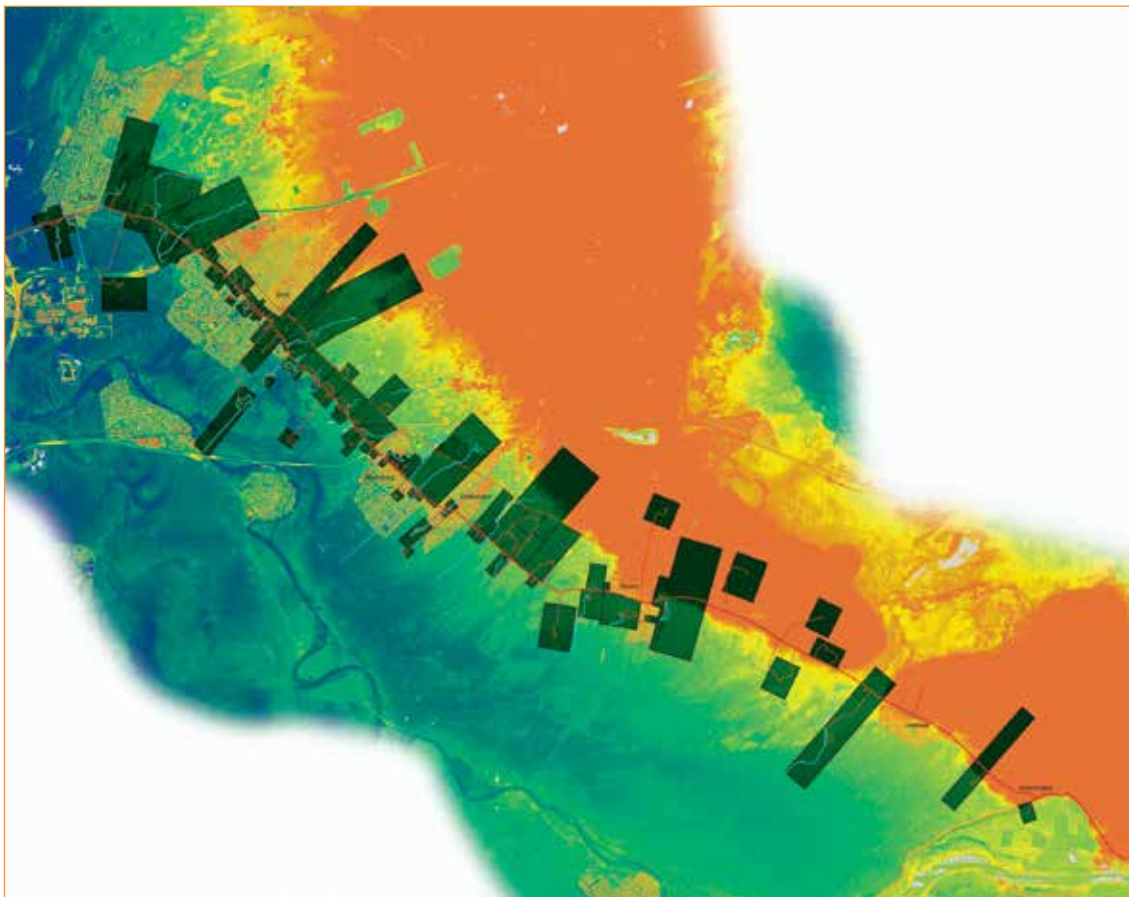
Buitenplaatszone Stichtse Lustwarande

De Stichtse Lustwarande is een brede buitenplaatsengordel op de zuidflank van de Heuvelrug tussen Utrecht en Amerongen. De 72 bestaande buitenplaatsen (115 oorspronkelijk) hebben zich in een drietal reeksen in de gradiënt van laag naar hoog geformeerd. Ten eerste de grote zeventiende- en achttiende-eeuwse formele buitenplaatsen in de nattere kleizone, veelal als verbouwing/vernieuwing van de middeleeuwse ridderhofsteden en bestaande uithoven. Ten tweede de negentiende-eeuwse buitenplaatsen in landschappelijke stijl tussen de vroegmiddeleeuwse boven- en benedenweg, die het aanzien van Zeist, Driebergen en Doorn zijn gaan bepalen en kenmerkend zijn geworden voor de Lustwarande. En tenslotte de vroegtwintigste-eeuwse buitenplaatsen hoger op de Heuvelrug als laatste aanvulling.

In de lagere kleizone is gebruik gemaakt van de bestaande verkavelingen. Op de hogere zandgronden werden veedriften rechtgetrokken voor nieuwe lanenstelsels. De kale heide raakte bebost met park- en jachtbossen, eind negentiende eeuw gevolgd door de aanleg van grootschalige productiebossen. Tussen 1900 en 1940 zijn vele buitenplaatsen verkaveld als villapark. Na 1945 trokken instellingen in de gebouwen, kantoren verschenen met verdere bebouwing van de overgebleven parken als gevolg. Sinds een aantal jaren is een nieuwe vervangingsgolf gaande die echter door de crisis is afgevlakt.

Begin negentiende eeuw promoveerde de oude benedenweg tot hoofdroute, die vanaf de jaren 1930 verbreed en op enkele plaatsen van tracé gewijzigd werd (N237-N225). De bovenweg (Arnhemse Bovenweg) kreeg het karakter van een achterweg. Niet alleen door de verschillen tussen de buitenplaatsen zelf (stijl kenmerken en omvang) en het reliëf, maar ook door de hoge transformatiedynamiek tijdens de laatste eeuw toont de Stichtse Lustwarande zich als een sterk gelaagde buitenplaatsengordel met grote tijdsdiepte.

Ruimtelijk kenmerkend is het 'kantwerk' van open (weiden, overplaatsen) en gesloten (parken/bossen) delen, waarbij nauwelijks sprake meer is van grotere doorzichten. Dit kantwerk wordt gearticuleerd door een fijnmazig patroon van dwars op de hoofdroute gerichte zichtlijnen en laanstelsels. Langs de weg zijn grote verschillen in gaafheid (uitgeklede buitenplaatsrestanten binnen bebouwde kommen), karakteristiek (parken en huizen) en korrelgrootte (kleine en grote buitens, boszone).

Buitenplaatsen Stichtse Lustwarande op de gradiënt van de Heuvelrug

Toppers en clusters

Het Zeister Slotcomplex behoort tot de drie landelijke topvoorbeelden van een grootse zeventiende-eeuwse formele aanleg, Huis Doorn is vooral bekend als museum van de Duitse keizer en Kasteelmuseum Amerongen is te beschouwen als een Hollands-classicistisch icoon van een adellijke levensstandaard. Broekhuizen is één van de mooiste voorbeelden in ons land van een grote buitenplaats in rijpe landschapsstijl. Hydepark vertegenwoordigt nog steeds de top van de complexe late landschapsstijl, hoewel het oude huis is verdwenen. Molenbosch te Zeist is het meest pure voorbeeld van een vroeg negentiende-eeuws neoclassicistisch buitenhuis met landschapspark naar ontwerp van J.D. Zocher jr., het excentrieke Ma Retraite in Zeist is het meest uitgesproken huis in eclectische stijl (François I stijl, Italiaans palazzo type, art nouveau decoraties), het Vulkanhuisje van Boschoord in Doorn en de Uiletoren in Leersum wedijveren om de beste folly, de orangerie van Hydepark is de meest weelderige en het kippenpaleis op Molenbosch het meest merkwaardige bijgebouw.

Als samenhangende clusters in de Stichtse Lustwarande noemen we:

De Bilt. In het zuidwesten van De Bilt liggen enkele buitenplaatsen in het stramien van de middeleeuwse verkaveling. De buitenplaatsen zijn gesitueerd aan de Utrechtseweg, waarbij enkel aan de zuidzijde nog buitenhuizen resteren. Verder oostwaarts liggen vier grote landgoederen rondom een open, agrarisch gebied: Houdringe,

Beerschoten, Vollenhoven en Oostbroek. De huizen liggen in uitgestrekte landschappelijke parken met royale serpentinevijvers, op enige afstand van de weg. Het lanenpatroon refereert soms nog aan de formele stijlperiode, zoals op Beerschoten en Oostbroek. De A28 en N237 hebben de buitenplaatsen geschampt, met name de overplaatsen van Oostbroek en Vollenhoven.

Zeist-West. Aan weerszijden van de Utrechtseweg in Zeist ligt een reeks van relatief kleine buitenplaatsen. Het is een restant van de vrijwel aaneengesloten gordel van buitens dat hier vanaf omstreeks 1790 tot aan de Oude Kerk van Zeist werd gebouwd. De parken strekten zich niet verder uit dan de Arnhemse Bovenweg of aan de zuidzijde tot de Kroostweg. De architectonisch variërende huizen zijn sterk georiënteerd op de weg of zelfs onderling (De Brink-Schaerweyde). Sterke verstedelijking heeft de buitenplaatsen tot op het bot uitgekleeft terwijl diverse huizen zijn verhoogd en verbreed.

Zeist-Centrum. Het centrum van Zeist wordt bepaald door de Frans-classicistische aanleg van Slot Zeist en de daarop volgende buitenplaatsen. Naar het zuiden strekt zich het geënceneerde landschap van Het Slot, Blikkenburg, Wulperhorst, Rijnwijck en de Nienhof uit. Beek en Roijen met de lange zichtlaan (Laan van Beek en Roijen-Woudenbergseweg) en het uitgestrekte Zeisterbos bepaalt aan de noordoostzijde het aanzien. Door de oudere grondslag liggen de buitenplaatsen minder gestructureerd. Van de jongere buitenplaatsen resteert minder, waarbij het Walkartpark, als oorspronkelijke overplaats van Het Hoekje, wel de stedelijke druk heeft overleefd.

Slot Zeist

Zeist-Driebergen. Tussen de bebouwde kommen van Zeist en Driebergen-Rijsenburg ligt een vrijwel aaneengesloten behoorlijk gave reeks buitenplaatsen die na 1820 zijn aangelegd: Hoog Beek en Royen, Sparrenheuvel, Molenbosch, Heerewegen (huis gesloopt), De Breul, Bornia, Beerschoten-Willinkshof, Reehorst en Bloemheuvel. Ten zuiden van de N225 liggen de overplaatsen en een enkele jongere buitenplaats zoals Nieuw Beerschoten. Ten noorden van de Arnhemse Bovenweg zijn meer incidenteel buitenplaatsen: Pavia als afsplitsing van Beek en Royen, 't Kerckebosch en Heidestein. De buitenplaatsen zijn van elkaar gescheiden door oude paden of veedriften. De kunstmatige hoogteverschillen en royaal slingerende vijverpartijen kenmerken de parken. In de ruime landschappelijke parken is in de loop der tijd andere bebouwing verrezen, waaronder serviceflats aan de noordrand van de parken. Spoor, maar in veel sterkere mate het viaduct van de A12 zorgt voor een sterke onderbreking van het buitenplaatslint.

Rijsenburg. De buitenplaatsen aan de N225 zetten zich in Rijsenburg door, met ook hier een zwaartepunt aan de noordzijde en ook hier weer zware verstedelijking. In omvang en invloed domineert het achttiende-eeuwse Sparrendaal met haar lange assen en sprengstelsel. Het door zijn eigenaar in 1810 gebouwde monumentale kerkpleintje heeft een lange dwarsas op de voormalige ridderhofstad Rijsenburg aan de Langbroekerwetering. De kleinere buitenplaatsen liggen relatief dicht aan de weg en zijn sterk versnipperd geraakt. Vooral aan de zuidzijde zijn buitenplaatsen verdwenen of sterk aangetast, ook door het verdwijnen van hoofdhuizen op Nijendal, Beukensteijn, Kraaijbeek en De Wildbaan.

Driebergen-Doorn. De grote buitenplaatsen De Horst, Hydepark en Beukenrode liggen aan de noordzijde van de Hoofdstraat-Driebergsestraatweg, terwijl dicht bij Doorn juist de zuidzijde wordt gedomineerd door grote buitenplaatsen: het van oorsprong middeleeuwse Moersbergen, Huis Doorn en het eind negentiende-eeuwse Aardenburg. De huizen liggen op afstand van de hoofdweg, waardoor hiertussen ruimte is voor grote gazons en vijvers in de landschappelijk aangelegde parken. Tegenover beide clusters van grote buitens liggen verspreid kleine buitenplaatsen zoals Veldzigt, Oudeweg en Doornveld. Hier liggen de huizen dicht bij de doorgaande weg.

Doorn-Leersum. Tussen, en ook deels vanuit de oudere buitenplaatsen Schoonoord en Broekhuizen is een reeks van verspreid gelegen, jongere buitenplaatsen ontstaan op de beboste helling van de Utrechtse Heuvelrug: Boschoord, Zonheuvel, De Ruiterberg, De Hoogstraat, Het Zwitserse Huis en Lombok. Darthuizen en Dartheide liggen ten zuiden van de straatweg. De beleving van deze buitenplaatsen vanaf de doorgaande weg is veelal beperkt, maar de uitgestrekte bossen zijn mede bepaald door de parkstructuur.

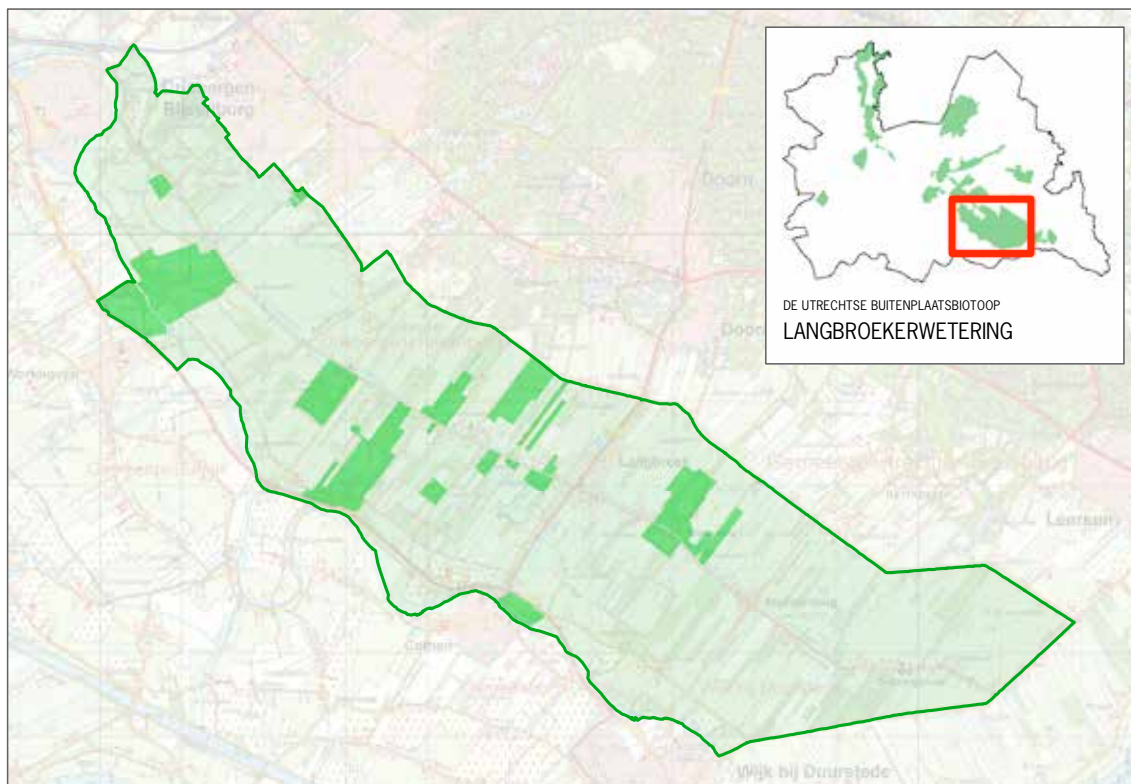
Amerongen. Van middeleeuwse oorsprong zijn Zuylestein-Waayenstein en kasteel Amerongen, beide in de natere kleizone ten zuiden van de N225 gelegen. Zuylestein is nog vóór 1700 uitgebreid met sterrenbossen en met jachtbossen (Wafelijzer) op de Heuvelrug. Dat geldt ook voor het in de uiterwaard gelegen Amerongen met zijn lanenstelsels en sterrenbossen (De Manege) die tot het hoogste punt van de Heuvelrug reiken (+68,9 m. NAP). Amerongen markeert het einde van de Stichtse Lustwarande als buitenplaatszone. Richting Elst, Remmerden en Rhenen domineert het agrarische karakter van de enggronden met de vroegere tabaksteelt als bijzonder kenmerk.

Kasteel Amerongen

LANGBROEKERWETERING

Begrenzing buitenplaatszone Langbroekerwetering

Tussen Odijk en Wijk bij Duurstede, langs Kromme Rijn en Langbroekerwetering, lagen 25 kastelen en enkele buitenplaatsen. Daarvan zijn er nu nog 13 van over. De oudste dateren uit het midden van de dertiende eeuw en hebben merendeels een vroeg negentiende-eeuws neogotisch uiterlijk gekregen. Heel incidenteel is een nieuwere buitenplaats in het gebied verschenen, zoals het uitgestrekte achttiende-eeuwse Leeuwenburg. Door de lage ruimtelijke dynamiek is de feodale karakteristiek van dit gebied goed bewaard gebleven. Kenmerkend zijn de kleine huisplaatsen binnen rechthoekige (dubbele) omgrachtingen, de verdekte toegangen, de poortgebouwen over de wetering, vaarsloten tussen het huis en de wetering en de duiventorens. Vaak is sprake van uitgestrekte landgoederen, die naast de buitenplaats ook landerijen met weilanden en hakhoutbossen omvatten. Het gebied is cultuurhistorisch van uitzonderlijke kwaliteit vanwege het stroomruglandschap van de onbedijkte Kromme Rijn en het aanpalende coulisselandschap van de Langbroekerwetering, dat zich door de aanwezigheid van de landgoederen heeft ontwikkeld tot een afwisseling van open weilanden en gesloten blokbossen, doorsneden door boom- en houtwallen.

De kastelen en ridderhofsteden liggen als besloten eilandjes binnen de ritmiek van de regelmatige copeverkaveling en vormen een contrast met de overwegend kleine boerderijen aan de wetering. De hoofdhuizen liggen wisselend aan de noord- of zuidzijde van de Langbroekerwetering, met variatie in de oriëntatie van het hoofdgebouw, aangezien bij de stichting de representatie ondergeschikt was aan de defensieve functie. De hoofdhuizen zijn soms op enige afstand van de wetering gelegen, zoals bij Walenburg of Weerdesteijn, of zijn juist direct aan de Kromme Rijn gelegen, zoals Beverweerd, Hardenbroek en Rhijnestein.

Toppers en clusters

Beverweerd is de belangrijkste ridderhofstad aan de Kromme Rijn met een zichtrelatie naar Werkhoven, Sterkenburg manifesteert zich als een feodaal kasteel met ronde toren, Lunenburg is het schoolvoorbeeld van een

middeleeuwse woontoren en Sandenburg is topvoorbeeld van een decoratief neogotisch kasteel met bijgebouwen aan de Langbroekerwetering. Sandenburg-Walenburg-Groenesteyn is een belangrijk cluster ten oosten van Langbroek. Ten westen van Langbroek, tussen de Broekweg en de Doornseweg, liggen verspreid de meeste ridderhofsteden

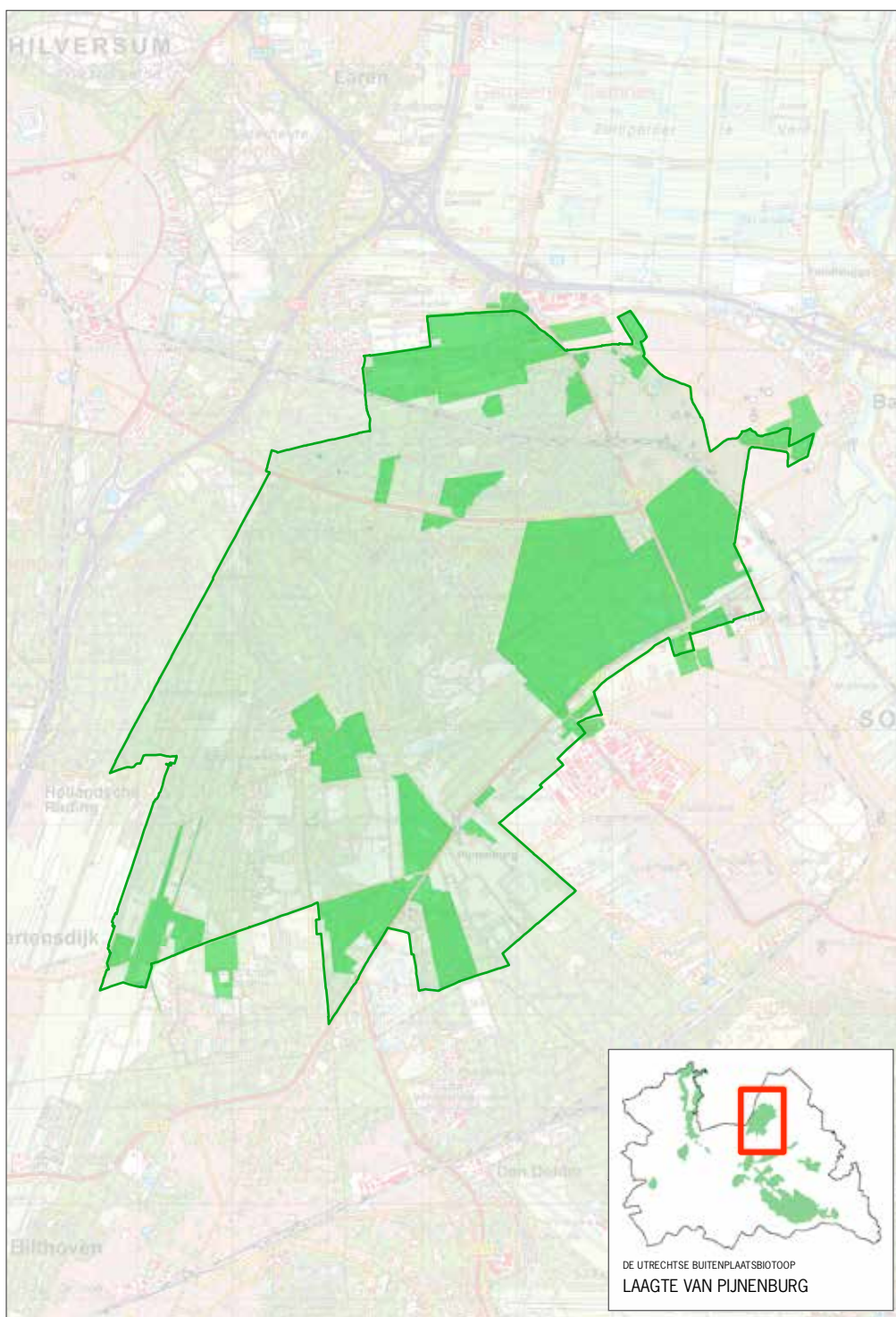

Sandenburg aan de Langbroekerwetering

Beverweerd aan de Langbroekerwetering

LAAGTE VAN PIJENBURG

Begrenzing buitenplaatszone Laagte van Pijenburg

In het noordelijke deel van de Heuvelrug tussen Bilthoven, Baarn en Soest ligt de Laagte van Pijenburg met een twintigtal buitenplaatsen (7 zijn verdwenen). Het is een grillig verlopende stuwwalflank die de gebiedsstructuur hier heeft bepaald. Hier in het noordelijk deel van de Heuvelrug hebben we te maken met een stuwwalcomplex bestaande uit drie gestuwde kernen: Hoog Baarn met de watertoren op het hoogste punt (+17,5 meter NAP), tussen de Hooge en de Lage Vuursche, waar de brandtoren stond (+20,7 meter NAP) en de Soester Eng, ook

gebruikt als plek voor een watertoren (+19 meter NAP). Tussen deze heuvels heeft zich hoogveen gevormd dat vanaf de veertiende eeuw is ontgonnen. Voor betere afvoer van het gestoken turf is op Utrechts initiatief omstreeks 1565 de Pijnenburger Grift of Praamgracht gegraven naar de Eem. Haaks op de stuwwalkoppen is het hoogveen ontgonnen volgens een lange, rechte strookverkaveling, nog goed te zien aan de verschillende richtingen van de percelen in het Soesterveen, het Heezerveen en het Baarnse veen. Op de toppen van de stuwwal bleef lange tijd voldoende woeste grond beschikbaar om uitgestrekte lanen en jachtbossen aan te leggen. In tweede instantie was de Soestdijk, een verhoogd aangelegde weg in de veenontginning, met de latere Amsterdamse Straatweg, de hoofdverbinding en de postroute tussen Amsterdam en Keulen, een vestigingsfactor. Ook deze kwam in het lagere deel tussen de stuwwalkoppen te lopen. Rond 1640-1650 verschenen de eerste buitenplaatsen van Amsterdamse regenten. Nabij de kruising van beide assen kwam Soestdijk van De Graeff, dat vanaf 1674 uitgroeide tot koninklijk jachtslot, er tegenover bouwde Bicker zijn buiten De Eult, dat rond 1740 door Deutz met een magistraal lanenstelsel en sterrenbos werd uitgebouwd (Baarnse Bos) en aan de Praamgracht ontstond Pijnenburg met een imposant huis uit 1647 van de architect Philips Vingboons. Meer buitenplaatsen vestigden zich vanaf de achttiende eeuw in het gebied, zoals Groeneveld (1702, vleugels in 1746) aan de Amsterdamsestraatweg, het eerste Hooge Vuursche (1790) aan de Hilversumsestraatweg en Eyckenstein (1780) aan de Maartensdijkseweg. De komst van spoorwegen in 1874 is in deze zone van ondergeschikt belang voor de vestiging van buitenplaatsen, terwijl dit wel van belang was voor de ontwikkeling van de Baarnse villaparken. De buitenplaatsen met hun formele en vroeglandschappelijke parken liggen grotendeels op de strookverkavelingen van de oudere hoogveenontginningen, waarvan de richting is bepaald door de stuwwallen.

Rechte lanenstelsels, oorspronkelijk georiënteerd op omliggende kerktorens, doorsnijden de bossen. Pas bij latere buitenplaatsen als Berg en Dal (1890) en 't Benthuys (1881) is gebruik gemaakt van de aanwezige hoogteverschillen om het hoofdhuis prominent te positioneren. Lage Vuursche werd omstreeks 1640 als kleine nederzetting rond de buitenplaats Drakenstein gesticht. De structuur en het statige aanzien van de westzijde van Baarn wordt nog steeds bepaald door de (voormalige) aanwezigheid van buitenplaatsen. Een aspect dat zich ruimtelijk minder nadrukkelijk aftekent, maar in de ontwikkeling van de buitenplaatszone zeker een rol heeft gespeeld, is de aanwezigheid van de stadhoudelijke en Koninklijke familie Van Oranje-Nassau. Zo heeft de familie Van Oranje-Nassau in meer of mindere mate haar stempel gedrukt op Soestdijk, Baarnse Bos, Rusthoek, Canton en Peking, Prins Hendriksoord, Ewijckshoeve en Drakenstein. Met de komst van de Oranjes (Paleis Soestdijk) kreeg het gebied vorstelijke allure en kenden Baarn en Soest extra aantrekkingskracht voor vestiging van welgestelden.

Paleis Soestdijk met de Eem op de achtergrond

In het huidige landschap is de invloed van classicistische parkelementen uit de periode 1640-1740 dominant; de invloed van jonge buitenplaatsen en villa's is hieraan ondergeschikt. De lange lijnen en zichtassen die gebruik maakten van de oudere strookverkaveling van de hoogveenontginningen sloten in de zeventiende eeuw goed aan op de toen opkomende Franse tuinstijl met zijn open zichtassen naar verre horizonten. De nieuw aangelegde lanen lagen óf parallel aan de verkavelingsstructuur óf werden op markante punten in de omgeving uitgezet zoals kerktorens en heuveltoppen. Met de lanen strekken de buitenplaatsen zich uit over een groot deel van het gebied en haken ze aan op de bossen, de agrarische gronden en het stedelijke gebied. Voorbeelden hiervan zijn te vinden op Groeneveld, Drakenstein, Pijnenburg, Ewijckshoeve, De Eult en Eyckenstein. Hieruit kunnen drie typen buitenplaatsen worden onderscheiden: de grote blokvormige buitenplaatsen aan de Praamgracht, de langgerekte buitenplaatsen in de veenontginningen en de verspreid gelegen, kleine buitenplaatsen aan de wegenstructuur. De karakteristiek van de buitenplaatszone Laagte van Pijnenburg is sterk bepaald door het reliëf van de grillige verlopende stuwwal en de patronen van de veenontginningen. De meeste buitenplaatsen liggen op de rand van de laagte, veelal haaks op het reliëf. De uitgestrekte terreinen die tot het landgoed behoorden, speelden als bos of kleinschalig weidegebied een rol in de populaire jacht. De agrarische component is minder nadrukkelijk aanwezig dan in andere zones, behalve op grote landgoederen als Pijnenburg, Eyckenstein en Groeneveld, waar van oudsher meerdere boerderijen bij horen en waar het accent op bosbouw ligt. Kenmerkend voor de Laagte van Pijnenburg is de veel voorkomende combinatie van classicistische laanstelsels en landschapelijke aanleg, de compacte en duidelijk van omliggende bossen begrensde parkaanleg en het zicht op het hoofdhuis vanaf de ontsluitingsas. Het hoofdhuis staat doorgaans aan de voorzijde van het terrein met de middenas haaks op de ontsluitingsweg, waarbij enkel de frontale façade zichtbaar is. Enkele vroeg twintigste-eeuwse buitenplaatsen (Hooge Vuursche III) en instellingen (Renova) zijn toegevoegd en villaparken (Baarn) aangelegd. Na de Tweede Wereldoorlog gevolgd door diverse recreatievoorzieningen, zoals het Bosbad Baarn in 1951.

Toppers en clusters

Belangrijke buitenplaatsen in dit gebied zijn Kasteel Groeneveld als museum voor natuur en landschap, Paleis Soestdijk als icoon voor de nationale staat, het Baarnse Bos als belangrijkste formele park in de provincie, Drakenstein als zeventiende-eeuwse buitenplaats met bijzondere achzijdige centraalbouw en de Hooge Vuursche III als topvoorbeeld van een architectonische tuinaanleg in relatie tot een van de laatste zeer rijk uitgewerkte jonge buitenplaatsen.

Baarnse Bos

Groeneveld en omgeving. De basis voor deze cluster wordt gevormd door de onderliggende strookverkaveling. De langgerekte grondvorm van de parken is hiervan afgeleid. De buitenplaatsen liggen tegen en naast elkaar, met gedeeltelijke verweving: zichtlijnen en uitzichten op elkaars grondgebied, en paden en waterpartijen die over de grenslijnen verbinden. Deze verweving is een gevolg van een gemeenschappelijke eigendoms geschiedenis van Groeneveld, Buitenzorg en Hooge Vuursche I. Als voormalige ontginnershofsteden zijn de hoofdhuizen zijn op enige afstand van de ontsluitingsweg gelegen, hetzij de Amsterdamsestraatweg, hetzij de Eemnesserweg. Door middel van een haaks hierop staande (verdwenen) laan of zichtlijn zijn de huizen met de weg verbonden. Door de open overplaats van Rusthoek (gebouw uit 1905, aangelegd in 1771 als Zeerust), is deze buitenplaats visueel verbonden aan het park van 't Benthuis. Slingerende waterpartijen komen op elke buitenplaats voor. Achter het huis strekken zich lange zichtlijnen uit. Ook haaks op de hoofdrichting zijn er doorzichten naar opzij aanwezig, over de lange rechte buitengrenzen.

Kasteel Hooge Vuursche

Soestdijk en omgeving. Kenmerkend is de ligging aan en oriëntatie op de Praamgracht en op de Amsterdamsestraatweg. Soestdijk en het Baarnse Bos zijn met hun hoofdassen (Koningslaan-Wittelaan) op haakse wijze aan elkaar verbonden. Het reliëf is medebepalend voor de inrichting van de parken: water in de laagtes, uitzicht op kerktorens in wijde omgeving. Beide buitens hebben een forse omvang met een concentrisch rond het huis opgezet landschapspark (Soestdijk) en een axiaal formeel park (Baarnse Bos) met een sterke binding in het omliggende, deels verstedelijkte landschap. Beide strekken zich uit over doorgaande wegen, die historisch gezien zelf ook deel uitmaken van het buitenplaatslandschap. De oorspronkelijke samenhang tussen Peking, Canton (Cantonspark) en Java is door het bebouwd raken van de omgeving minder nadrukkelijk geworden.

Pijnenburg en omgeving. De buitenplaatsen Pijnenburg (1647, verbouw 1835), Ewijckshoeve (1694, herbouw huis 1831), Prins Hendriksoord (1872) en Vijverhof (1926) zijn gelegen aan de Praamgracht en in hun schegachtige grondvorm bepaald door de grenslijnen van de ontginningsblokken, zoals de 'Nonnengroepen'. De hoofdhuizen van Ewijckshoeve en Prins Hendriksoord liggen op de hoeken van de parkaanleg en hebben sterke zichtrelaties over de voorliggende graslanden. Ewijckshoeve heeft achter het huis een groot vroeglandschappelijk park, het ervan afgesplitste Prins Hendriksoord een landschapspark uit 1885 met lange slingervijver (vergraven restant van de 'Engelsche Vaart') en een verdiepte bloementuin uit 1910 van D. Tersteeg dat sinds 1926 deel uitmaakt van Vijverhof, wederom een afsplitsing. Van Pijnenburg is alleen het koetshuis uit 1916 zichtbaar. Het hoofdgebouw zelf met de grote zuilenportico uit 1831 is door hoge coniferen onzichtbaar vanaf de weg. Het oorspronkelijk Vingboonshuis had de zichtas over de huidige Biltseweg die sinds 1920 over de oude zichtlaan loopt.

Lage Vuursche. Het dorpje Lage Vuursche wordt historisch gezien gedomineerd door de buitenplaats Drakenstein met haar bijzondere achthoekige centraalbouw uit 1640 in opdracht van Gerard Reede, wiens broer Godard op Renswoude een hervormde kerk in dezelfde ideaalvormen liet bouwen, mogelijk naar ontwerp van Jacob van Campen. Door bebossing en eigendomsafscheiding hebben ruimtelijk gezien de lanenstelsels van en rond het dorp nauwelijks meer een binding met het park, zoals de Koudelaan en de Vinkenlaan, die beide op het hoofdhuys zijn gericht. Interessant is de '300 Roedenlaan', die mogelijk de veertiende-eeuwse ontginningsbasis was van de zuidwaartse verving tussen de uitzetlijnen van 'Nonnengroep West' (gemeentegrens Zeist-De Bilt) en de 'Nonnengroep Oost', zo genoemd naar de ontginners van het Vrouwenklooster in De Bilt. De beide strak begrensde, blokvormige buitenplaatsen liggen aan de randen van het dorp, dat aan beide zijden van de Vuursche Steeg is aangelegd. De terreinen zijn sterk in zichzelf gekeerd en vertonen geen verdere ruimtelijke samenhang met elkaar dan dat ze aan elkaar grenzen. De parkaanleg is primair op het centraal gelegen hoofdhuys gericht.

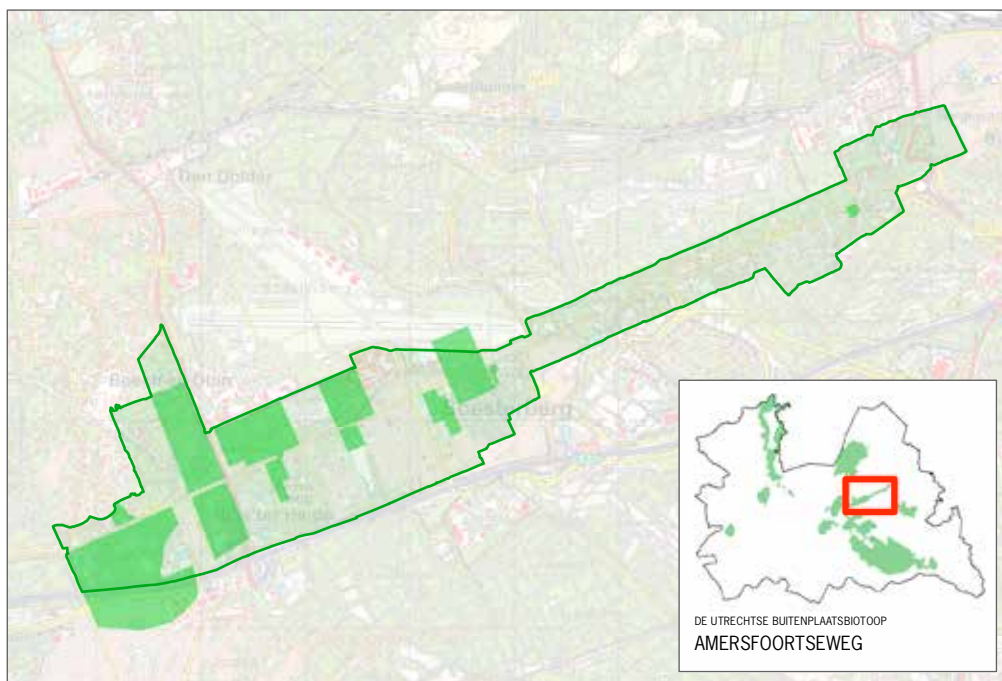
Het neoclassicistische huis Eyckenstein

Eyckenstein en omgeving. Kenmerkend voor deze cluster is dat de buitengrenzen van de evenwijdig naast elkaar gelegen buitenplaatsen Eyckenstein, Rustenhoven en Rovérestein samenvallen met de opstreckende strookverkeering. Het hoofdhuys bevindt zich op de kopse kant van de kavel, ten noorden van de Praamgracht. Het huidige Eyckenstein uit 1780 komt voort uit een zestiende-eeuwse boerderij die begin zeventiende eeuw een herenkamer moet hebben gekregen, een gebruikelijke ontwikkeling bij buitenplaatsen. Eyckenstein ligt aan de Maartensdijkseweg tussen Bantamlaan en de 'Rade Gruppel', de grens die in 1470 is getrokken tussen het

gerecht Oostveen (Maartensdijk) en De Bilt. Gescheiden door een smalle open weidestroom (overtuin van Berkenstein), maar ooit samen één geheel vormend, ligt ten westen van Eyckenstein de buitenplaats Rustenhoven uit 1731. Samen met diverse boerderijen en de buitenplaats Ridderoord werd het schuin aan de overzijde van de weg gelegen Berkenstein vanaf 1825 onderdeel van Eyckenstein. In zekere zin geldt dat ook voor het aan de oostzijde gelegen Rovérestein (rovére= eik in het Italiaans), rond 1885 gebouwd en door Leonard Springer van een late landschapstuin voorzien. De ruimtelijke relaties zijn enkel naar voor en achter gericht, de historische kavelrichting volgend. In het bijzonder moet de Gezichtslaan genoemd worden, een vanaf de Soestdijkseweg schuin op Eyckenstein toelopende laan die in 1826 als zichtlaan werd aangelegd. Hoewel de eigendoms geschiedenis deels samenvalt, hebben de buitenplaatsen geen andere ruimtelijke relatie met elkaar dan dat ze aan elkaar grenzen.

AMERSFOORTSEWEG

Begrenzing buitenplaatszone Amersfoortseweg

De Amersfoortseweg (N237) is in 1653 aangelegd als zeer brede, kaarsrechte, met bomen beplante weg, als bewust monumentaal ontworpen verbinding tussen Amersfoort en Utrecht. Het betreft het grootste infrastructuurele project uit de zeventiende eeuw in de provincie Utrecht. Het 11 kilometer lange traject tussen de Amersfoortse Galgenberg en de buitenplaats Vollenhoven kreeg een regelmatige vakkenverkaveling (24 vakken van ieder 100 roeden breed) voor de stichting van even zo vele buitenplaatsen. Uiteindelijk zijn het er negen geworden, waarvan één inmiddels weer verdwenen is. De grenzen van de 50 roeden diepe vakken werden rondom vastgelegd door opgeworpen wallen met heggen en houtsingels. In veel gevallen is deze lanen- en wallenstructuur nog herkenbaar. Bij stichting van een buitenplaats werd het vak naar achter verdubbeld, zoals bij de vijf vakken rond Huis ter Heide en Soesterberg ook daadwerkelijk is gebeurd. Tussen de vakken werd een 5 roeden breed pad vrij gehouden en als laan beplant (de zogenaamde sortie) om de gemeenschappelijk gebruikte heide aan weerszijden van de weg bereikbaar te houden. Het project was geen onverdeeld succes: op slechts enkele vakken werd een buitenplaats gevestigd, waaronder Zandbergen en Beukbergen. Hoewel het heldere zeventiende-eeuwse concept van centraal op de uitgezette vakken te bouwen buitenhuizen slechts zeer ten dele is gerealiseerd, vormt het een inspiratiebron voor toekomstige ontwikkelingen vormen.

Zandbergen

De orthogonale structuur en systematische ritmiek van de vakken is nagenoeg intact en zorgt voor het herkenbare symmetrisch-monumentale karakter van de weg (N237). Door verbredingen en omleggingen is het monumentale karakter van de weg op diverse plaatsen aangetast. Tussen Soesterberg en de Stichtse Rotonde is de oorspronkelijke structuur nog zichtbaar. Tussen Soesterberg en Huis ter Heide zijn vijf vakken verdubbeld. Vanaf 1800 zijn hier voor bosaanleg ook de sorties verlengd die in de twintigste eeuw benut zijn voor verstedelijking. In het overbos van Vollenhoven is de weg met het oorspronkelijke brede dwarsprofiel en houtwallen nog bewaard gebleven. De hoofdhuizen zijn (oorspronkelijk) ontsloten vanaf de Amersfoortseweg. De huizen liggen op relatief grote afstand van de weg. Kenmerkend voor de bestaande buitenplaatsen is het vrije zicht dwars over de weg. In geval van Zandbergen, Beukbergen, Sterrenberg en De Oude Tempel zijn de aan weerszijden van de weg gelegen vakken nadrukkelijk in samenhang ontwikkeld, in de vorm van een overplaats.

De basiskwaliteit bij de Amersfoortseweg als buitenplaatszone ligt in de complete aanwezigheid van de vakkenverkaveling ter weerszijden van de weg. De belangrijkste buitenplaatsen zijn Zandbergen en Beukbergen. Zandbergen is de oudste buitenplaats en staat symbool voor de intenties van het zeventiende- eeuwse project. De overplaats is een fraai voorbeeld van een landschappelijke aanleg en latere herbestemming tot luxe en ruimtelijk opgezet villapark. Op het achttiende-eeuwse Zandbergen na dateren de (vernieuwde) huizen alle uit de periode 1880-1920. De Galgenberg te Amersfoort is niet alleen de enige zichtbare galgenplaats van de provincie, maar vormt ook het uitzetpunt van de Amersfoortseweg.

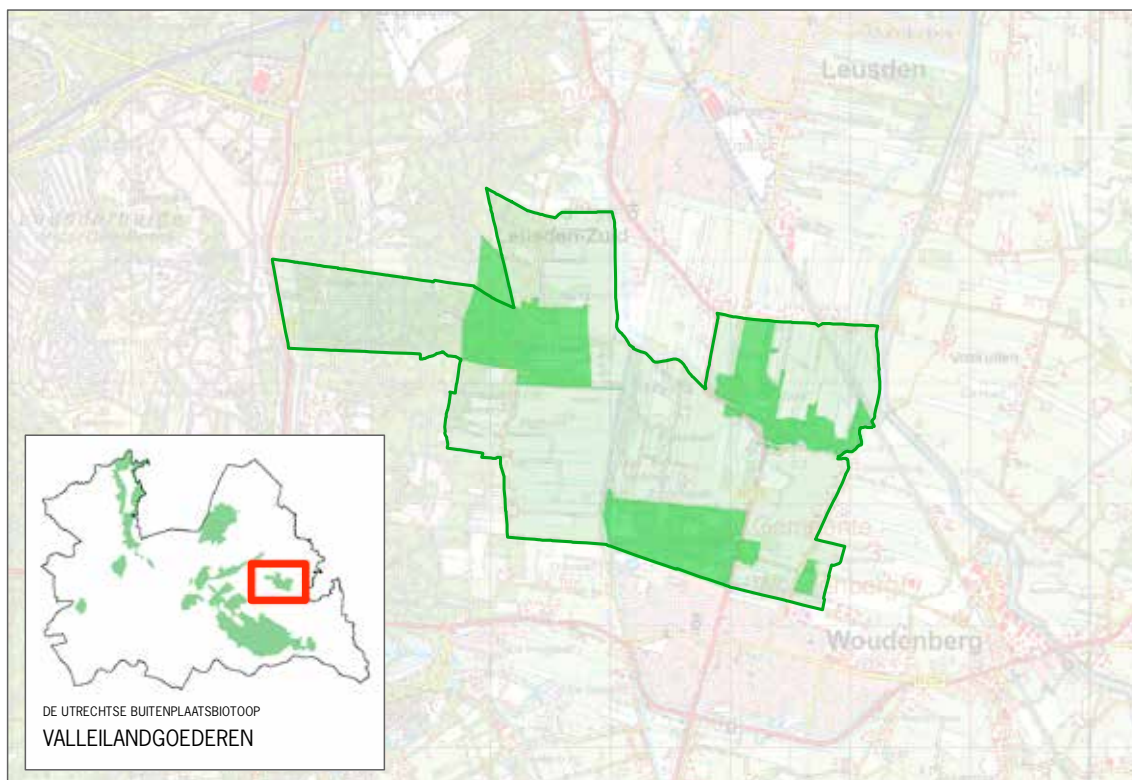
Amersfoortseweg met de vakkenverkaveling. Kaart uit 1743 door B. de Roij.

Buitenplaats Beukbergen met de rode beukenlaan

VALLEILANDGOEDEREN

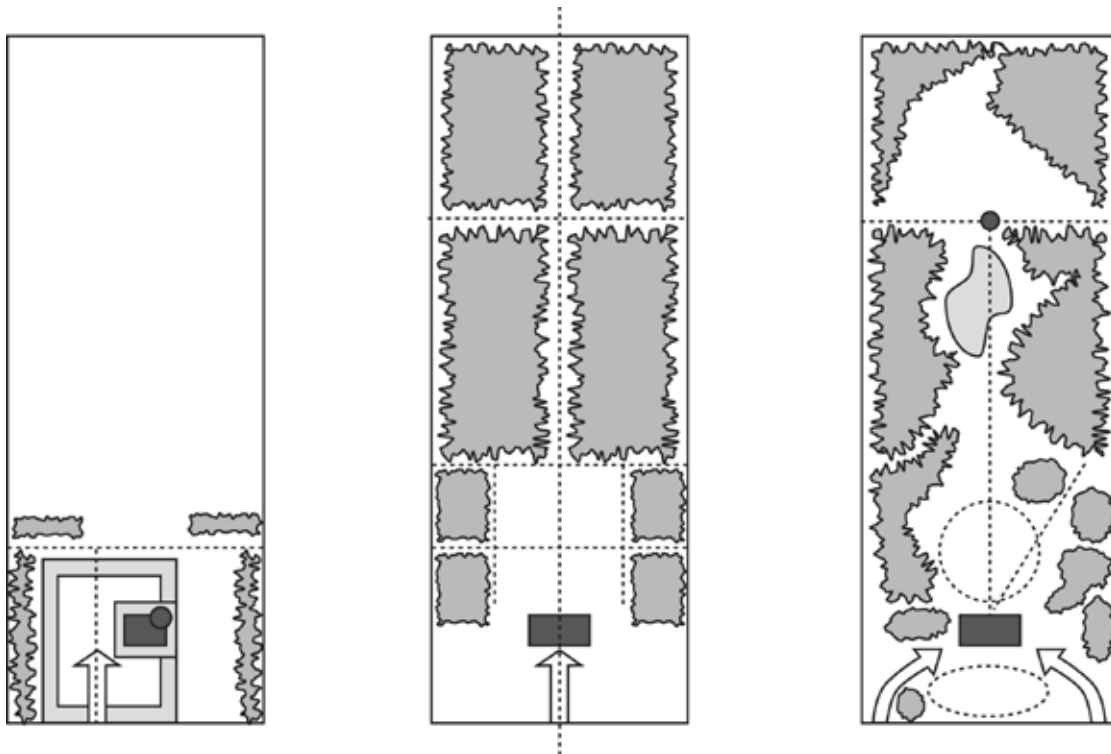
Begrenzing buitenplaatszone Valleilandgoederen

Aan de westrand van de Gelderse Vallei, tussen Woudenberg en Leusden, ligt een karakteristiek landgoederen-landschap dat grotendeels gebaseerd is op dertiende-eeuwse strookvormige verkavelingen. Aan de ontginnings-as Ekris ligt het kasteelterrein van Groenewoude, waarvan het gebouwencomplex en de parkaanleg enkel nog één bouwhuis resteert. Er tegenover, aan de andere ontginningsas, ligt Geerestein, een begin zestiende-eeuwse ridderhofstad, na verwoesting in 1558 weer opgebouwd en rond 1740 tot buitenplaats uitgegroeid en in 1834 voorzien van een neoclassicistische voorgevel. In het achterliggende park tussen Geeresteinselaan en de Grift loopt een 1000 meter lange zichtkanaal in de as van het huis, die het park in formele tuinstijl domineert. Den Treek ligt op de overgang tussen de hogere zandgronden en de lagere weilanden, in lijn met de boerderijen aan de Treekerweg en Heetvelderweg. Het in oorsprong vroeg achttiende-eeuwse landgoed heeft een kern rondom het hoofdhuis met landschappelijke aanleg uit omstreeks 1820. Den Treek vormde het centrum van de oostelijke bebossing van de Heuvelrug, die na 1887 op gang kwam en onder meer resulteerde in het Sterrenbosch. Een vierde landgoed, De Boom, werd met een landschappelijke aanleg in 1879 gesticht langs de Heiligerbergerbeek, waaraan dichterbij Amersfoort zich meerdere buitenplaatsen vestigden. Het Valleikanaal speelt geen rol in de situering van de buitenplaatsen.

Het gaat om drie relatief grote landgoederen met veel agrarische landerijen en bossen, en als zodanig grote invloed op een uitgestrekt landelijk gebied, dat de begrenzing van de buitenplaatszone overstijgt. De buitenplaats (huis en park) vormt de kern van deze landgoederen. Karakteristiek voor de Valleilandgoederen is het coulissenlandschap op basis van verschillende verkavelingsrichtingen (met herkenbare ontginningsassen), verrijkt met gesloten parkbossen en historische paden- en houtwallenstructuur. Het gebied kent een aantal lange zichtlijnen. Door samenspel van parken en kleinschalige agrarische bedrijven is het een typisch landgoederen-landschap.

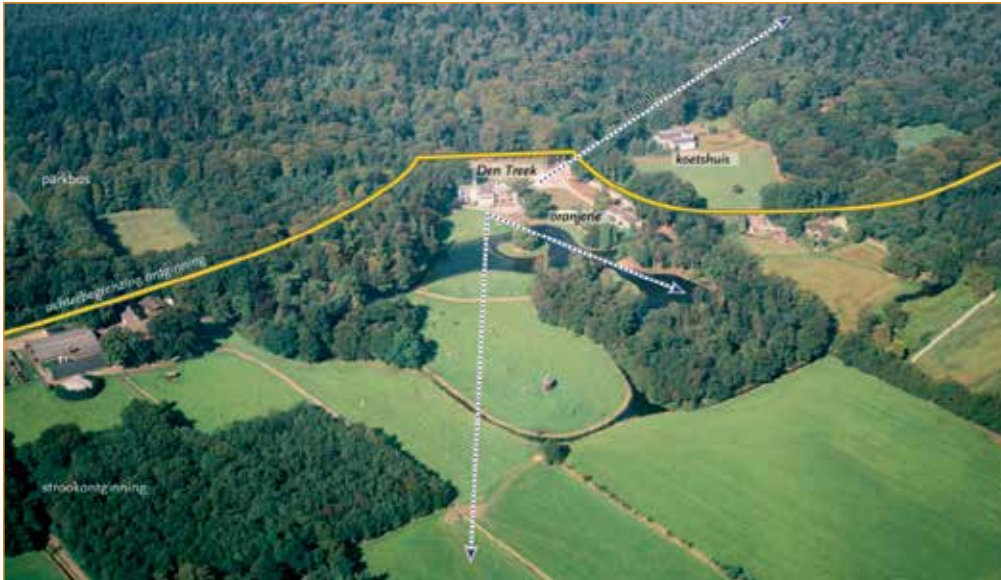
De ruimtelijke samenhang tussen de buitenplaatsen is beperkt, aangezien de kernen op grote afstand van elkaar zijn gelegen en aan verschillende ontsluitingsassen. Enkel Geerestein en De Boom liggen beiden aan de Geerensteinselaan. Bij Geerestein en De Boom is in zekere mate sprake van een overplaats, hoewel niet sterk qua ruimtelijke opzet en relatie.

Abstractie van de gebruikelijke ontwikkeling van parken op buitenplaatsen van een eenvoudige tuin bij een (versterkt) huis naar een formele opzet en uiteindelijk een transformatie naar een landschappelijk park, waarin enkele formele lijnen worden opgenomen.

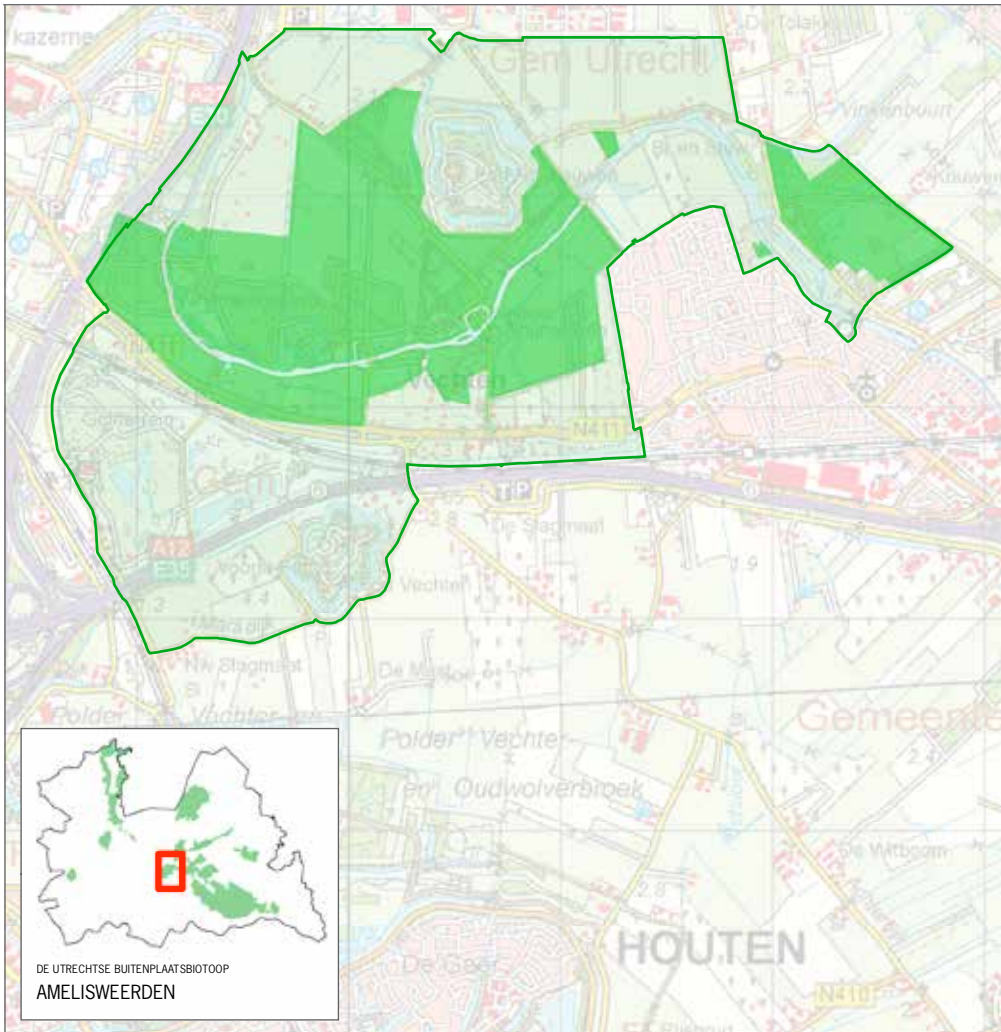

Geerestein ten noorden van Woudenberg

Den Treek, Leusden

AMELISWEERDEN

Begrenzing buitenplaatszone Amelisweerden

Aan de zuidelijke stadsrand van Utrecht ligt langs de Kromme Rijn de buitenplaatszone 'Amelisweerden'. Rhijnauwen, Oud en Nieuw Amelisweerd zijn in oorsprong middeleeuwse kastelen aan de noordzijde van de rivier, direct aan het water, die zich in de achttiende eeuw tot buitenplaatsen ontwikkelden. Aan de zuidzijde van de Kromme Rijn ligt het nog steeds duidelijk herkenbare jaagpad. Door het kortstondig eigendom van koning Lodewijk Napoleon in 1808 verkregen Oud- en Nieuw-Amelisweerd vorstelijke allure met de statige Koningslaan als toegangsweg vanuit de stad. Met behoud van de oude verkavelingslijnen is hier een staalkaart aan tuinstijlen ontstaan die nog grotendeels naast en door elkaar aanwezig en zichtbaar zijn: classicistische lanenstelsels, sterrenbossen, parkdelen in rococo-, vroege en late landschapstijl, en het zichtlijnenspel rondom Nieuw-Amelisweerd. Uniek is het rivierbos met de hoogste bomen van Nederland en de vele stinzefflora op voornamelijk Nieuw Amelisweerd. Uiterst zeldzaam zijn de gaaf bewaard gebleven en nu gerestaureerde achttiende-eeuwse Chinese behangsels in het huis Oud Amelisweerd.

Stroomopwaarts liggen aan de Kromme Rijn, in en tegenover het oude centrum van Bunnik, de kleinere buitenplaatsen Cammingha en Niënhof. De veertiende-eeuwse kasteeltoren van De Beesde, later Cammingha genoemd, ligt prominent aan de rivier, terwijl het achttiende-eeuwse hoofdhuis van Niënhof werd omgebouwd tot koetshuis en het eind negentiende-eeuwse hoofdhuis ondertussen alweer is gesloopt. Het restant van het park van de Niënhof strekt zich uit tussen de Kromme Rijn en de gemeentegrens met Zeist, waarbij de Kouwenhovenselaan tot in de Zeister nieuwbouw doorloopt. Terwijl Niënhof en Cammingha tegenover elkaar aan weerszijden van de Kromme Rijn zijn gelegen, liggen Oud- en Nieuw-Amelisweerd en Rhijnauwen naast elkaar in de binnenbocht van een ruime meander.

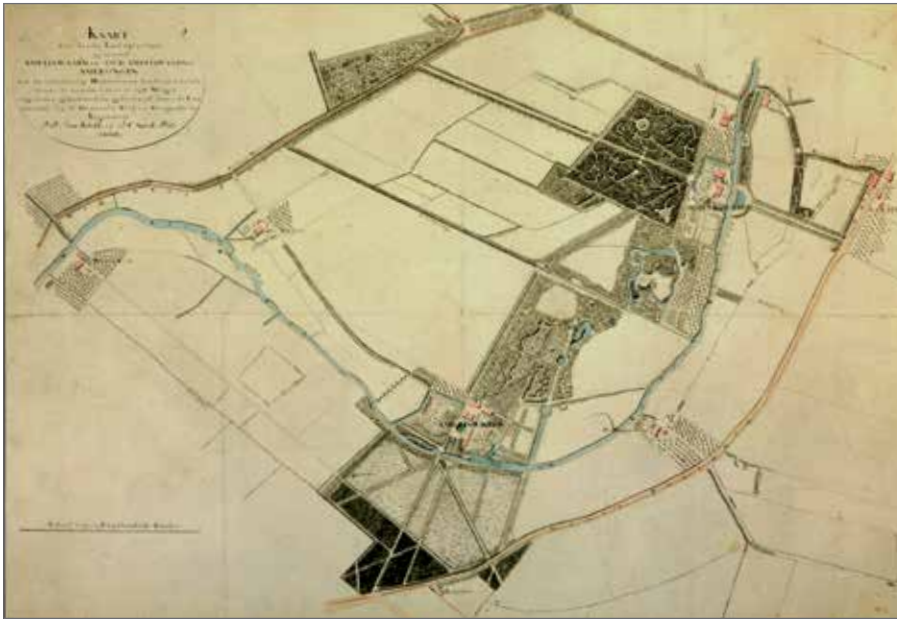
De cultuurhistorische kwaliteit van het gebied wordt verhoogd door de resten van het Romeinse castellum Fectio en de twee grootste forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (Rijnauwen en Vechten), evenals de serie groepsschuilplaatsen en resten van een antitankgracht ertussen.

Amelisweerd heeft met ruim één miljoen bezoekers per jaar een grote recreatieve betekenis en is te beschouwen als een cultuurhistorisch park tussen de infrastructuur langs de stad, de Uithof en Bunnik. Het gebied wordt gekarakteriseerd door aaneengeschakelde parkbossen langs de Kromme Rijn met half open uitzicht op de Koningslaan aan de zuidzijde, en de door lanen en houtwallen begrensde weiden en het begroeide fort Rijnauwen aan de noordzijde, met de hoogbouw van de Uithof als begrenzend silhouet. In 1982 kon burgerprotest niet voorkomen dat door het parkbos de verdiepte A27 werd aangelegd.

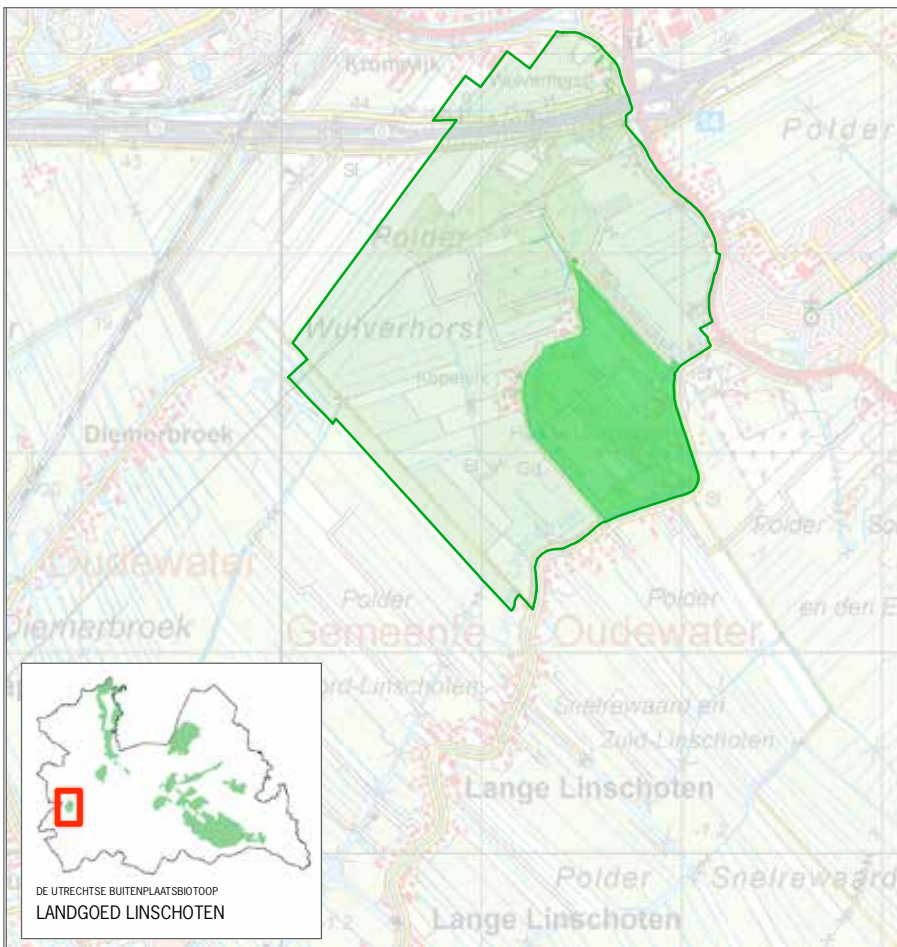
Het huis Rhijnauwen aan de Kromme Rijn

Rhijnauwen, Oud en Nieuw Amelisweerd. Opmetingskaart uit 1808

LANDGOED LINSCHOTEN

Begrenzing buitenplaatszone Landgoed Linschoten

Tussen Woerden en Montfoort ligt het Landgoed Linschoten, een in het open poldergebied van het Groene Hart gelegen groene enclave die sinds de middeleeuwen als eenheid wordt beheerd. Dit eeuwenlange, centrale beheer heeft geresulteerd in een ruim 300 hectare groot ensemble van huis en parkbos aan het riviertje de Lange Linschoten, met vijftien bijbehorende boerderijen, grienden en landerijen, voornamelijk ter weerszijden van de Haardijk. Met de bouw van het huis in 1637 startte de buitenplaatsontwikkeling. Het huis ligt centraal in de parkaanleg, met de voorzijde georiënteerd op het riviertje. Tuinarchitect J.D. Zocher jr. transformeerde in 1834 de oude formele aanleg met de vijvers en het grand canal in het huidige landschapspark met een grote slingerende waterpartij en met zichtlijnen vanuit het huis naar buiten.

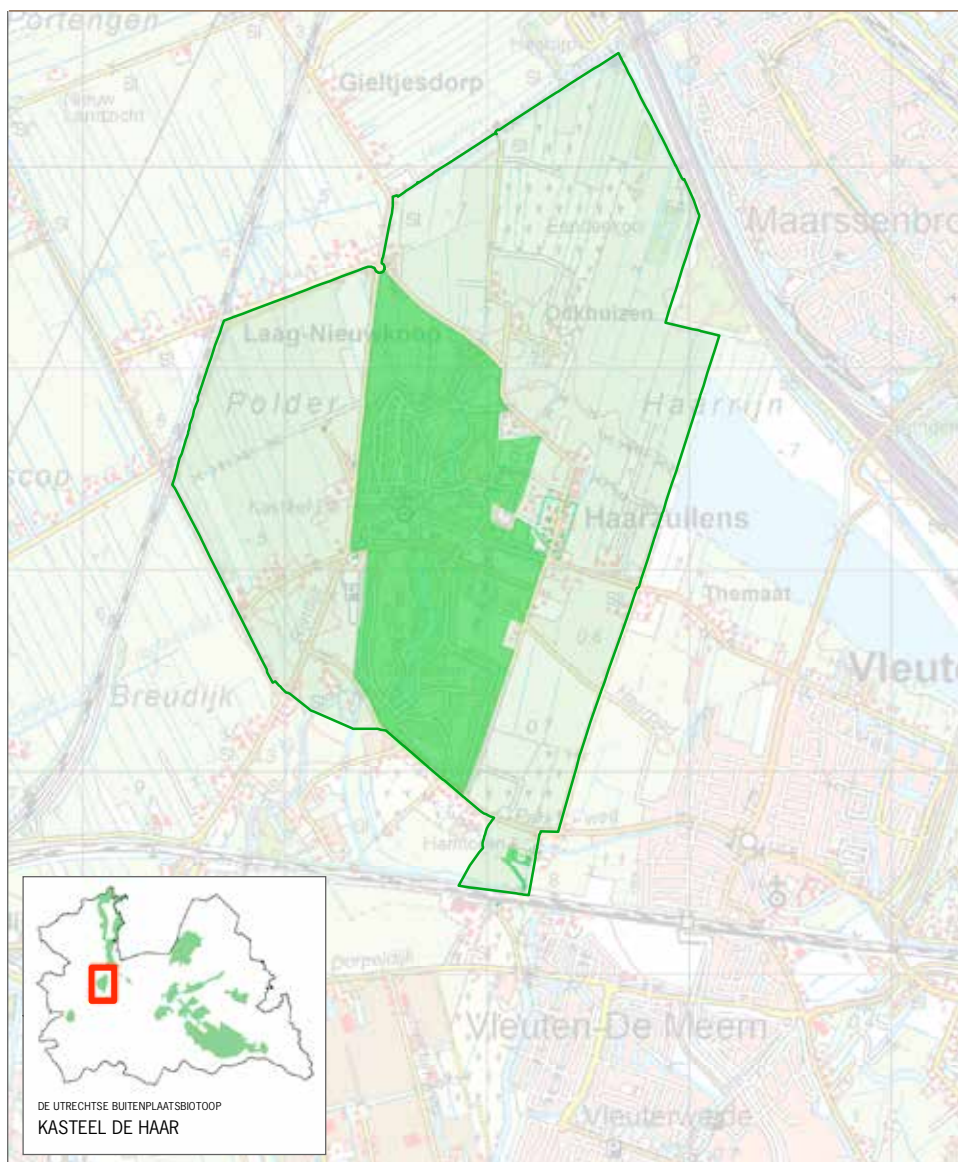
Water, in de vorm van gracht, vijvers, grand canal en slotenstelsel, speelt een nadrukkelijke rol in de ruimtelijke configuratie van de buitenplaats. Ten noorden van de snelweg A12 ligt de voormalige zeventiende-eeuwse buitenplaats Wulvenhorst, waarvan de boerderij en enkele waterpartijen resteren. Ten noordwesten van de boerderij ligt tevens het nog grotendeels omgrachte terrein waar ooit het middeleeuwse kasteel Wulvenhorst stond.

Huis te Linschoten (1989)

KASTEEL DE HAAR

Begrenzing buitenplaatszone Kasteel De Haar

Hoogtepunt van de belangstelling voor de middeleeuwen en het voorvaderlijk kasteel is wel de herbouw van het kasteel De Haar, een schepping van internationale allure. Het kasteel zelf vormt het centrum van een grootse, eind negentiende-eeuwse landschappelijke parkaanleg met diverse deeltuinen en zichtlijnen die tot ver buiten het park reiken. Kasteel, park, kapel, boerderijen en bijgebouwen vormen met het naastgelegen brinkdorp Haarzuilens een onlosmakelijk ensemble, dat volgens de reconstructivistische visie van architect P.J. Cuypers naar middeleeuws ideaalbeeld is geconcipeerd. Het kasteel werd op de vijftiende-eeuwse fundamenten herbouwd en het dorp werd enkele kilometers naar het oosten verplaatst. Hierdoor kon het kasteel in het centrum van het uitgestrekte park komen te liggen. De parkuitbreiding van H. Copijn in de westelijk gelegen verkaveling is nooit gerealiseerd. De zuidelijke begrenzing van het gebied is gelegd op de Heycop-Vleutense wetering, de voormalige loop van de Oude Rijn, waaraan de vijftiende-eeuwse Hamtoren ligt. De groenbuffer rond De Haar en Haarzuilens is cultuurhistorisch van groot belang omdat deze de kenmerkende historische structuurlijnen en het contrast tussen park en noordwestelijk agrarisch gebied zichtbaar houdt.

Kasteel De Haar

Kasteel De Haar, ontwerp van het park door H. Copijn uit 1909

De Breul met station Driebergen-Zeist op de achtergrond

4. AMBITIES

De Utrechtse buitenplaatsen hebben een hoge landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit die door de provincie als een economisch en maatschappelijk belang wordt herkend en erkend. Behoud en verbetering van die kwaliteit wordt gezamenlijk bereikt met eigenaren, gebruikers, bestuurders, ontwerpers en plannenmakers, aan wie de provincie graag haar ambitie uitdraagt.

SAMENHANGEND CULTUURGOED

Het uitgangspunt is de buitenplaatszone als cultuurhistorische entiteit, bestaande uit een concentratie van buitenplaatsen met een overeenkomstige vestigings- en ontwikkelingsgeschiedenis. De buitenplaatszone is het invloedsgebied van de afzonderlijke buitenplaatsen, die ieder ook hun eigen identiteit en kenmerken hebben. De begrenzing van de Buitenplaatsbiotoop is bepaald door de reikwijdte van het parkontwerp van de samenstellende buitenplaatsen. Het gaat dus hier niet om de omvang van het eigendom, dat immers sterk kan variëren in de loop der tijd, maar om de omvang van de cultuurhistorische aanleg, die ruimtelijk leesbaar dan wel beleefbaar is. Om dit cultuurgoed te behouden en te versterken zijn niet alleen de aanwezige elementen in de Buitenplaatsbiotoop opgenomen, maar ook de rudimentair aanwezige en deels verdwenen aspecten, die mogelijk in de toekomst kunnen bijdragen aan het versterken van de buitenplaats en de uitstraling en beleving van de zone als geheel.

BELEEFBAAR VOOR IEDEREEN

De vanaf de openbare weg zichtbare kenmerken zijn het meest relevant voor herkenbaarheid en waardering door het publiek en de directe betekenis voor de woon- en leefomgeving. Hierbij moet in eerste instantie aan het aanzicht van de buitenplaats worden gedacht: het zichtveld of de doorzichten op het hoofdhuis en de zichtbare bijgebouwen. Daarnaast wordt de beleving van het opengestelde park in sterke mate bepaald door de lanenstelsels, hoofdpaden, hoogteverschillen en open-gesloten verhouding. Water speelt in de beleving eveneens een essentiële rol, bijvoorbeeld in de vorm van een omgrachting, sprengring of grote spiegelvijver. Met water zijn vaak grote herstelopgaven gemoeid, die zeer bepalend zijn voor het aanzien, maar zonder extra steun meestal geen doorgang vinden.

AMBITIES VOOR DE BUITENPLAATSZONES

Vanuit de opgedane kennis bij het opstellen van de buitenplaatsbiotoop zijn belangrijke ambities neer te leggen. Deze ambities zijn afgestemd op de provinciale (Structuurvisie 2013-2028, Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen) en gemeentelijke beleidsdocumenten (o.a. Landschaps Ontwikkelings Plannen, groenstructuur visies en landgoederennota's), en spelen primair in op de bovenlokale opbouw en samenhangende elementen, ter versterking van de gebiedskarakteristiek. Daarnaast zijn ambities per element of legenda-eenheid opgesteld.

De Vechtzone

Te versterken of behouden karakteristieken

Nadruk ligt op de 17de en 18de-eeuwse buitenplaatsen op de smalle oeverwal van de Vecht, veelal in Hollands-classicistische stijl met compacte parken in formele stijl, die later vaak zijn getransformeerd in een landschappelijke aanleg. Langs het noordelijk deel van de Vecht, de Angstel en het Gein overheerst het agrarische karakter, met hier en daar een tot buitenplaats uitgegroeide boerderij of kasteel of een boerderij met herenkamer.

- Typerend is het halfopen landschap met een afwisseling van besloten buitenplaatsen, open weilanden met boerderijen, en historische dorpskernen;
- Kenmerkend zijn het onbelemmerde zicht tussen jaagpad en de rivier en de doorzichten tussen en achter de buitenplaatsen naar het open weiland;
- Karakteristiek is de oriëntatie van de hoofdhuizen met hun koepelkamers op de rivier en bij latere buitenplaatsen op de dijkweg, die langs de Vecht-Angstel nog grotendeels het dwarsprofiel uit omstreeks 1811 (Route Impériale 2) heeft behouden;
- Bijzonder zijn hier de nog aanwezige sporen van de vele verdwenen buitenplaatsen;
- De theekepel aan de rivier en het smeedijzeren toegangshek tussen bakstenen pijlers aan de weg zijn de beeldmerken voor de Vechtzone;

Ambities voor de zone

- Verbeter de zichtbaarheid van de buitenplaatsen vanaf de rivier en de weg met aandacht voor erf-afscheidingen en de typische watergebonden elementen (kades, boothuizen);
- Versterk de karakteristieke oriëntatie en het zicht van de huizen op de Vecht, Angstel en Gein;
- Behoud en vergroot het contrast tussen de buitenplaatsen en de (half) open weilanden;
- Verbeter de zichtbaarheid van de Vecht, met name tussen 'jaagpad' en water;
- Versterk grote aaneengesloten gebieden en voorkom versnippering of fragmentatie;
- Behoud de dynamiek en ontwikkelingsmogelijkheden in de vorm van versterking van de ruimtelijke structuur - bijvoorbeeld door nieuwe buitenplaatsen - in de Herenvecht (Maarssen-Loenen) en meer conservering van de landelijkheid en 'opruimwerkzaamheden' in de Boerenvecht (Loenen-Nigtevecht).

Ambities voor de buitenplaatsen

- Behoud en versterk het representatieve karakter, dat zich uit in de zichtbaarheid van de huizen, de koepels en hekken, de beplanting en andere sierelementen in de tuin;
- Versterk de lengterichting haaks op Vecht/Angstel/Gein en het opstreckende (open of dichte) karakter;
- Behoud lanen en watergangen van en tussen buitenplaatsen als verwijzing naar historische kavelpatronen;
- Concentreer bebouwing aan de weg of in (buitenplaats)kernen;
- Behoud de aanwezige overtuinen en overplaatsen en hun relatie met de kern van de buitenplaats.

Stichtse Lustwarandezone

Te versterken of behouden karakteristieken

Nadruk ligt op de 19de-eeuwse buitenplaatsen met landschappelijke parkaanleg en geënceneerde aanzichten in de vorm van zichtweides, spiegelvijvers, hoogteligging en zichtlijnen. De Lustwarande is een relatief brede buitenplaatszone met landgoedcomponent op de zuidflank van de Heuvelrug, waarbij van de middeleeuwen tot in de 20ste eeuw sprake is geweest van een vestiging van kastelen en buitenplaatsen, met de tijd meeschuivend van laag naar hoog op de gradiënt.

- Belangrijkste ruimtelijke kenmerk is de oriëntatie van de buitenplaatsen dwars op de zuidflank van de Heuvelrug, met een kenmerkende opeenvolging van park, parkbos en productiebos de Heuvelrug (zand) op en overplaats en weiland het Kromme Rijn gebied (klei) in; elementen die deze dwarsstructuur articuleren zijn de (zicht)lanen en de slingerende waterpartijen met hun sprengkoppen;
- Kenmerkend is de vestiging van reeksen buitenplaatsen in de 19de eeuw tussen de benedenweg (provinciale weg N225) en de bovenweg (Arnhemse Bovenweg), terwijl de buitenplaatsen die voortgekomen zijn uit kastelen en hofsteden in de lagere kleizone liggen;
- Typerend zijn de ontworpen zichtrelaties vanaf de weg op de hoofdhuizen en vanuit de hoofdhuizen op het omliggende park, de overplaats en het landschap;
- Structurerende onderdelen van deze zichtrelaties zijn de bosschages, de uitzichtpunten en de gewelfde gazons, evenals de voor de landschapsparken kenmerkende slingerende paden, waterpartijen en tuin-elementen (bruggen, theekoepels, follies);
- Kenmerkend voor de grote buitenplaatsen met een formele parkaanleg zijn de lange lanenstelsels, sterrenbossen en de centrale zichtlaan haaks op het huis;
- Karakteristiek zijn de verhoogd gelegen, symmetrisch opgezette blokvormige hoofdhuizen, georiënteerd op de weg maar op enige afstand daarvan; er is een grote variatie aan bouwstijlen, variërend van bakstenen Hollands-classicistische huizen en witgepleisterde neoclassicistische gebouwen, tot eclectische villa's en traditionalistische landhuizen; daaraan ondergeschikt zijn de bijgebouwen, zowel qua maatvoering als qua ligging.

Ambities voor de zone

- Verbeter de zichtbaarheid van de buitenplaatsen vanaf de hoofdweg;
- Behoud en versterk de aanwezige zichtrelaties dwars op en over de weg, tussen buitenplaatsen onderling of anderszins;
- Articuleer het contrast en de fijnmazige afwisseling tussen open en gesloten terreindelen, scheidingen en dwarslanen tussen de buitenplaatsen onderling;
- Behoud het contrast en de diversiteit van buitenplaatsen: van grote ontginningslandgoederen tot kleine (jonge) buitenplaatsen.

Ambities voor de buitenplaatsen

- Versterk de karakteristieke oriëntatie en het zicht van de huizen op de hoofdweg;
- Behoud en versterk het representatieve karakter dat zich uit in de zichtbaarheid van het hoofdhuis, de sierlijke bijgebouwen, de statige oprijlanen, spiegelvijvers, en zichtvelden- en lijnen op het huis, de bijgebouwen en in de tuin;
- Behoud en herstel de sprengbeken als zichtbare en doorgaande structuren;
- Behoud en versterk de herkenbaarheid van huis, park en onderdelen als architectonische eenheid;
- Voorkom (verdere) inbreiding of verkaveling, stel inrichtingseisen bij nieuwbouw;
- Behoud en versterk de herkenbaarheid van de relatie met bosbouw en jachtgronden;
- Behoud de aanwezige overplaatsen en de relatie over de weg;
- Behoud de dynamiek en ontwikkelingsmogelijkheden om binnen de buitenplaats te vernieuwen en kwaliteit toe te voegen, zonder de structuur aan te tasten.

Langbroekerweteringzone

Te versterken of behouden karakteristieken

Nadruk ligt op 13de-eeuwse kastelen en ridderhofsteden aan de Kromme Rijn en langs de Langbroekerwetering, die hun middeleeuws uiterlijk veelal hebben weten vast te houden dan wel hebben gecreëerd in de vorm van een decoratief neogotisch uiterlijk als uitdrukking van het feodale karakter van het agrarische gebied.

- Kenmerkend zijn de kleine huisplaatsen binnen rechthoekige omgrachtingen, verdekte toegangen, poortgebouwen over de wetering, vaarsloten tussen huisplaats en wetering en duiventorens;
- Karakteristiek is de samenhang met het coulisselandschap van de Langbroekerwetering, met een afwisseling van open weilanden en gesloten blokbossen, doorsneden door boom- en houtwallanen;
- De kastelen en ridderhofsteden liggen als besloten eilandjes binnen de ritmiek van de regelmatige copeverkaveling en vormen een contrast met de overwegend kleine boerderijen aan de wetering.

Ambities voor de zone

- Behoud de diversiteit van buitenplaatsen in positie, oriëntatie, stijlform en grootte;
- Behoud de zichtbare uitgestrektheid over gehele gradiënt tussen Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijn, mede vanuit de agrarische component;
- Behoud de afwisseling tussen open en dicht op basis van de aanwezige regelmaat in het slagenlandschap, ook in relatie tot het oorspronkelijke gebruik en de inrichting als jachtgebied;
- Versterk contrast en samenhang tussen de (feodale) kastelen met tuinen en de boerderijen met erven en functioneel grondgebruik;
- Vermijd omvangrijke ontwikkelingen die de kwaliteiten van de buitenplaatsen én het tussenliggende landschap aantasten.

Ambities voor de buitenplaatsen

- Versterk de karakteristieke ligging en het zicht van huizen op de Langbroekerwetering of Kromme Rijn;
- Behoud het recht(hoekig) patroon van grachten en waterlopen, en zorg voor voldoende water (diepte en -kwaliteit);
- Behoud en vergroot de zichtbaarheid van duiventorens;
- Behoud lange (zicht)lijnen en rechte laanstructuren;
- Houd het principe in stand dat er niet hoger gebouwd wordt dan de torens van de ridderhofsteden.

Amersfoortsewegzone

Te versterken of behouden karakteristieken

- Weg met symmetrisch-monumentale karakter, bewust monumentaal ontworpen als brede, kaarsrechte en met bomen beplante verbinding tussen de Amersfoortse Galgenberg en de buitenplaats Vollenhoven
- Orthogonale structuur en systematische ritmiek van vakkenverkaveling (24 vakken van ieder 100 roeden breed) voor de stichting van buitenplaatsen, afgebakend door middel van een grotendeels nog herkenbare lanen- en wallenstructuur;
- Verdubbeling naar achter bij de vijf vakken rond Huis ter Heide en Soesterberg ;
- Sorties tussen de vakken van 5 roeden breed, beplant als laan ;
- Prominente landhuizen uit het eind van de 19de en begin van de 20ste eeuw, projectmatig opgezette villawijken en gezondheidsinstellingen binnen de 17de-eeuwse structuur;
- Herkenbare oorspronkelijke verkavelingsstructuur tussen Soesterberg en de Stichtse Rotonde;
- Herkenbaar oorspronkelijk wegprofiel in overbos van Vollenhoven;

- Vrij zicht dwars over de weg;
- Zandbergen als de oudste buitenplaats met landschappelijke overplaats;
- De Galgenberg te Amersfoort als enige zichtbare galgenplaats van de provincie en uitzetpunt van de Amersfoortseweg;
- Huizen ontsloten vanaf de Amersfoortseweg, maar op relatief grote afstand ervan;
- Beperkte rol van water op de buitenplaatsen;
- Samenhang tussen de aan weerszijden van de weg gelegen vakken bij Zandbergen, Beukbergen, Sterrenberg en De Oude Tempel;
- Vestiging van grote instellingen.

Ambities voor de zone

- Behoud en versterk de 17de-eeuwse vakkenverkaveling, maak het regelmatige vakkenritme vanaf de weg herkenbaar en herstel profiel en beplanting van de sorties; verbeter de rechte lijnigheid, boombeplanting en inrichting van de N237 als een doorlopende weg;
- Benader een vak als één geheel, met representatieve façade aan de weg;
- Behoud de monumentale instellingscomplexen en stuur op herontwikkeling van hun achterterreinen;
- Maak de instituten meer bewust van de achtergrond en kwaliteit van de buitenplaats die zij bezitten;
- Stuur de bebouwing en inrichting van de vakken;
- Versterk grote aaneengesloten gebieden en voorkom versnippering of fragmentatie;
- Vermijd ontwikkelingen die de kwaliteiten van de buitenplaatsen én het direct aan de weg grenzende terrein negatief beïnvloeden.

Ambities voor de buitenplaatsen

- Verbeter de zichtbaarheid van de buitenplaatsen vanaf de weg;
- Versterk de karakteristieke oriëntatie en het zicht van de huizen op de hoofdweg;
- Behoud en versterk het representatieve karakter;
- Behoud de aanwezige overplaatsen en de relatie over de weg;
- Behoud de dynamiek en ontwikkelingsmogelijkheden om binnen de buitenplaats te vernieuwen en kwaliteit toe te voegen, zonder de structuur aan te tasten.

Laagte van Pijnenburgzone

Te versterken of behouden karakteristieken

- Situering van de buitenplaatsen op de grillig verlopende stuwwalflank op drie wijzen:
  1. De grote blokvormige buitenplaatsen aan de Praamgracht;
  2. De langgerekte buitenplaatsen in de veenontginningen;
  3. De verspreid gelegen, kleine buitenplaatsen aan de wegenstructuur;
- Situering veelal haaks op het reliëf om de beleving van park en landschap te vergroten;
- Inpassing in de lange, rechte strokenverkaveling van de veengronden in de vorm van lange zichtassen, doorzichten en lanen;
- Prominent gelegen hoofdhuizen aan de voorzijde van het terrein, met een goed zichtbare frontale façade vanaf de openbare weg;
- Combinatie van classicistische en landschappelijke aanleg: uitgestrekte formele parken met rechte lanenstelsels, oorspronkelijk georiënteerd op omliggende kerktorens, aangevuld met vroeglandschappelijke parken;
- Compacte en duidelijk van omliggende bossen begrensde parkaanleg;
- Lage Vuursche als kleine nederzetting rond een buitenplaats (Drakesteyn);
- Vorstelijke allure door de aanwezigheid van de stadhouderlijke en koninklijke familie Van Oranje-Nassau;

- Enkele kleinere vroeg 20ste-eeuwse buitenplaatsen (Hooge Vuursche);
- Verweving in de rand van Baarn van de lanenstelsels, uitzichtspunten en sterrenbossen van buitenplaatsen in de nieuwe structuren van villaparken;
- Kasteel Groeneveld als museum voor natuur en landschap, paleis Soestdijk als icoon voor de nationale staat, het Baarnse Bos als belangrijkste formele park in de provincie en de Hooge Vuursche als topvoorbeeld van een architectonische tuinaanleg;
- Waardevol cluster: Pijnenburg, Prins Hendriksoord, Vijverhof en Ewijckshoeve.

Ambities voor de zone

- Versterk de herkenbaar en beleefbaarheid van de Praamgracht-Pijnenburgergrift als structurelement;
- Focus op beleving van buitenplaatsenlandschap in de 'band' van buitenplaatsen aan Amsterdamsestraatweg, Praamgracht (Biltseweg) en Embranchementweg-Maartensdijkseweg-Dorpsweg;
- Herstel de belangrijkste structurerende lanen, zichtlijnen en bijzondere elementen als vijverpartijen;
- Articuleer buitenplaatsen als grote eenheden, behoud en versterk grote aaneengesloten gebieden en voorkom versnippering of fragmentatie;
- Verbeter de zichtbaarheid van de buitenplaatsen vanaf de hoofdwegen;
- Behoud en versterk het buitenplaatsenlandschap met kleinschalige weidegebieden en open plekken in het bos;
- Versterk de karakteristieke oriëntatie en het zicht van de huizen op de hoofdwegen;
- Behoud en versterk de zichtbaarheid van de lange, rechte verkavelingsloten en het opstreckende karakter van buitenplaatsen;
- Behoud de dynamiek en ontwikkelingsmogelijkheden in relatie tot versterking van de ruimtelijke structuur, bijvoorbeeld door toevoeging van nieuwe buitenplaatsen op strategische plekken;
- Vermijd omvangrijke ontwikkelingen die de kwaliteiten van de buitenplaatsen én het tussenliggende landschap aantasten;
- Onderzoek ruimtelijke kaders die in acht moeten worden genomen bij ontwikkeling van nieuwe landgoederen;
- Onderzoek mogelijkheden voor een cultuurhistorisch verantwoorde inpassing van recreatie- en parkeerdruk bij Lage Vuursche en Soestdijk.

Ambities voor de buitenplaatsen

- Behoud en versterk het representatieve karakter dat zich uit in de zichtbaarheid van het hoofdhuis, de (sierlijke) bijgebouwen, de statige oprijlanen, spiegelvijvers, en zichtvelden- en lijnen op het huis, de bijgebouwen en de tuin;
- Herstel parken en hun karakteristieke elementen;
- Behoud de aanwezige overplaatsen en de relatie over de weg;
- Verbeter de zichtbaarheid en toegankelijkheid van parken en laanstelsels;
- Continueer restauratie Baarnse Bos als belangrijkste formele park in de provincie;
- Onderzoek verbindingen van paleis Soestdijk naar omgeving in relatie tot de toekomstige (publieke) herbestemming van gebouw en park.

Valleilandgoederenzone

Te versterken of behouden karakteristieken

- Landgoederenlandschap dat grotendeels gebaseerd is op 13de-eeuwse strookvormige verkavelingen;
- Inbedding van de buitenplaatsen in het kleinschalige coulissenlandschap, verrijkt met gesloten parkbossen met historische paden- en houtwallenstructuur en lange zichtlijnen;
- Beperkte ruimtelijke samenhang tussen de buitenplaatsen;

- Relatief grote landgoederen met veel agrarische bedrijven en landerijen;
- Geerestein als 16de- eeuwse ridderhofstad die eind 18de eeuw tot buitenplaats is uitgegroeid tussen de Geeresteinselaan en de Griff met één kilometer lang zichtkanaal;
- Den Treek op de overgang naar de Heuvelrug ligt in lijn met de boerderijen aan de Treekerweg en Heetvelderweg en bezit een 19de-eeuws landschapspark, dat als centrum van de eind 19de-eeuwse bebouwing van het oostelijke deel van de Utrechtse Heuvelrug fungeerde.

Ambities voor de zone

- Behoud landschappelijke structuren, zoals kavelsloten en houtwallen;
- Behoud en versterk specifieke kenmerken van de landgoedeenheden (lanenstelsels, houtwallen) en hun stijlkenmerken (parkaanleg);
- Behoud aaneengesloten grootschalige structuur van de landgoederen met agrarische functie;
- Behoud de dynamiek en ontwikkelingsmogelijkheden in relatie tot versterking van de ruimtelijke structuur, bijvoorbeeld door beperkte ontwikkeling in de geest van de landgoederen of door ontwikkeling nieuwe buitenplaatsen.

Ambities voor de buitenplaatsen

- Behoud en versterk de zichtbaarheid van hoofdhuizen en betreffende bijgebouwen vanaf de weg;
- Herstel kleine landgoedelementen (Geerestein);
- Versterk de relatie met de aanwezige overplaatsen;
- Houd bebouwing geconcentreerd in kern van buitenplaats.

Amelisweerdenzone

Te versterken of behouden karakteristieken

- Situering van de in oorsprong middeleeuwse kastelen op de noordelijke oeverwal van de Kromme Rijn, dicht bij het water;
- Aaneengeschakelde parkbossen met half open uitzicht op de Koningslaan aan de zuidzijde en de weilanden aan de noordzijde;
- Grote diversiteit in tuinstijlen, ontstaan in het verleden en thans nog grotendeels naast en door elkaar aanwezig en zichtbaar;
- Aantakking op de Koningsweg of -laan met prominente toegangslanen;
- Herkenbaar jaagpad op de oever van de Kromme Rijn;
- Verweving van de buitenplaatsen met de resten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- Nieuw Amelisweerd met uniek rivierbos, waardevol Achterbos met menging van stijlperioden en uitgebreid zichtlijnenspel rondom het huis, waaronder op de Domtoren;
- Oud Amelisweerd met unieke rococo-aanleg in het Trapeziumbos en vroege landschapsstijl in het Engels Werk.

Ambities voor de zone

- Behoud en versterk de grootschalige structuren van de Amelisweerden met de daarbinnen aanwezige structuren van parkbossen, lanen en agrarische aan het landgoed gekoppelde verkavelingstructuren, als recreatieve en cultuurhistorische oase aan de stadsrand van Utrecht;
- Behoud en versterk de herkenbaarheid van de Kromme Rijn als belangrijke vaarverbinding voor de stad Utrecht met jaagpad op de oever;
- Behoud tracé en bomen Koningsweg (N411);
- Behoud en versterk het open landschappelijke karakter van de (agrarische) gronden tussen de parkbossen en in het zuiden de N411 en in het noorden de Uithof;

- Versterk de karakteristieke oriëntatie en situering van de huizen aan het water;
- Benadruk de bijzondere kwaliteiten bij het publiek.

Ambities voor de buitenplaatsen

- Behoud en versterk het representatieve karakter van de huizen, bijgebouwen en parkdelen;
- Herstel de sterk vervallen parkstructuren van Oud en Nieuw Amelisweerd;
- Behoud de onderlinge verschillen tussen de buitenplaatsen;
- Behoud en herstel lange (zicht)lijnen en rechte laanstructuren;
- Herstel park Niënhof en bosje van Rijnsoever;
- Vermijd grootschalige ontwikkelingen, ook in de randen; sta wel kleine ontwikkelingen in de kernen van de buitenplaatsen toe, die ten gunste zijn van de instandhouding en/of functionaliteit van een passende bestemming.

Landgoed Linschotenzone

Te versterken of behouden karakteristieken

- Groene enclave in het open poldergebied, sinds de middeleeuwen als eenheid beheerd;
- Ensemble van huis en parkbos aan het riviertje de Lange Linschoten;
- Centraal in de parkaanleg gesitueerd hoofdhuis, met de voorzijde georiënteerd op het riviertje;
- In landschapsstijl getransformeerde tuin met restanten van de oude formele aanleg (grand canal), met zichtlijnen vanuit het huis naar buiten;
- Water speelt in veel verschillende vormen een nadrukkelijke rol in de ruimtelijke opzet;
- Groot aantal bijbehorende boerderijen, grienden en landerijen, voornamelijk ter weerszijden van de Haardijk.

Ambities voor de zone

- Behoud en versterk de zichtbaarheid van de Lange en Korte Linschoten;
- Behoud en versterk de relatie tussen de gebieden ten zuiden en ten noorden van de A12, als zijnde één landschap (Linschoterwaard).

Ambities voor de buitenplaatsen

- Behoud en versterk de zichtbaarheid van Huis Linschoten en de zichtassen vanuit het huis;
- Behoud en versterk het representatieve karakter;
- Behoud en versterk de zichtbaarheid en herkenbaarheid van het water op de buitenplaats;
- Behoud de dynamiek en ontwikkelingsmogelijkheden om binnen de buitenplaats te vernieuwen en kwaliteit toe te voegen, zonder de structuur aan te tasten;
- Versterk het buitenplaatskarakter en de herkenbaarheid als buitenplaats van Wulvenhorst.

Kasteel De Haarzone

Te versterken of behouden karakteristieken

- Eind 19de-eeuwse herbouw van het Middeleeuwse kasteel De Haar in het centrum van een tegelijkertijd gerealiseerde grootse, landschappelijke parkaanleg;
- Diverse deeltuinen en zichtlijnen die tot ver buiten het park reiken;
- Groot aantal gelieerde bijgebouwen: kapel, woningen, dienstgebouwen en boerderijen;
- Onlosmakelijk ensemble met het naastgelegen dorp Haarzuilens, naar middeleeuws ideaalbeeld van een brinkdorp aangelegd;

- Hamtoren (Den Ham) als restant van de ridderhofstad aan voormalige loop van de Oude Rijn;
- Onderdeel rijksbeschermd dorpsgezicht Haarzuilens.

Ambities voor de zone

- Behoud de oude weg- en waterstructuren, cope-verkaveling, boerderijlinten en bijzondere elementen als een eendenkooi aan de A2;
- Versterk het 'belevingslandschap' en zoek naar revenuen hieruit;
- Stimuleer blijvende goede geleiding van de recreatiedruk op en rond het park en dorp en vind een passende recreatieve herinrichting van het omliggende gebied met onder meer parkaanleg in het westelijk deel;
- Bescherm het aanzien en de structuur van het dorp Haarzuilens als onderdeel van het buitenplaatslandschap.

Ambities voor de buitenplaatsen

- Continueer herstel kasteel en park De Haar;
- Behoud zichtrelaties naar buiten en contrast tussen bebost park, half open weide en open polderlandschap;
- Behoud en versterk de herkenbaarheid van de Hamtoren met omgrachting aan de oude rivierloop, en andere kasteelterreinen.

AMBITIES PER LEGENDA EENHEID

Buitenplaatszone

- Vergroot de samenhang tussen de buitenplaatsen als geschakelde reeks (parelsnoer);
- Wees alert op terreinen waar een buitenplaats verdwenen is.

Gebiedsdragers (watersysteem/ontsluingsstructuur/oriëntatie)

- Vergroot de herkenbaarheid van robuuste structuren, onder meer door de continuïteit van het tracé en eenheid in verharding en beplanting;
- Versterk de relatie tot en oriëntatie op de aanliggende buitenplaatsen;
- Versterk de leesbaarheid van het landschap in de herkenbaarheid van de samenhang tussen de gebiedskarakteristieken (geomorfologische situering en gradiënt, bodemgesteldheid, landschap en landgebruik, ontginninglijnen) en de structuur van de buitenplaats (bijv. ligging vijvers, boomsoorten en beplantingssortiment, verkavelingspatroon en -richting, etc).

Hoofdhuis

- Vergroot de zichtbaarheid van het huis vanaf de openbare weg; let daarbij erop dat een huis veelal direct met de voet op het gras of in het grind staat en beperk eventuele uitbreidingen tot de zijgevels;
- Behoud en versterk de positie van het hoofdhuis als centrale spil in de ruimtelijke organisatie;
- Verbeter de herkenbaarheid van de oriëntatie en ontsluiting van het huis;
- Geef een passende en kapitaalkrachtige bestemming aan het huis.

Park

- Behoud en versterk het groene karakter, met name van buitenaf gezien;
- Behoud en versterk decoratieve en compositorische kenmerken;
- Vergroot de herkenbaarheid van de eigen identiteit van de parkaanleg, die onder meer tot uiting komt in de stijlkenmerken, verschillende functies (bosbouw, landbouw, recreatie, etc), typerende beplantingen en ontwikkelingsgeschiedenis;
- Behoud en versterk de afwisseling en diversiteit in de parkaanleg, onder meer door variatie in verfijnde en grootschalige parkdelen;
- Behoud en vergroot de onderlinge samenhang tussen (rode en groene) parkelementen.

Water

- Behoud watervoerendheid, kwaliteit en zichtbaarheid van het water, zodat water en oevers niet dichtgroeien en er voldoende lichtinval is;
- Behoud en verbeter de verbondenheid of doorstroming van water, indien hier sprake van is, bijvoorbeeld bij sprengen, vaarverbindingen en afwateringen;
- Voorkom vergraving van oevers, tenzij dit tegemoet komt aan de versterking van de beleving of functionaliteit van de buitenplaats;
- Herstel verdwenen wateren, bij voorkeur als deze onderdeel geweest zijn van een structuur van doorstromend water, bijvoorbeeld bij sprengen.

Bijgebouw(en)

- Behoud de ondergeschiktheid ten opzichte van het hoofdhuis;
- Versterk de ruimtelijke samenhang tussen de bijgebouwen en de buitenplaats;
- Vergroot de zichtbaarheid en de herkenbaarheid van de karakteristieke, decoratieve verschijningsvorm en functionele kenmerkendheid, als behorend tot een buitenplaats;
- Behoud de aanwezige diversiteit op een buitenplaats;
- Versterk de bruikbaarheid van de bijgebouwen en de bijdrage aan de rendabiliteit voor de buitenplaats.

Lanen

- Behoud de continuïteit en eenheid van lanen over de volle lengte van het tracé, waarbij de boomsoort en locatie zorgvuldig worden gekozen;
- Maak een prioritering voor laanherstel naar het belang dat ze hebben voor buitenplaats en landschap in de volgorde: 1. Zichtlanen en oprijlanen 2. Onderdeel van een lanenstructuur, bijvoorbeeld een sterrenbos, alsmede de structuur van de Amersfoortseweg met sorties en 3. Overige lanen;
- Herstel waar mogelijk verdwenen lanen, volgens deze prioritering;
- Kies bij substantiële uitval (meer dan 40%) voor algehele laanboomvernieuwing boven plaatselijk inboeten.

Zichtlijnen (en zichtpunten)

- Behoud de openheid en continuïteit van de gehele zichtlijn (obstakelvrij), in ieder geval tot aan het zichtpunt (eind- of focuspunt); let op: zichtlijnen reiken soms ver en kunnen over openbare wegen en meerdere eigendommen gaan;
- Versterk de randen van de zichtlijn als duidelijk (groen) kader;
- Herstel verdwenen of verstoorde zichtlijnen.

Zichtveld(en)

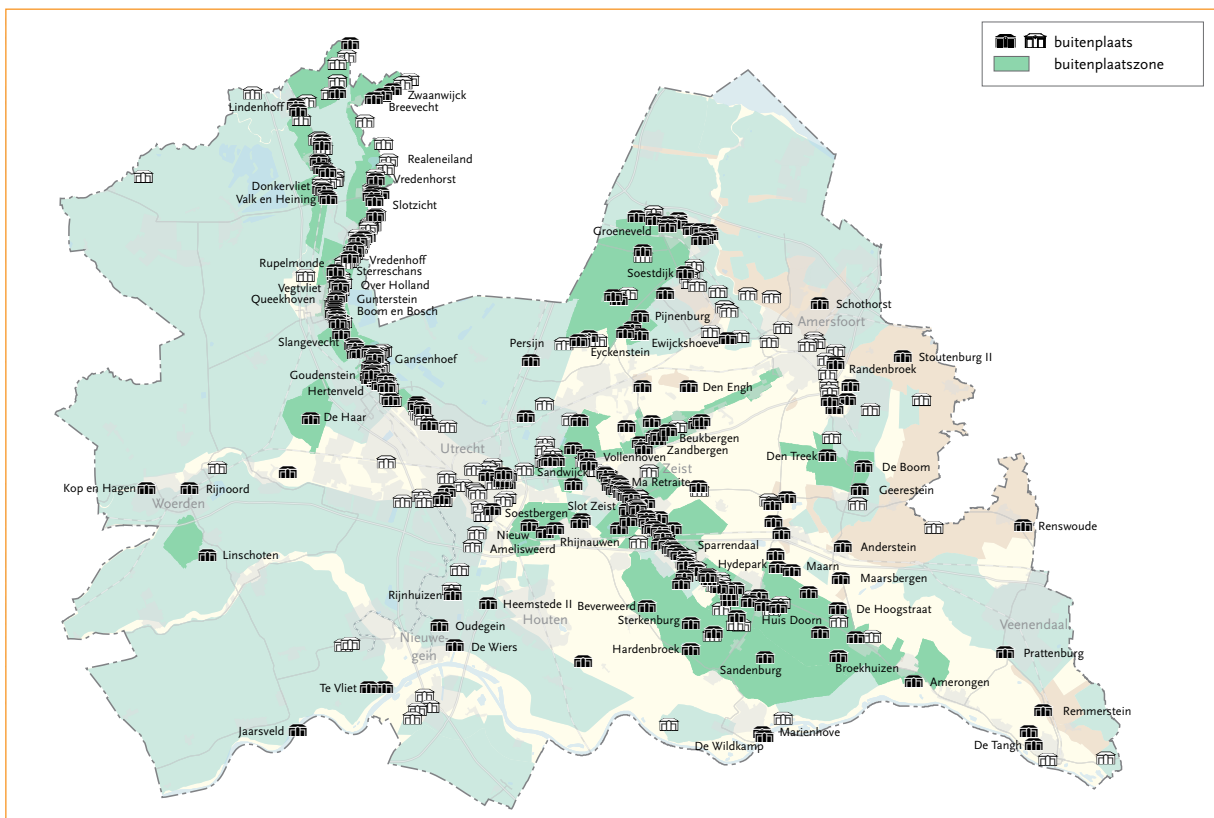
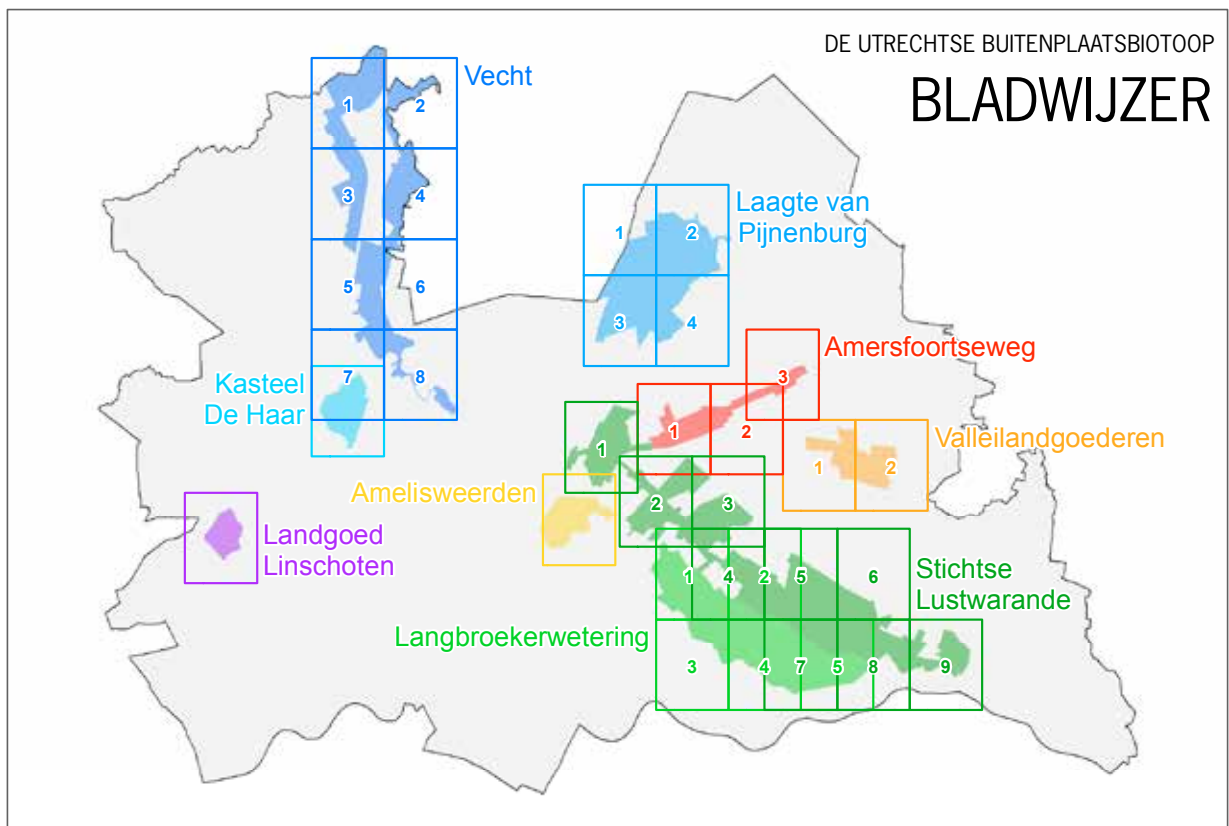
- Behoud de openheid van het gehele zichtveld (panorama); let op: zichtvelden hebben soms grillige randen en kunnen over openbare wegen en meerdere eigendommen gaan;
- Versterk de randen van het zichtveld als groene, decoratieve coulissen;
- Herstel verdwenen of verstoorde zichtvelden.

Moestuin(en)

- Behoud de functionele vlakindeling en eventuele bouwwerken als bakken, kassen, schuren en putten;
- Vergroot de herkenbaarheid van de moestuin als kenmerkende historische functie op een buitenplaats, die bijdraagt aan de multifunctionaliteit, economische draagkracht en diversiteit van de buitenplaats;
- Versterk de herkenbaarheid als afzonderlijk terrein binnen de aanleg, eventueel door markering van de begrenzing of als potentiële ontwikkellocatie.

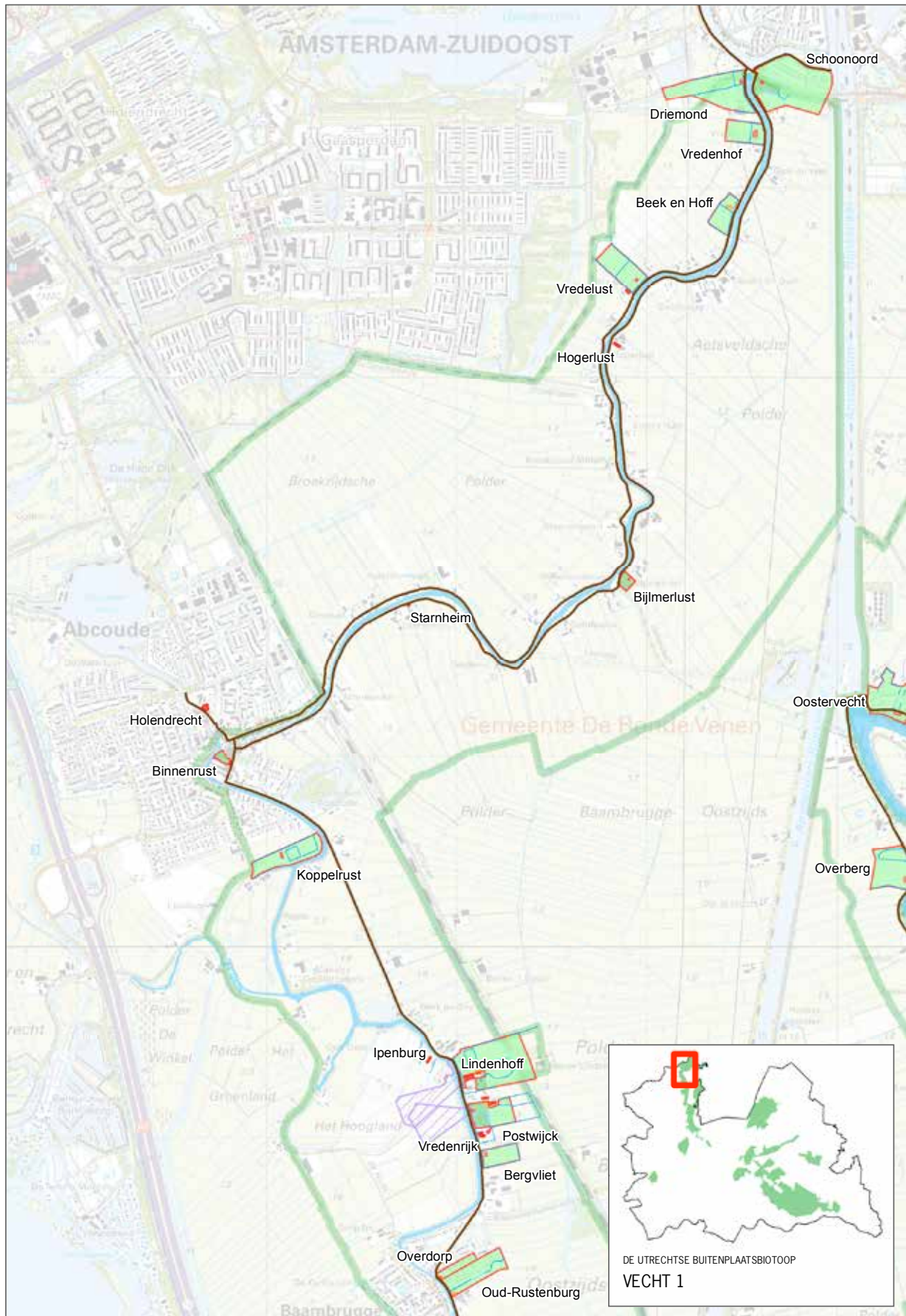

5. BUITENPLAATSBIOTOPEN

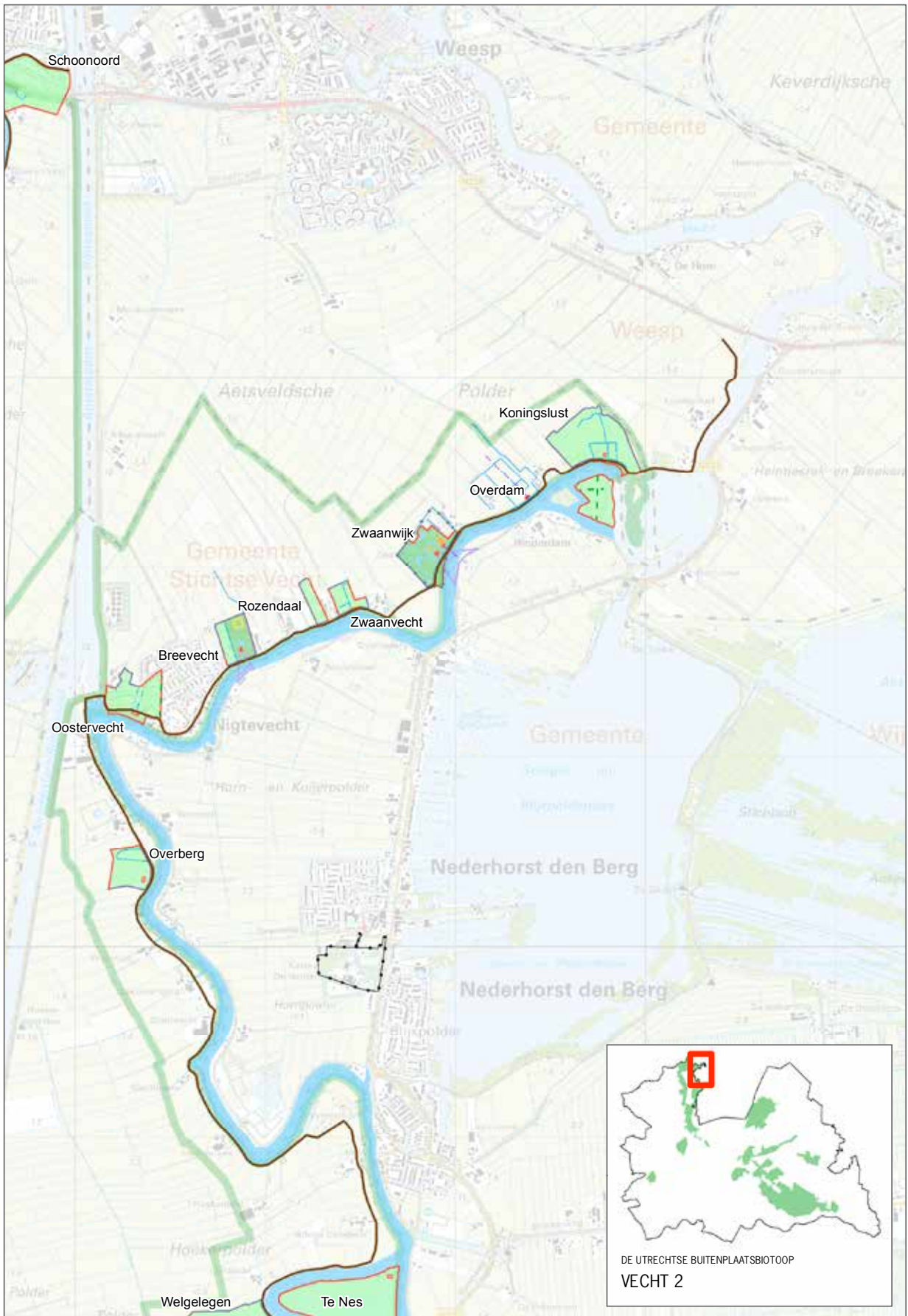
Kaart buitenplaatsen

VECHT

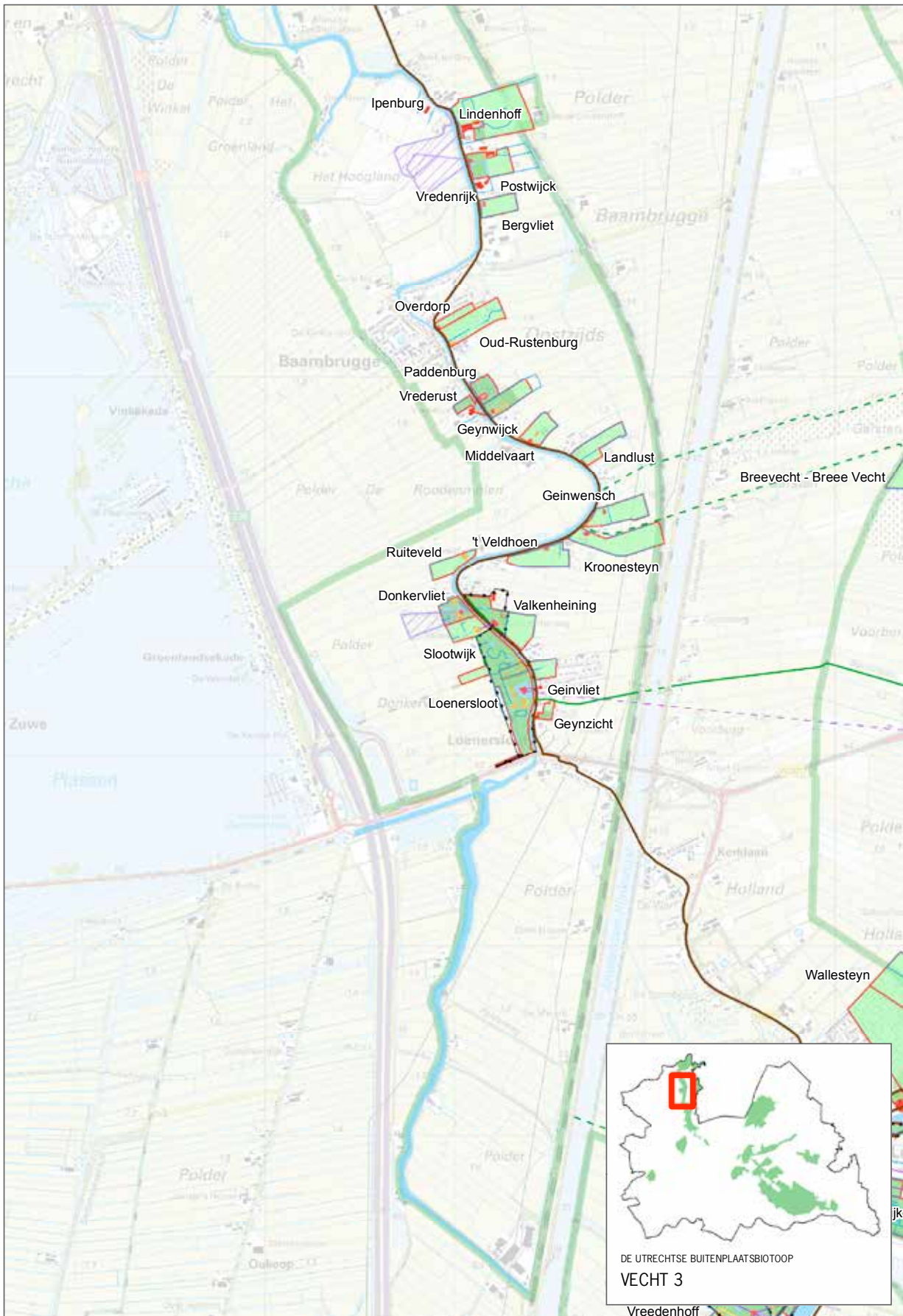

VECHT

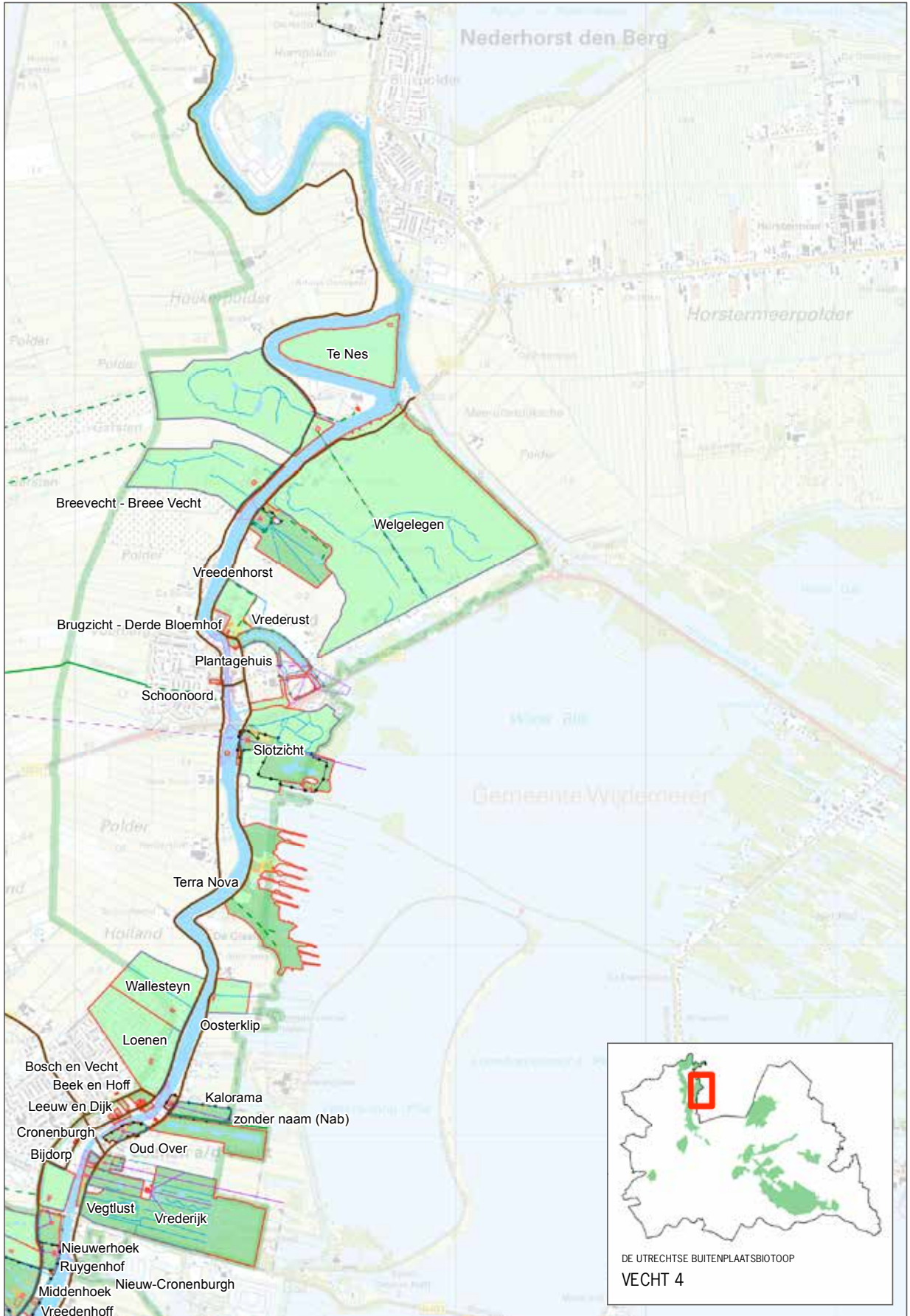

VECHT

VECHT

VECHT

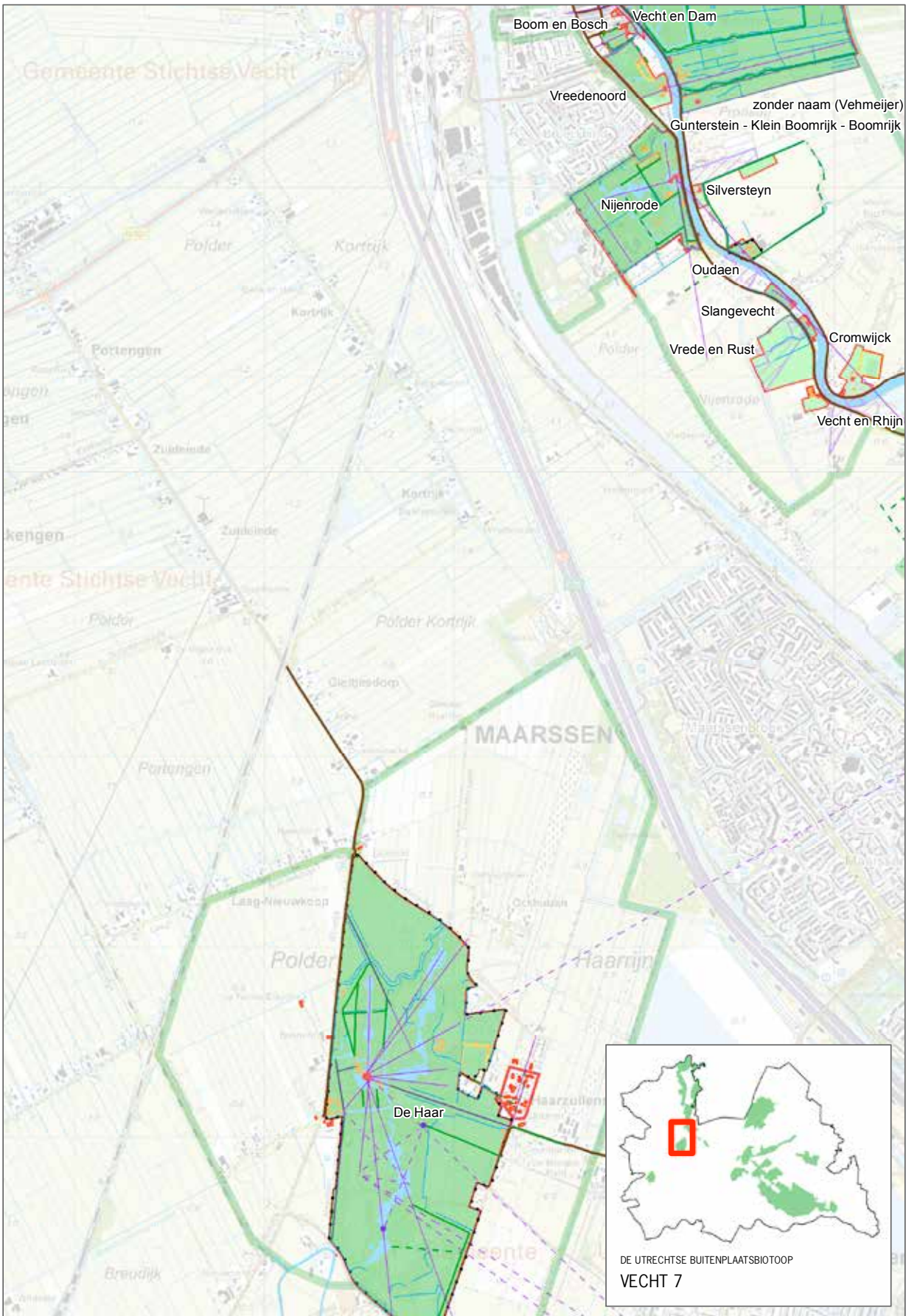

VECHT

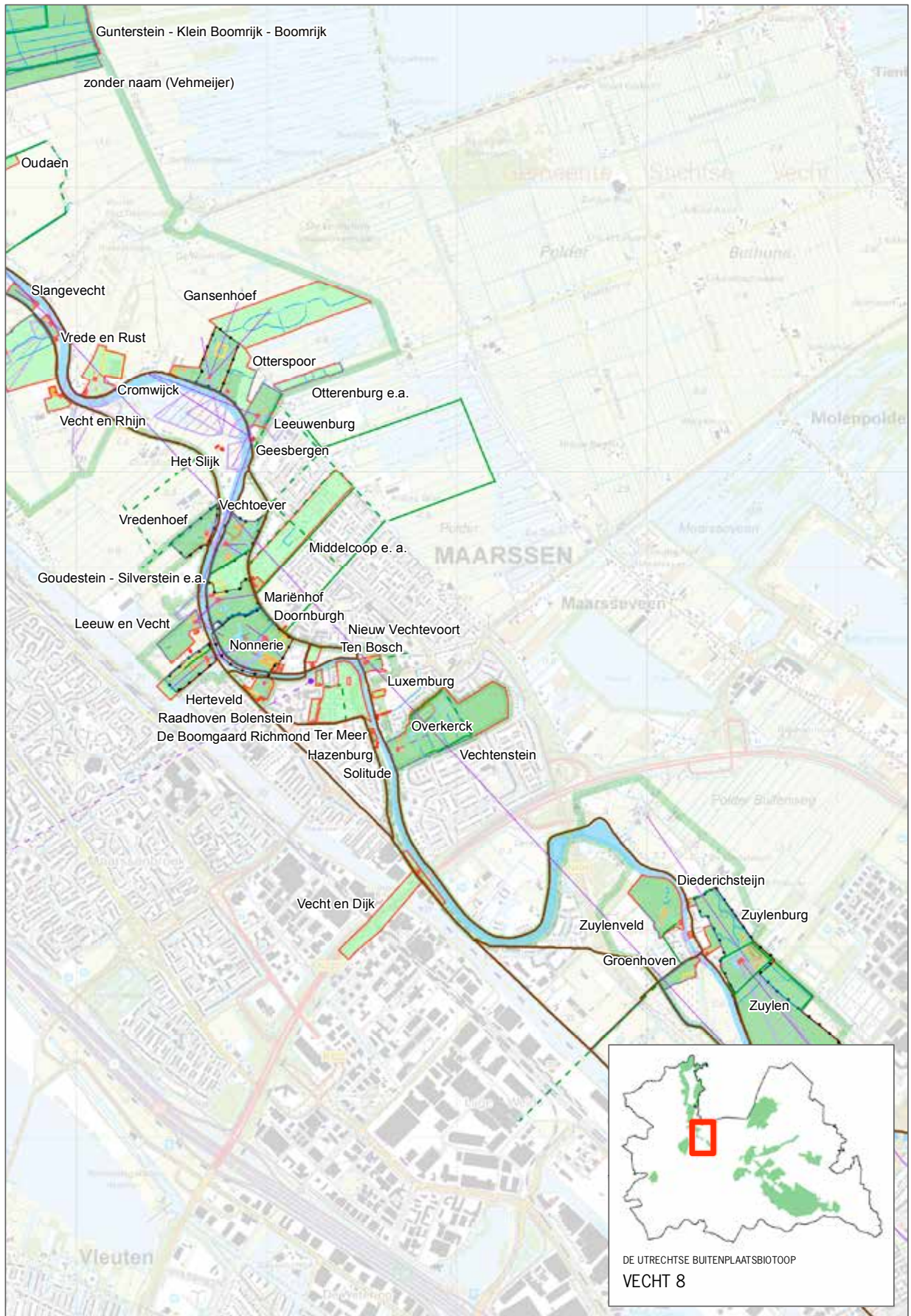

VECHT

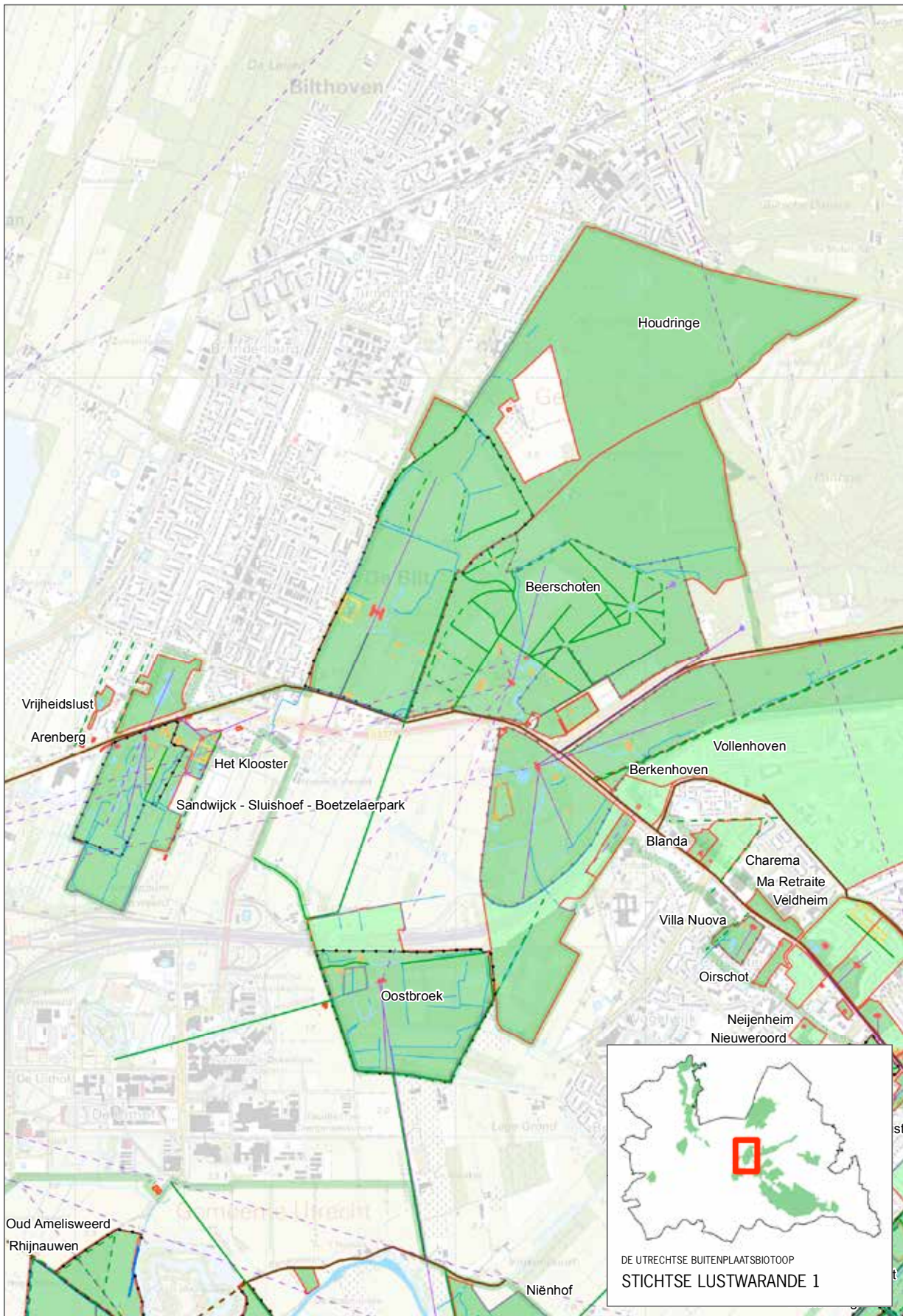

VECHT

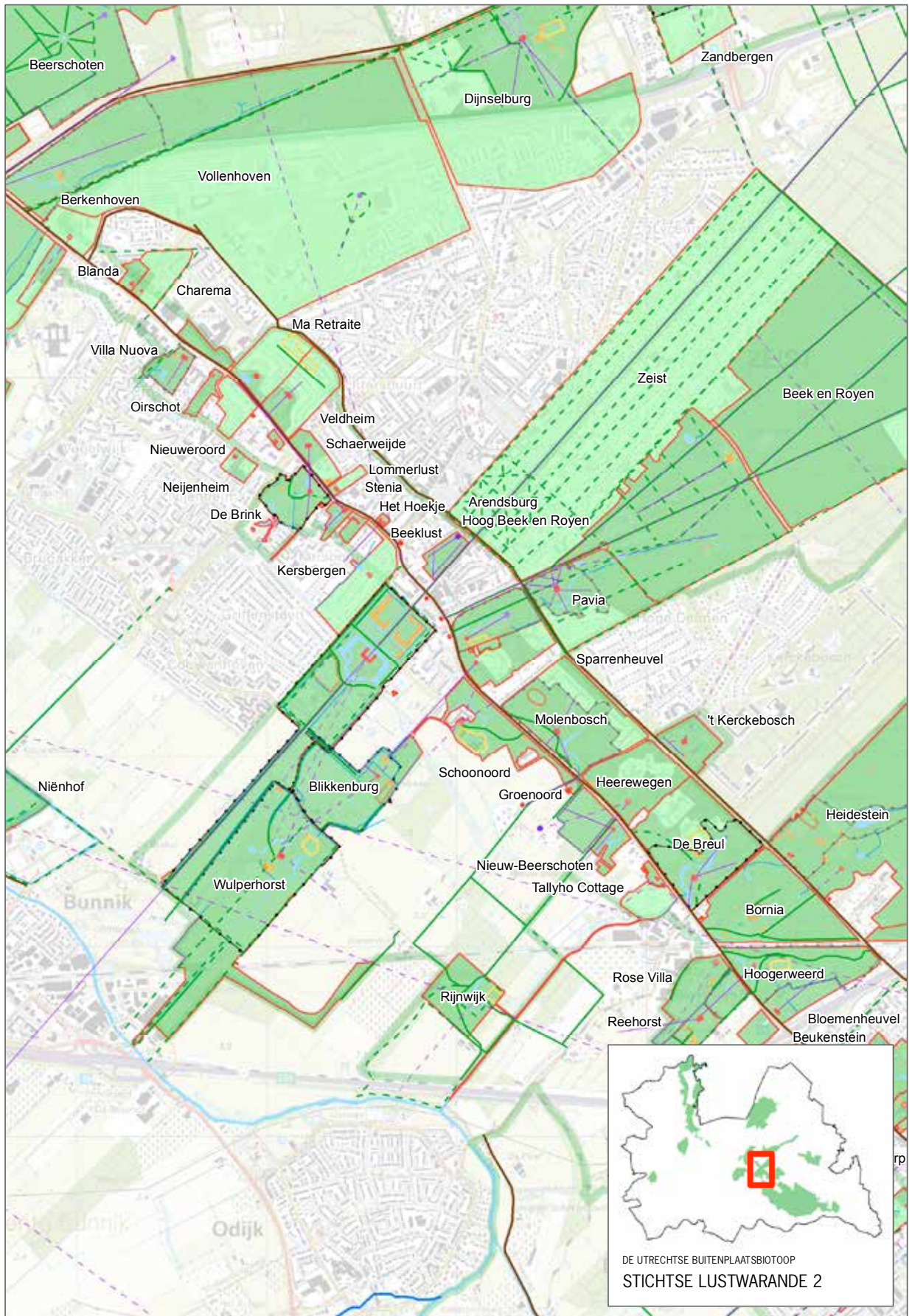

STICHTSE LUSTWARANDE

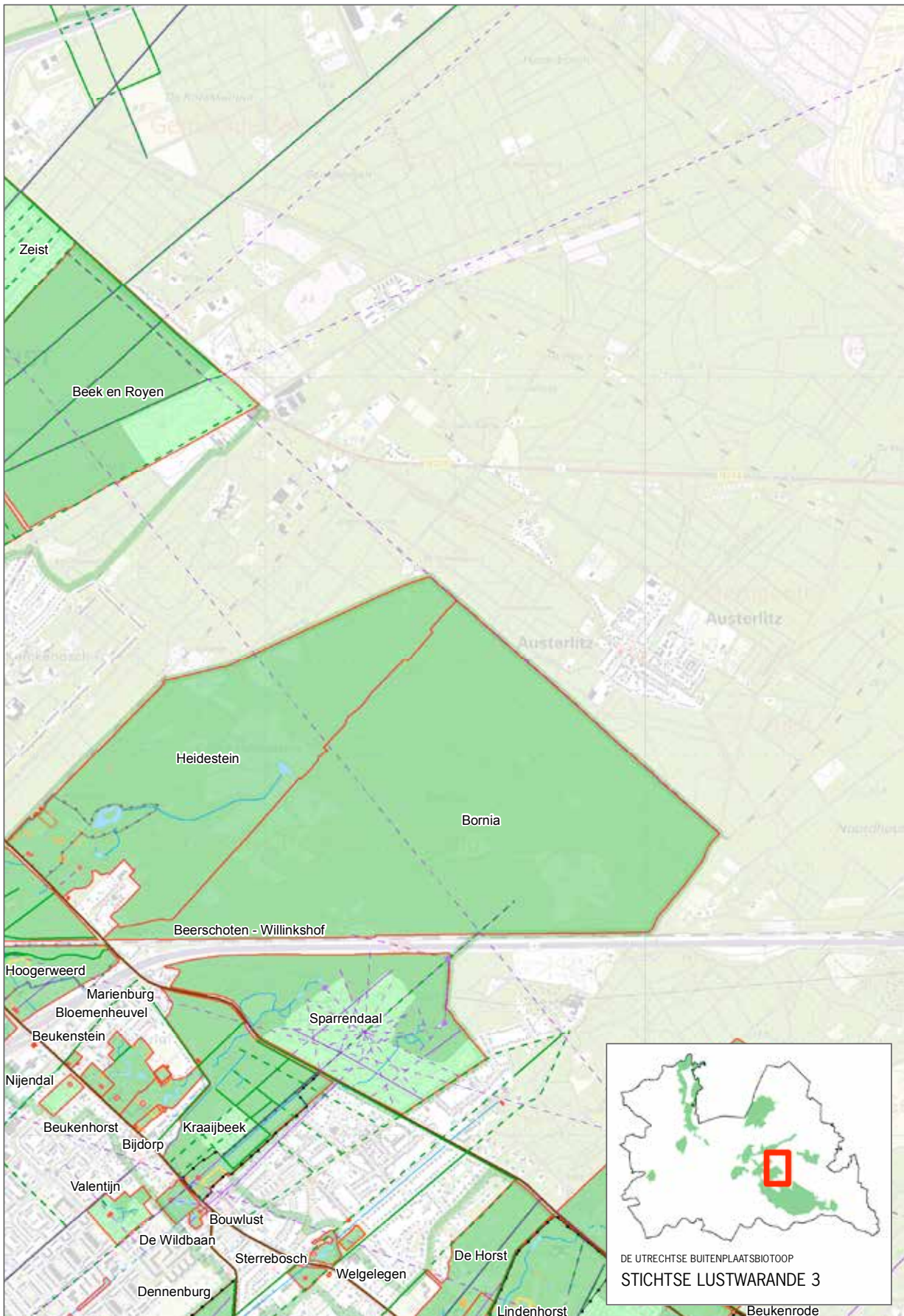

STICHTSE LUSTWARANDE

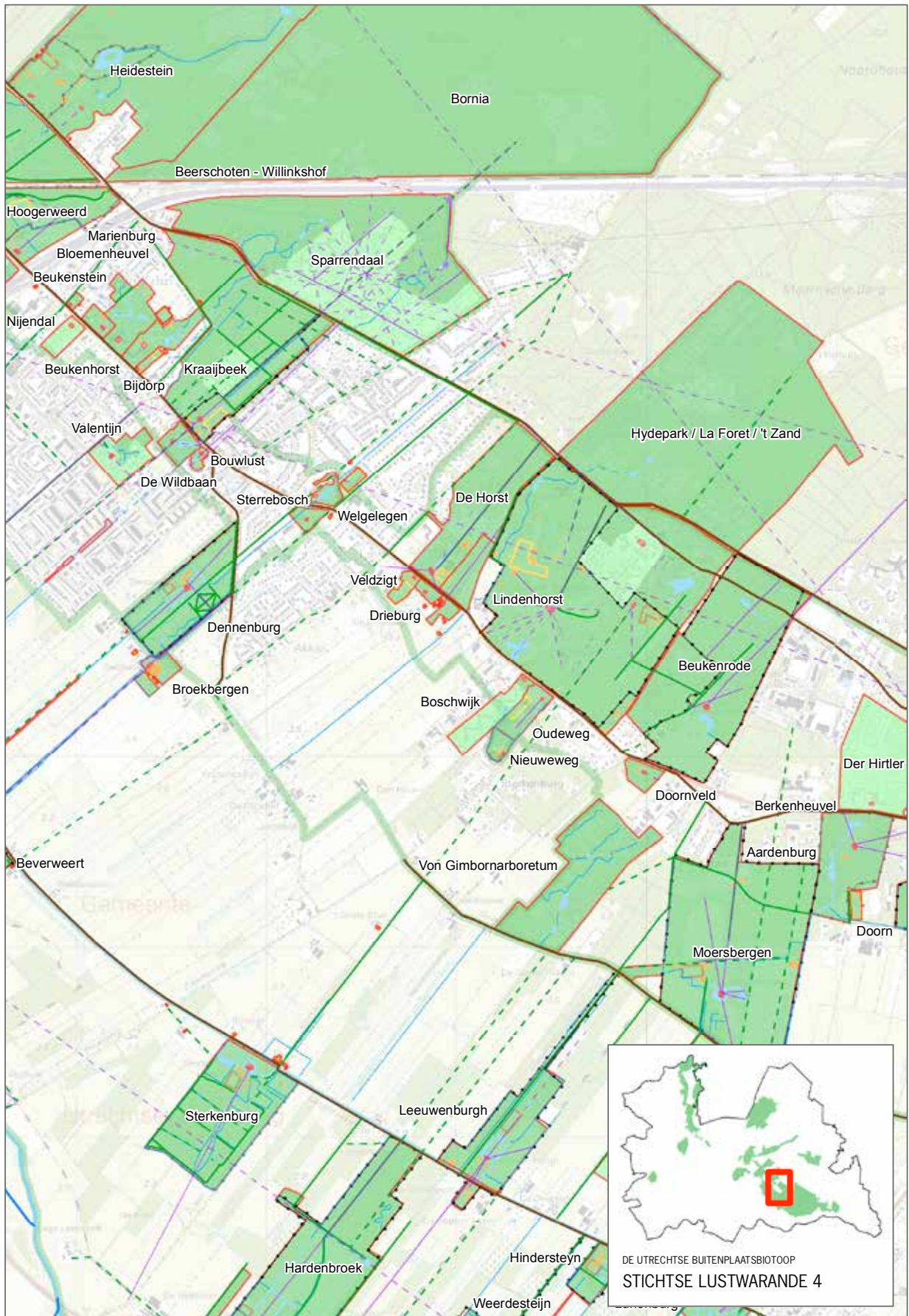

STICHTSE LUSTWARANDE

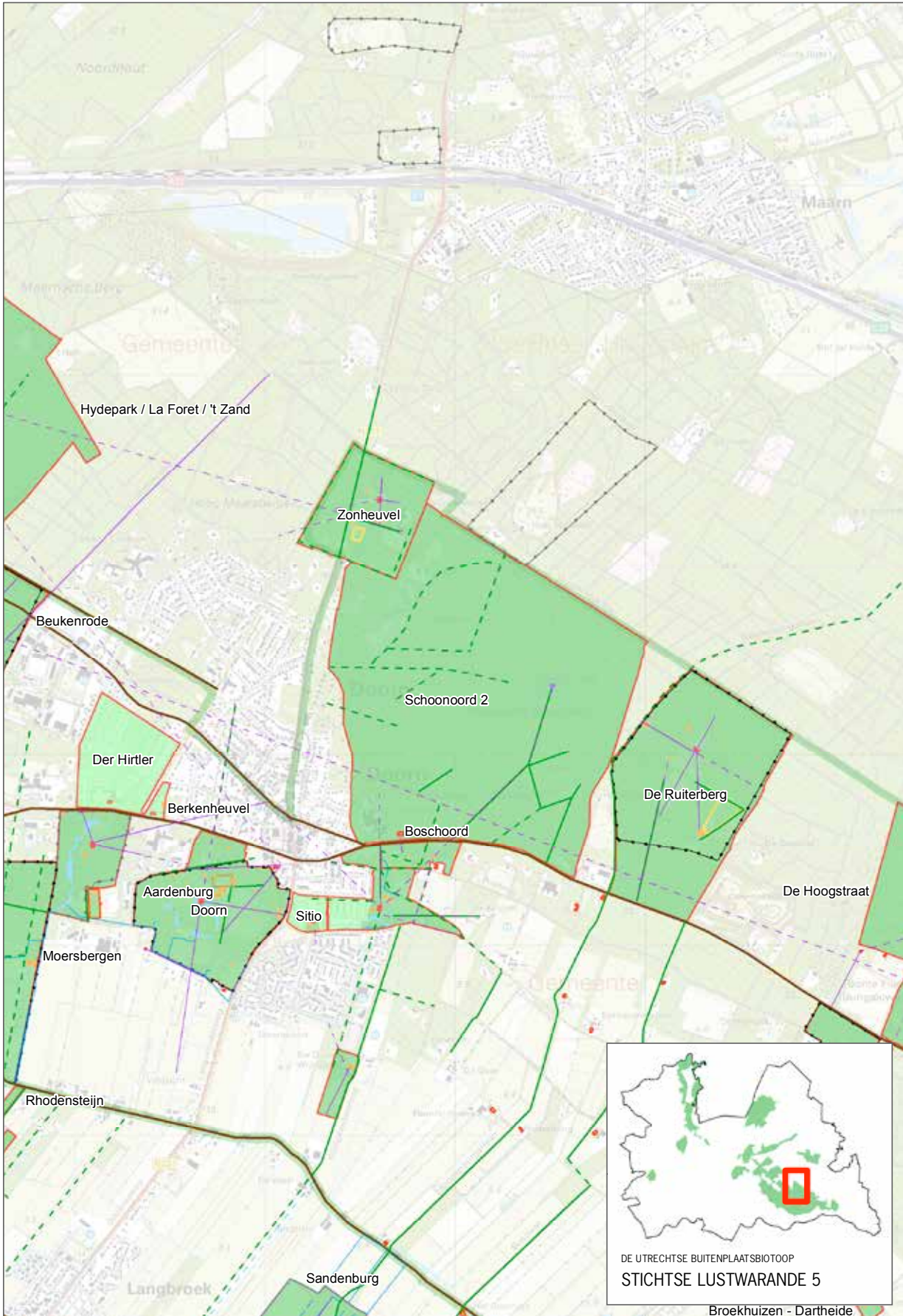

STICHTSE LUSTWARANDE

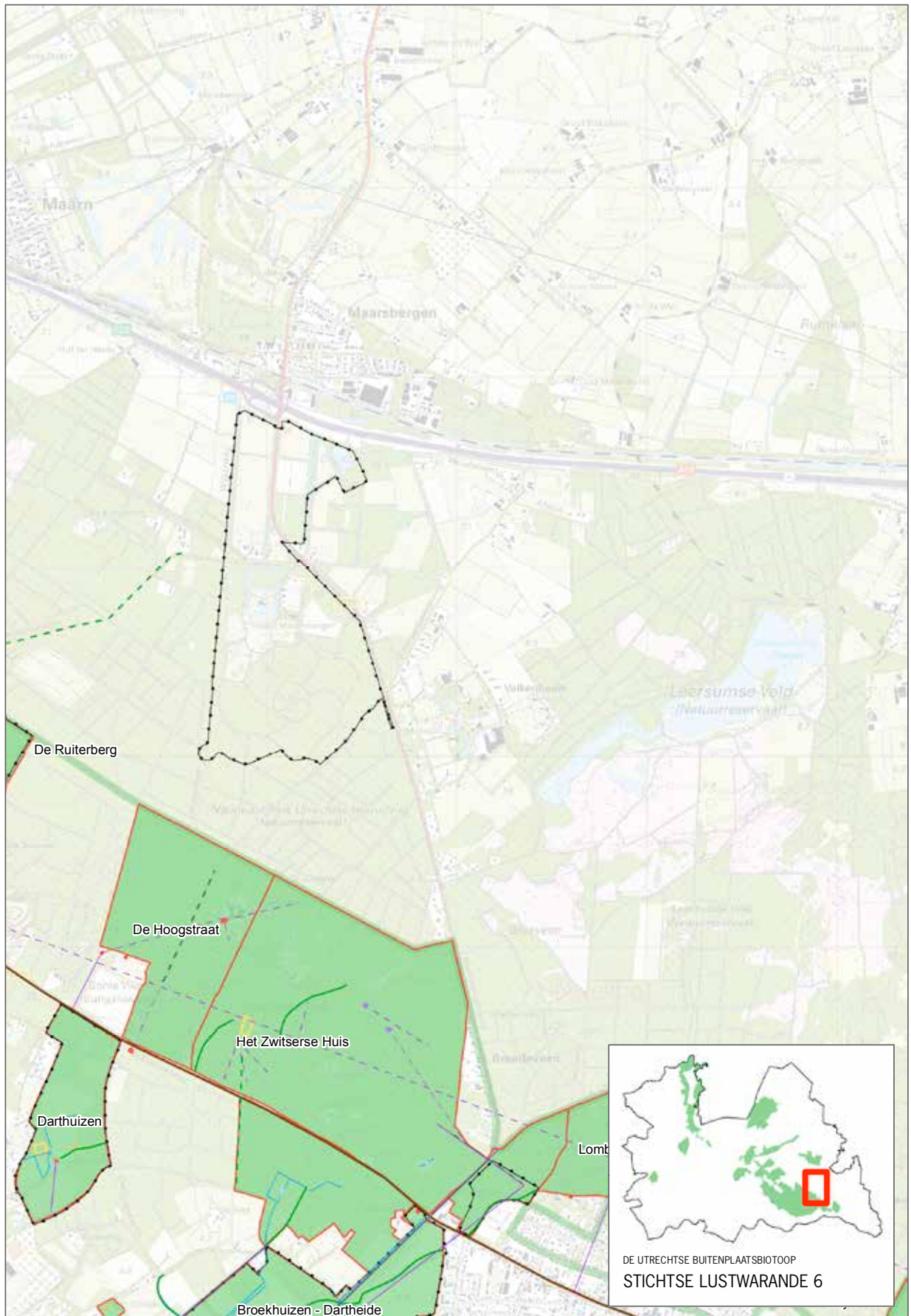

STICHTSE LUSTWARANDE

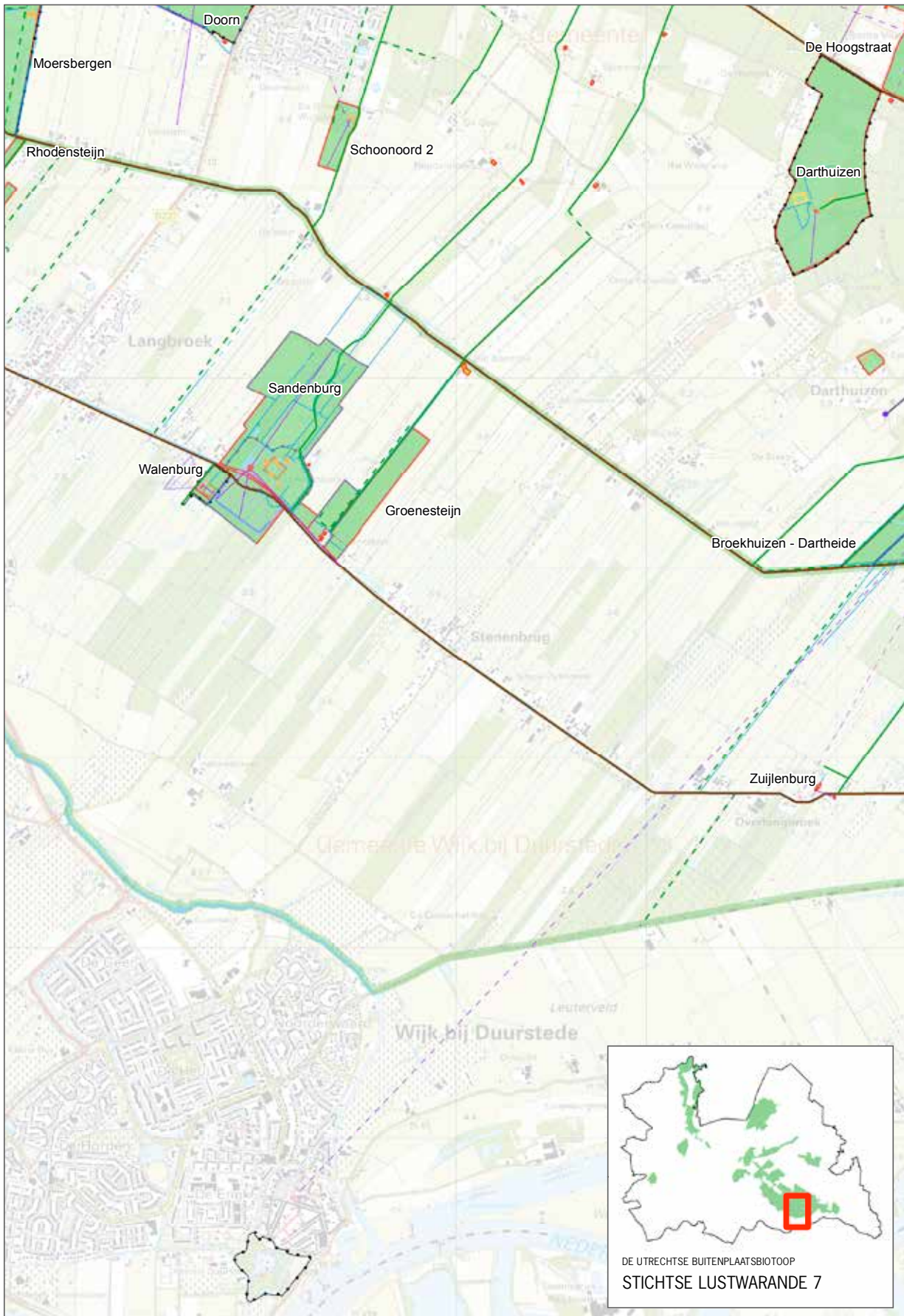

STICHTSE LUSTWARANDE

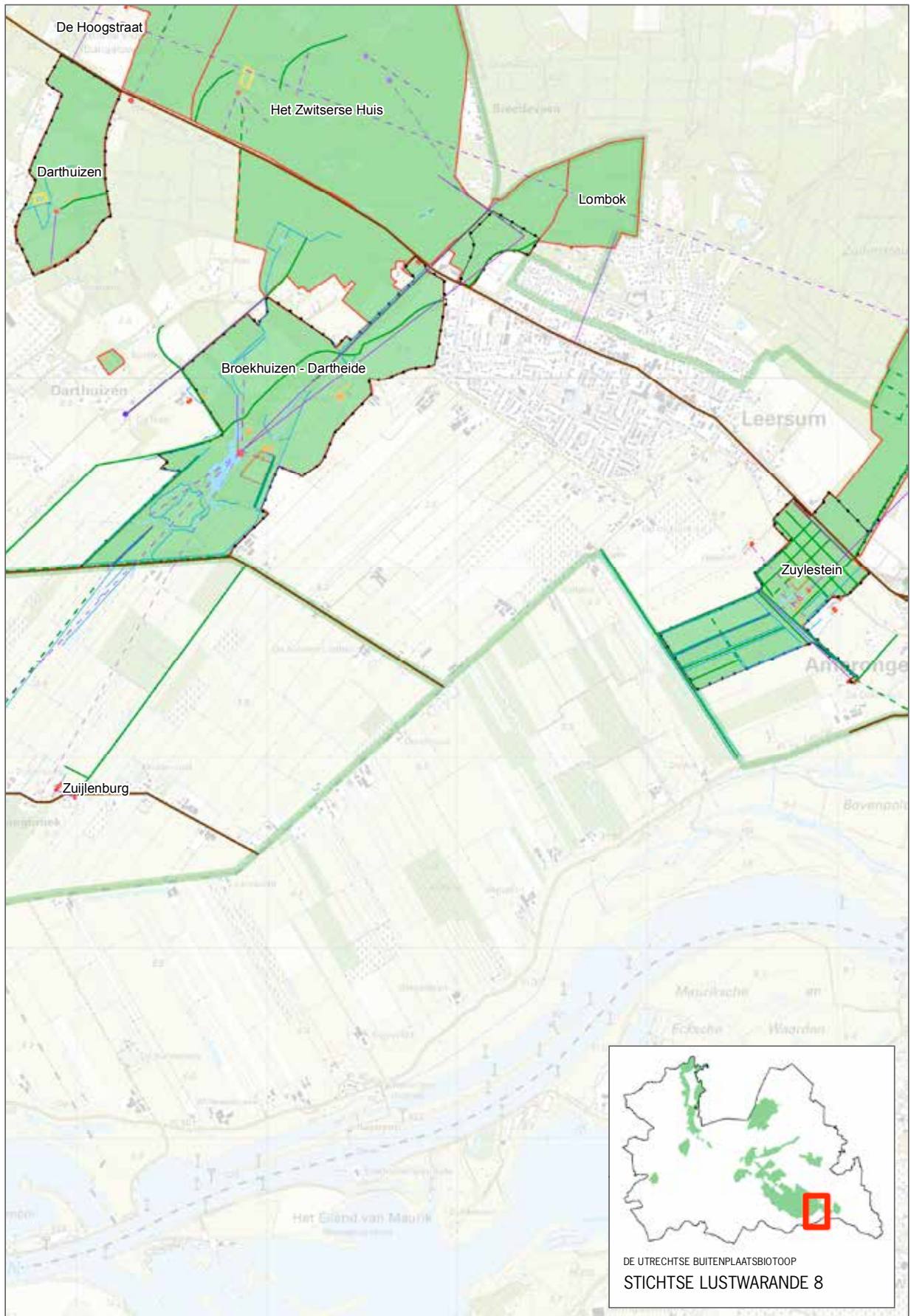

STICHTSE LUSTWARANDE

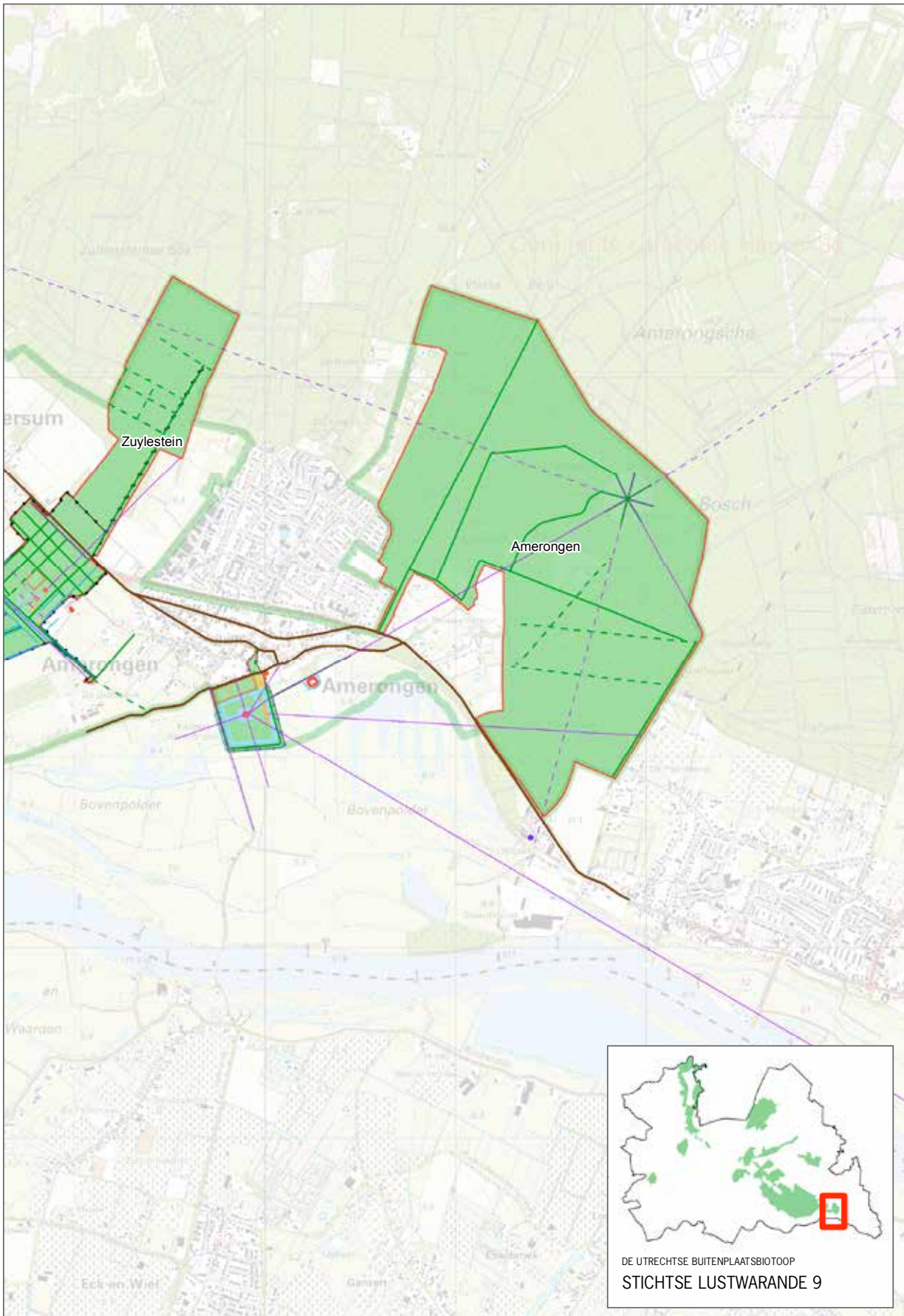

STICHTSE LUSTWARANDE

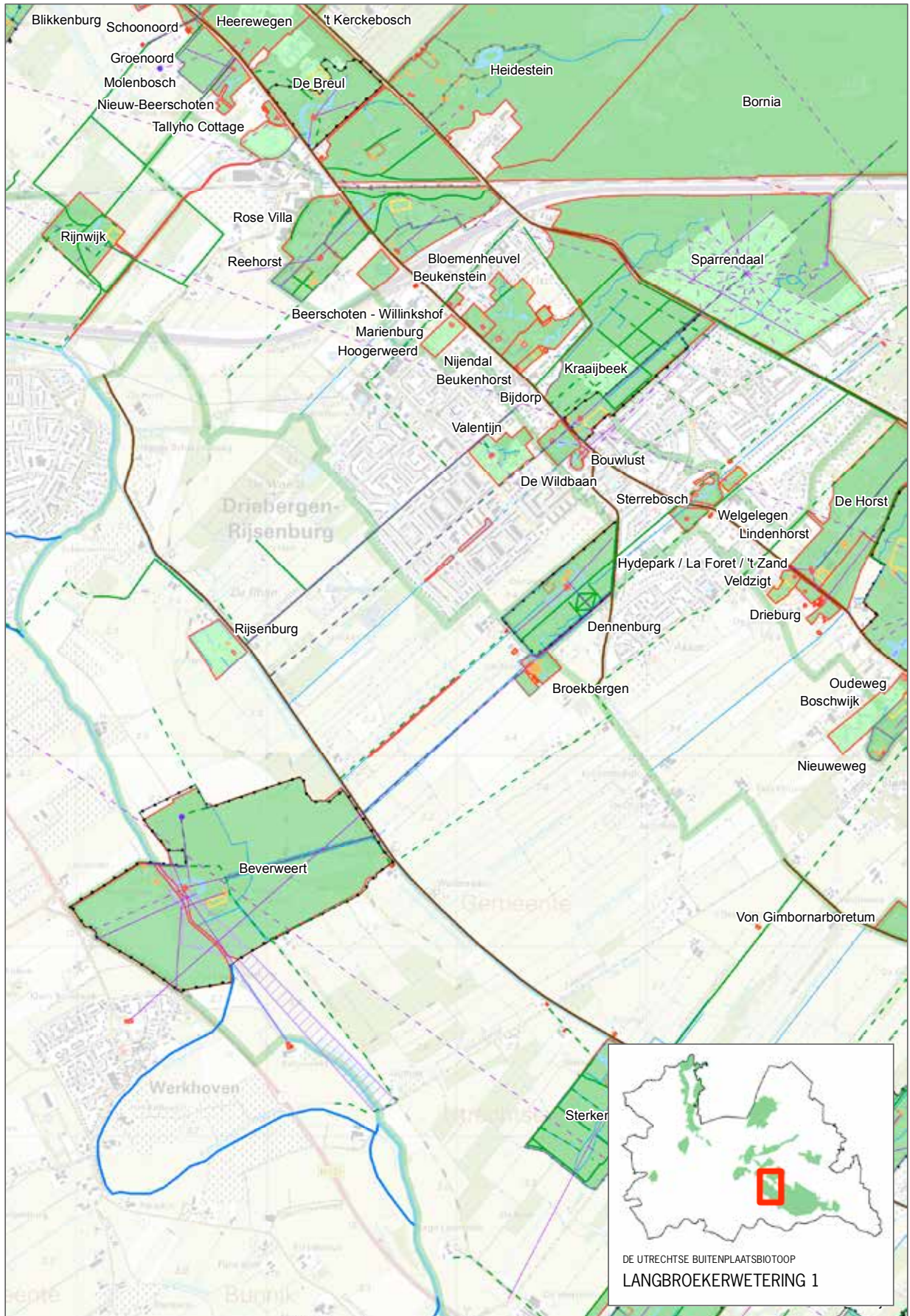

STICHTSE LUSTWARANDE

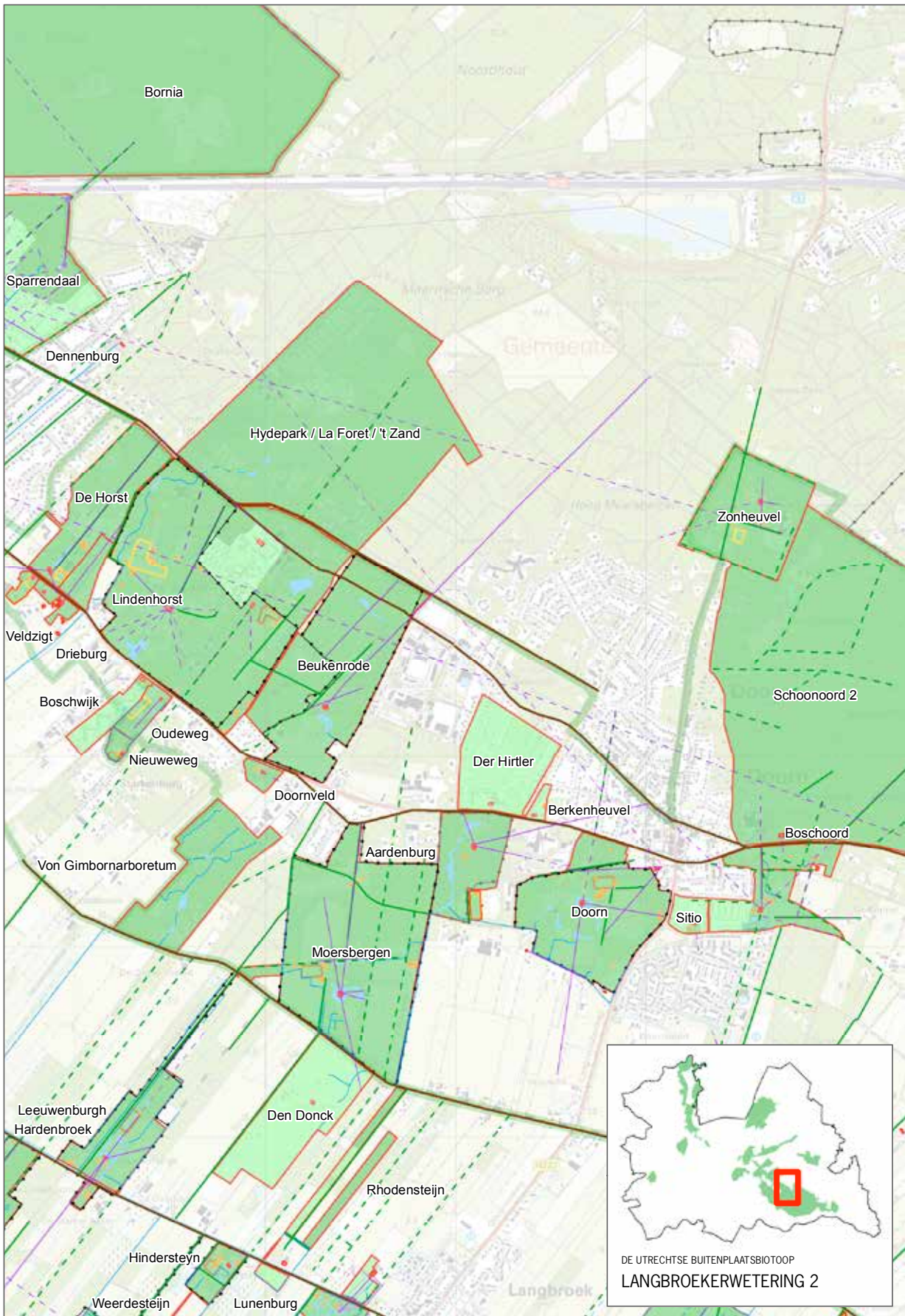

LANGBROEKERWETERING

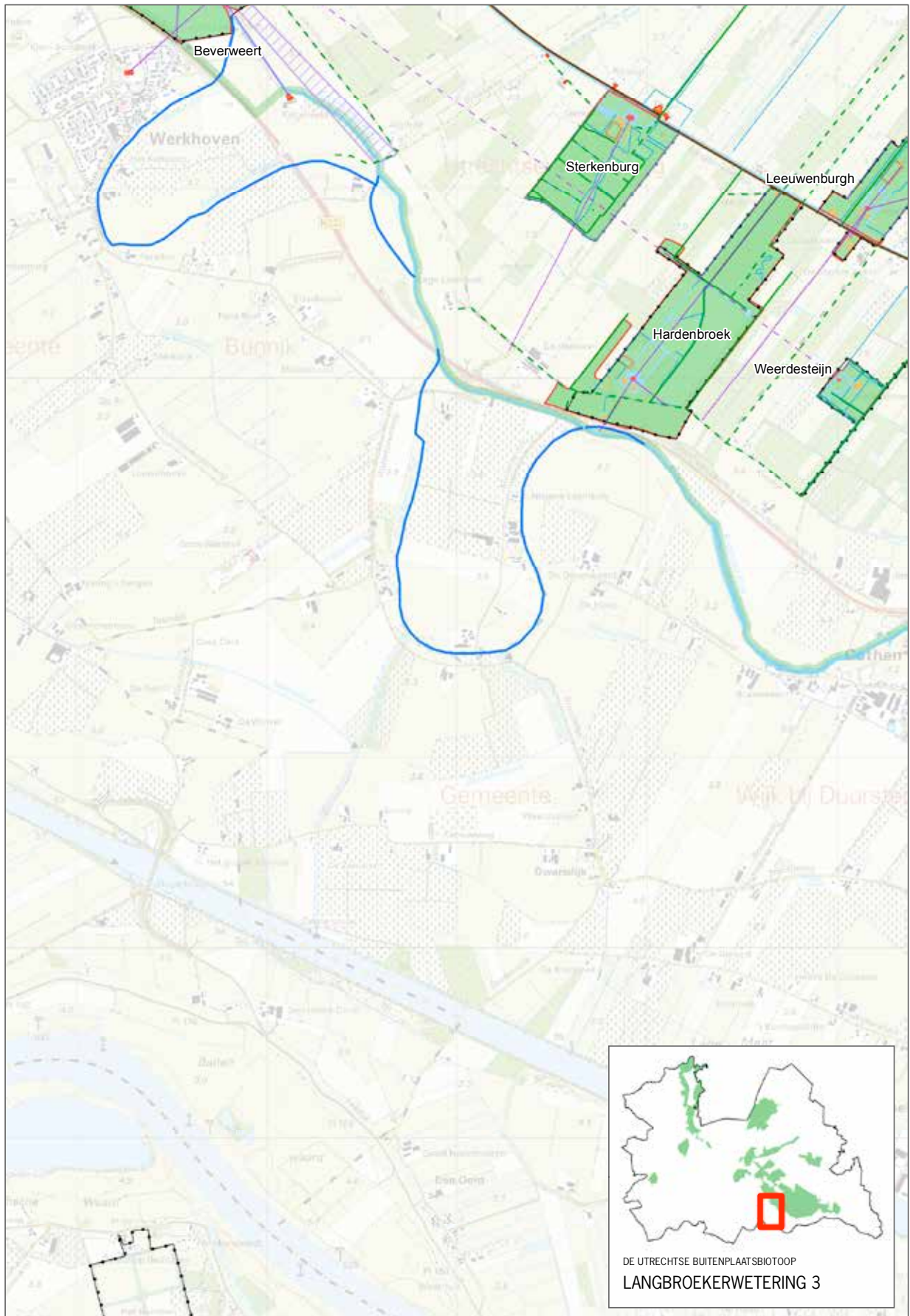

LANGBROEKERWETERING

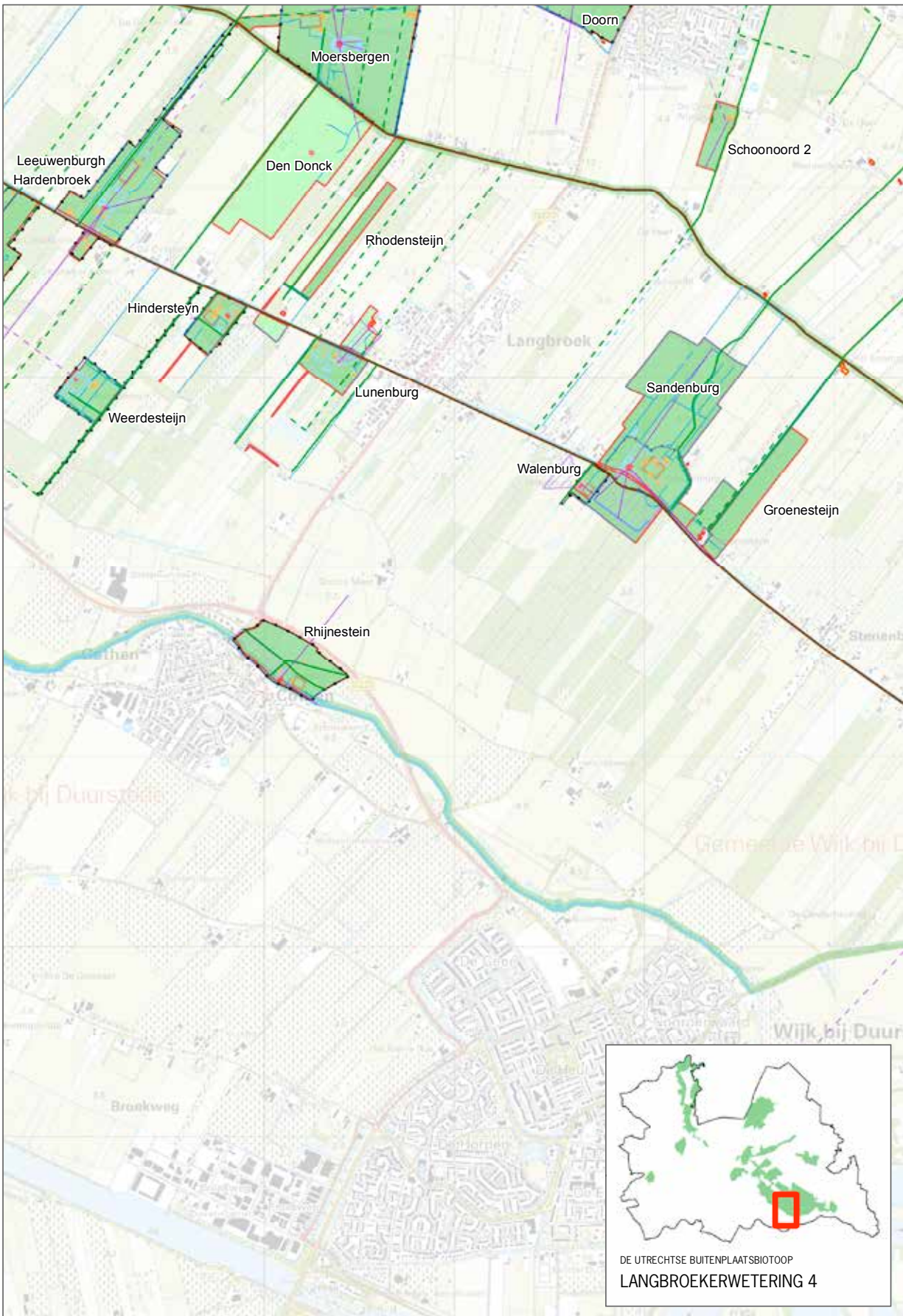

LANGBROEKERWETERING

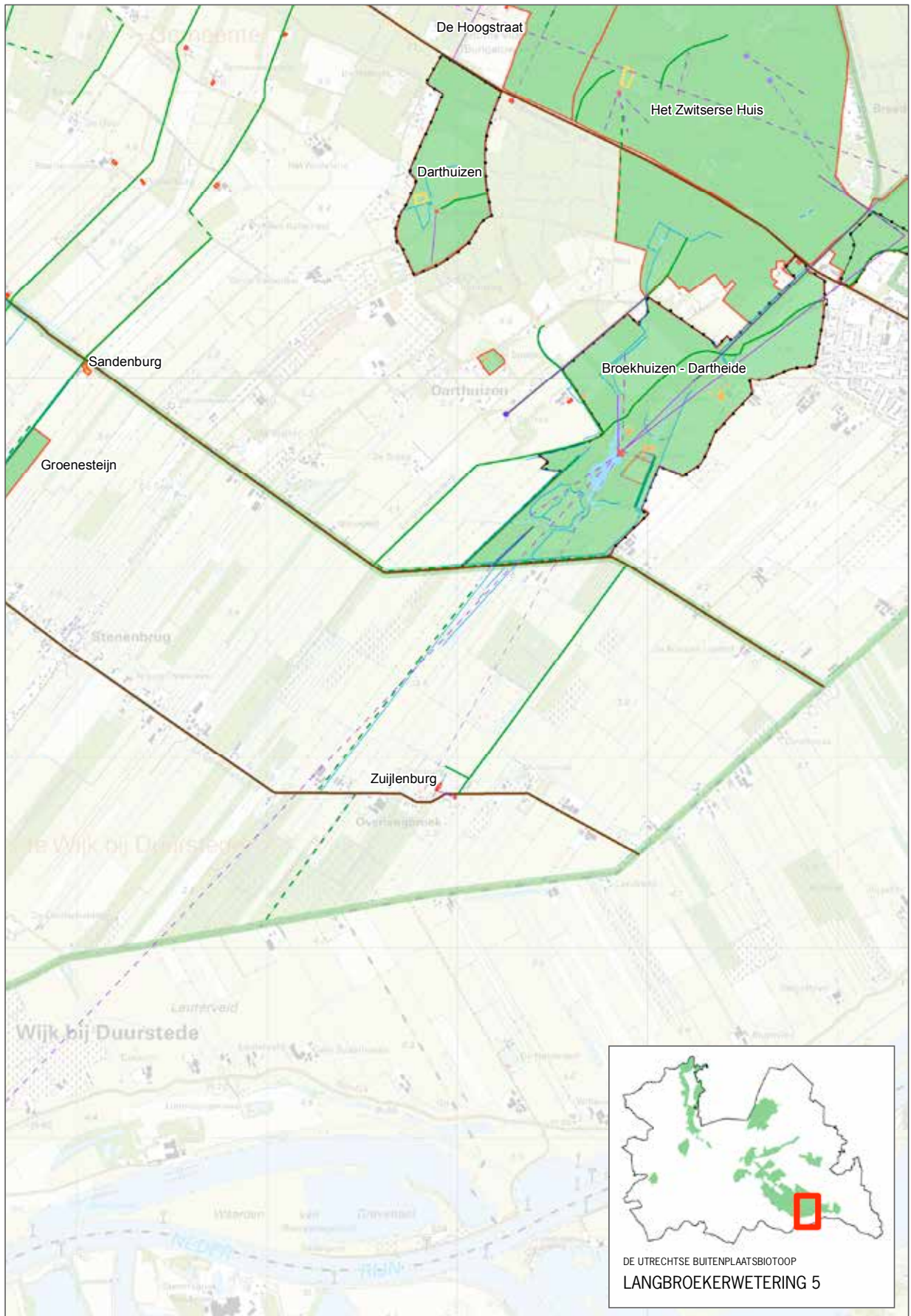

LANGBROEKERWETERING

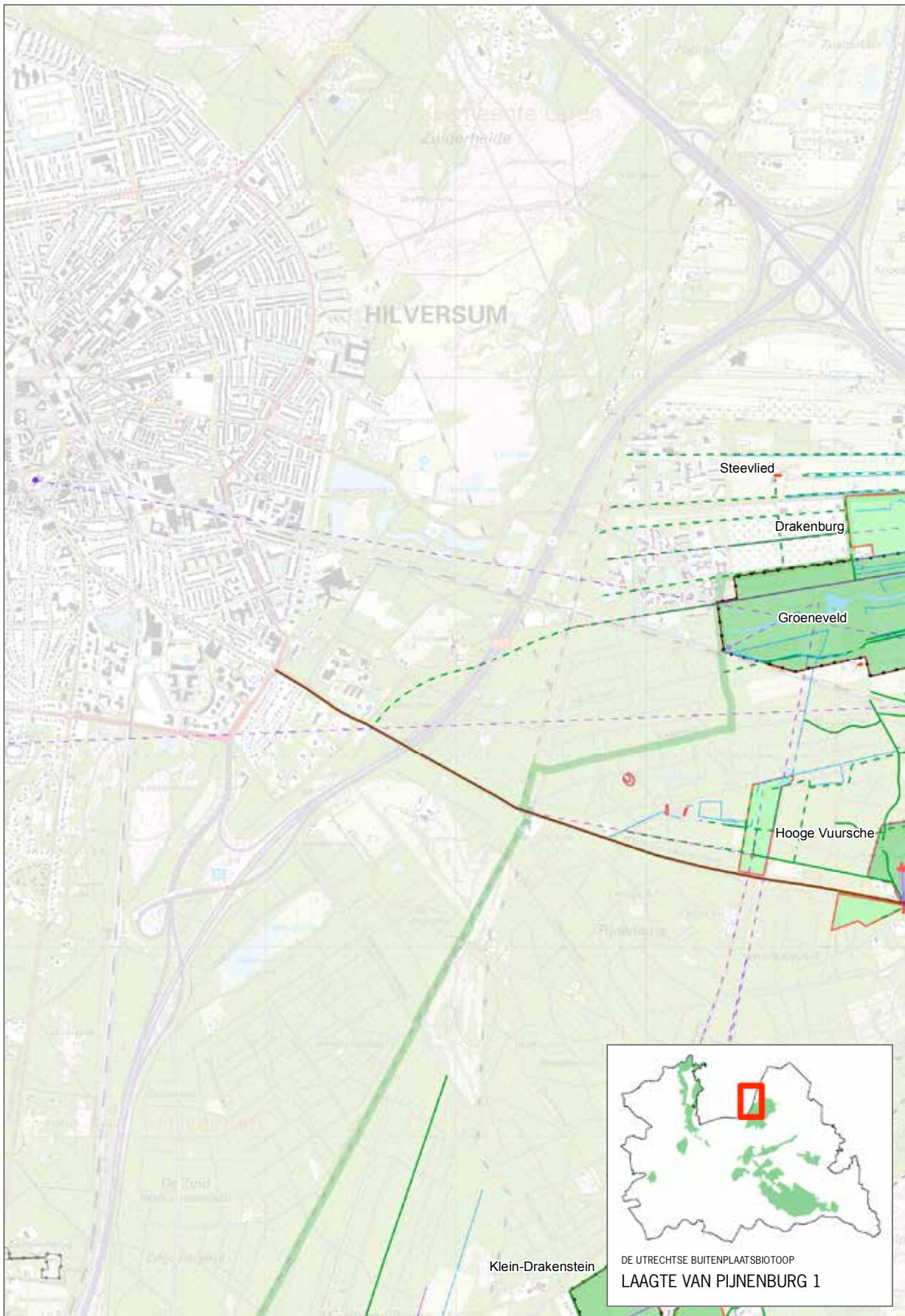

LANGBROEKERWETERING

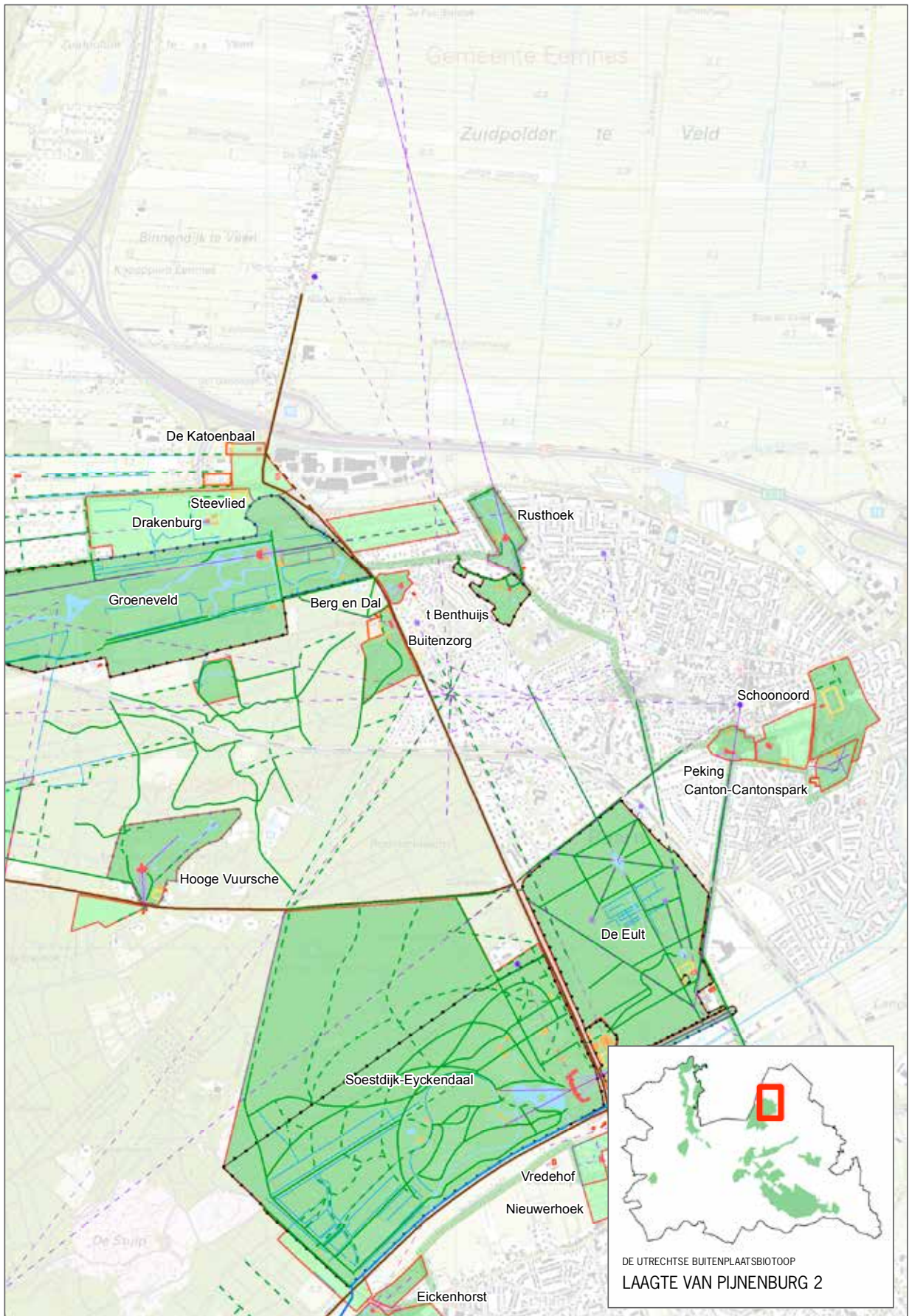

LAAGTE VAN PIJNENBURG

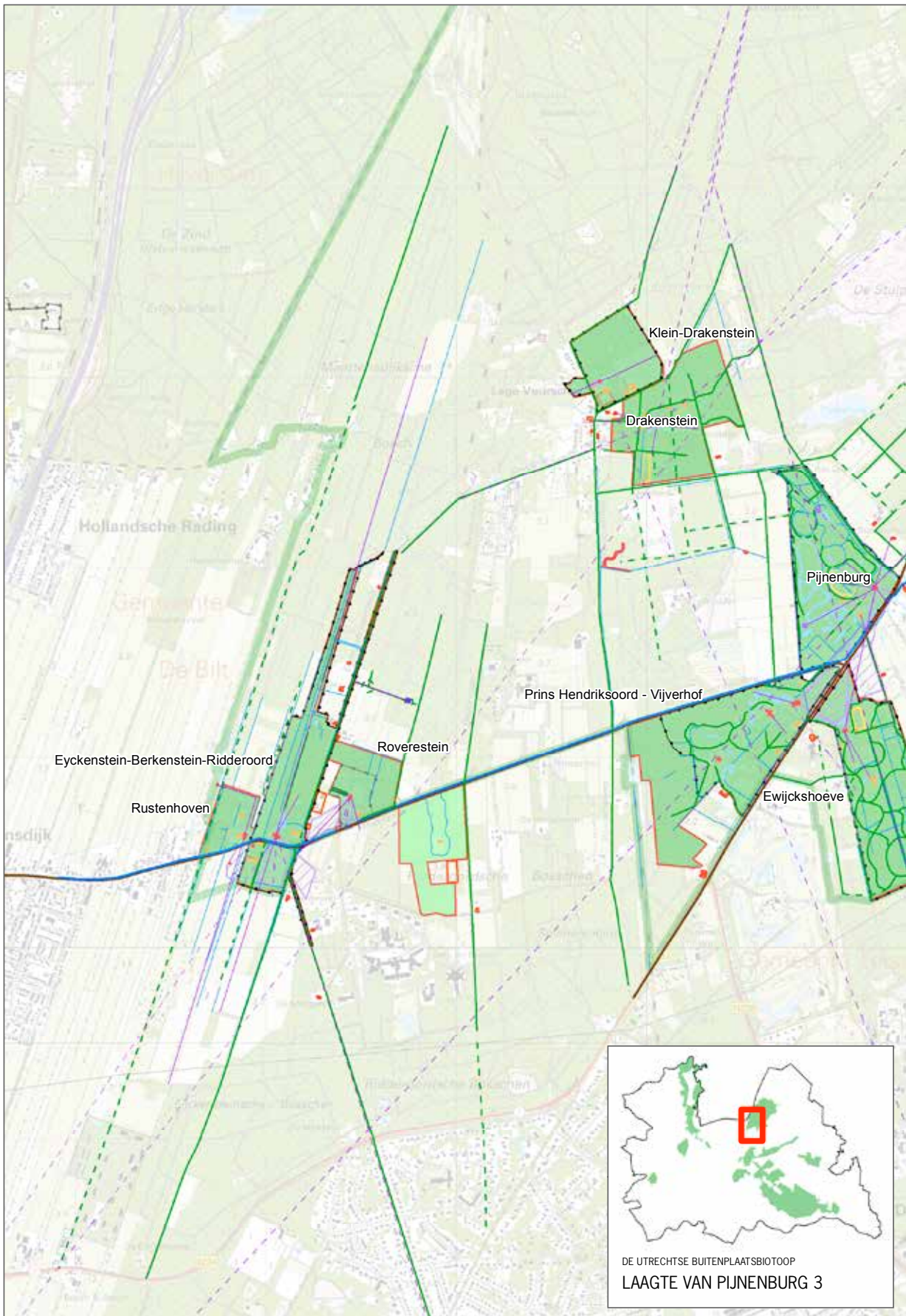

LAAGTE VAN PIJNENBURG

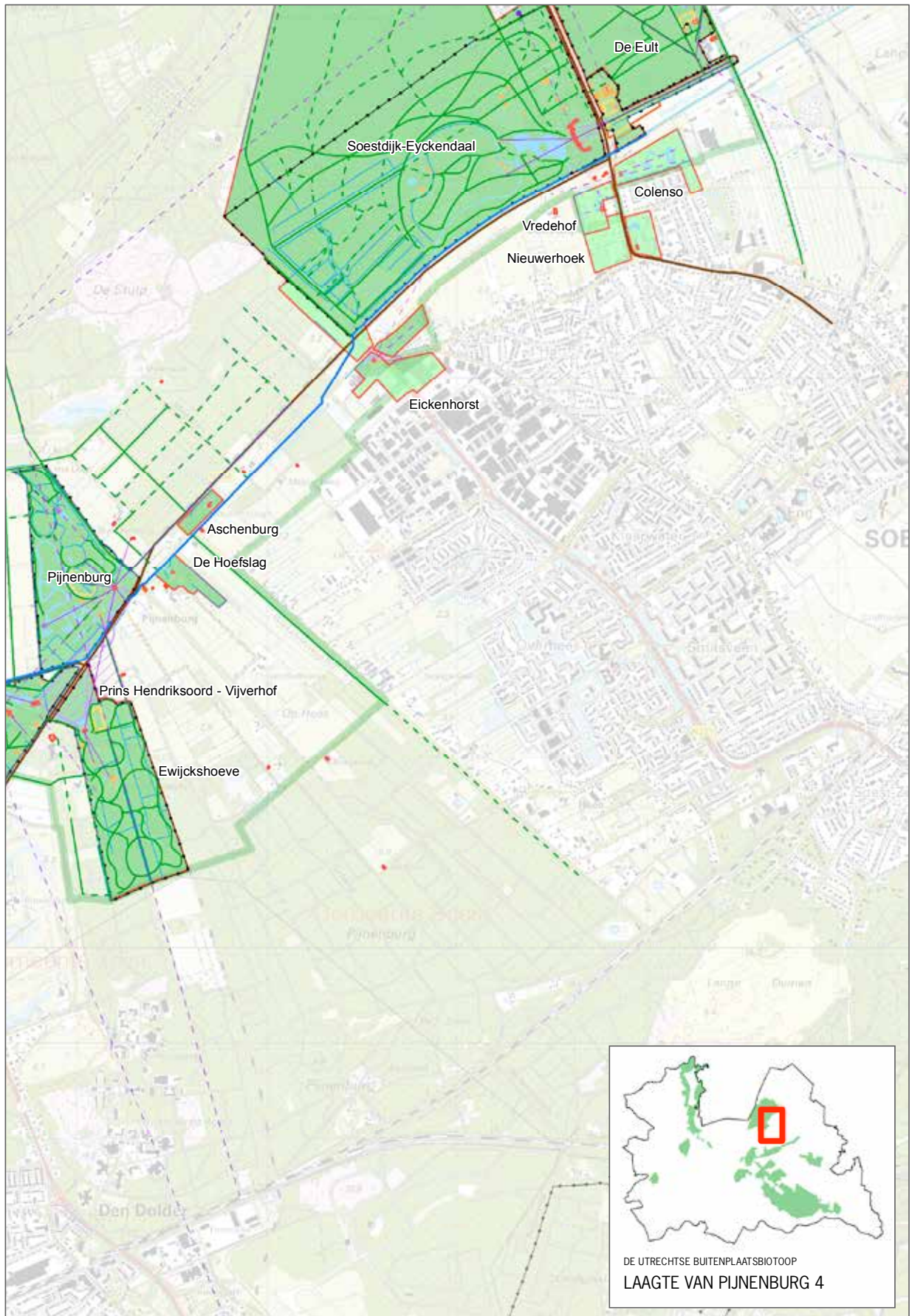

LAAGTE VAN PIJNENBURG

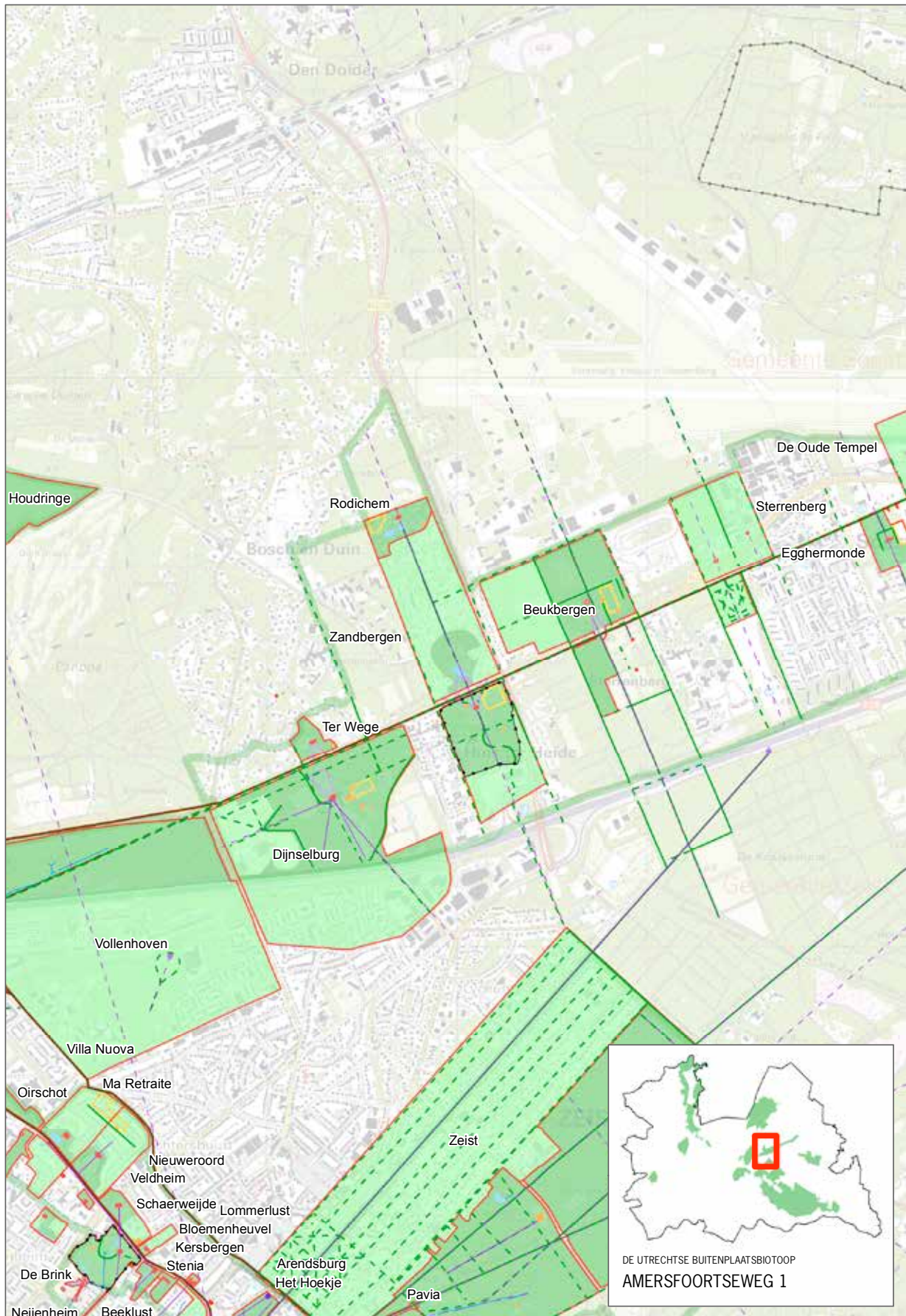

LAAGTE VAN PIJNENBURG

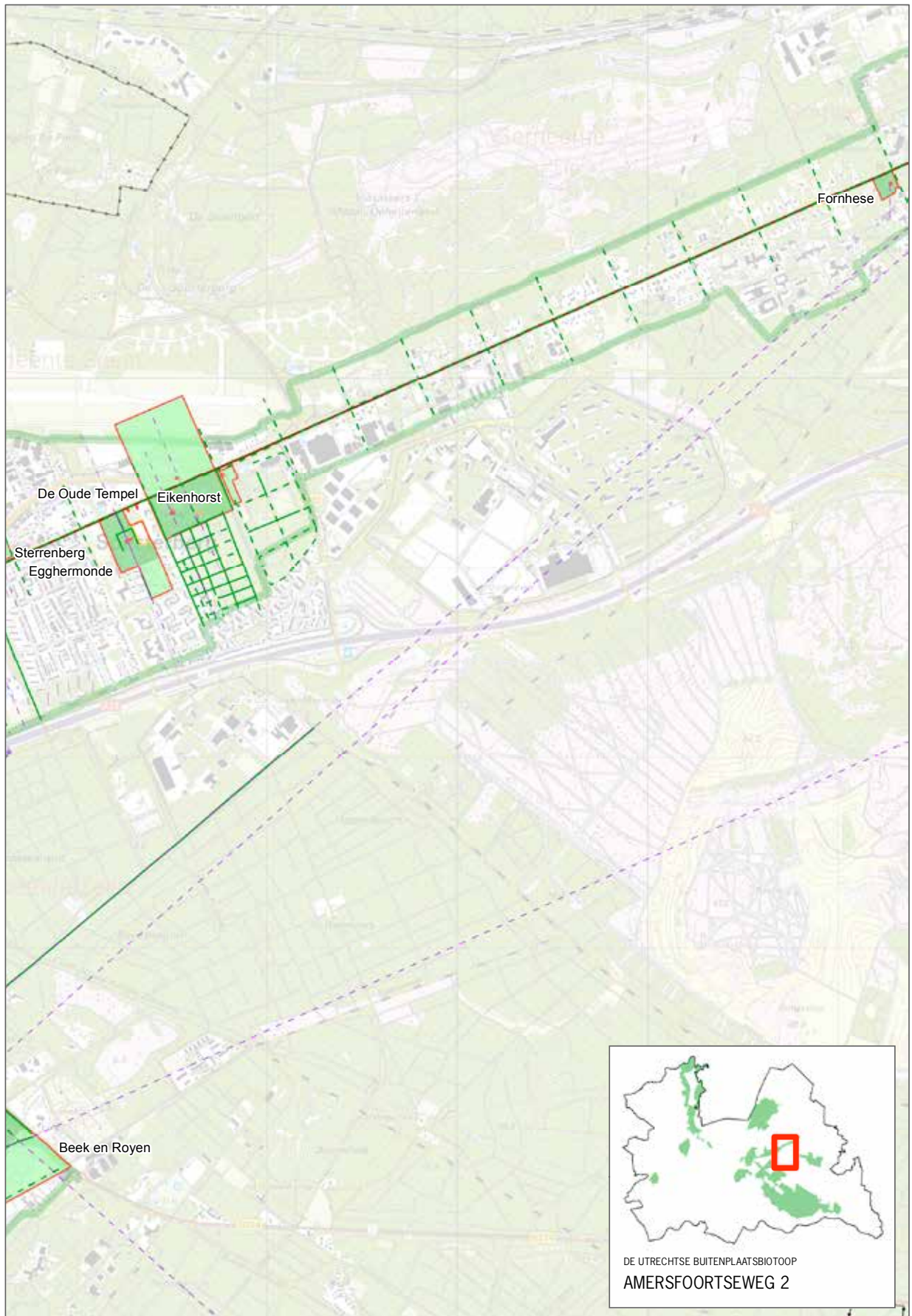

AMERSFOORTSEWEG

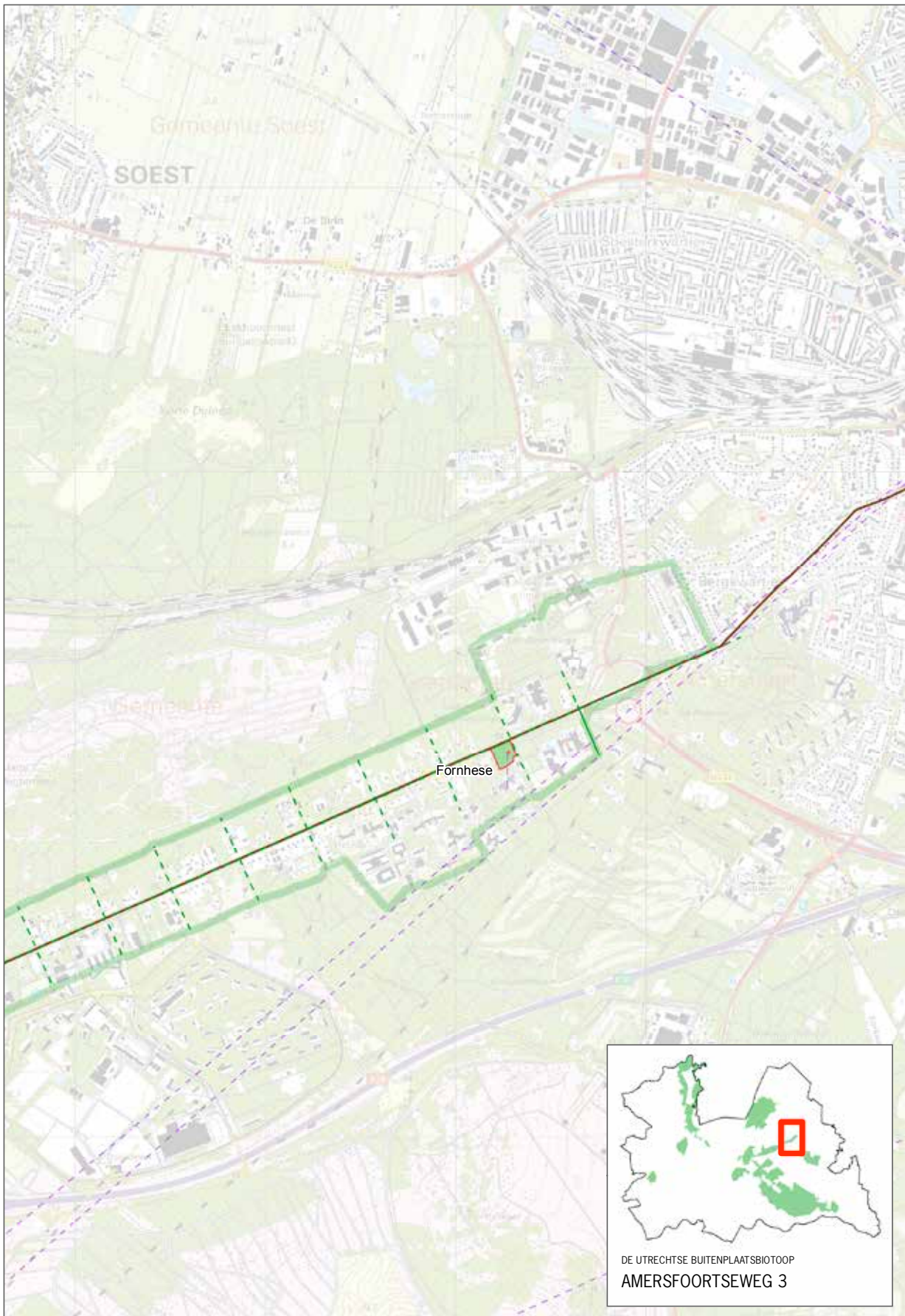

AMERSFOORTSEWEG

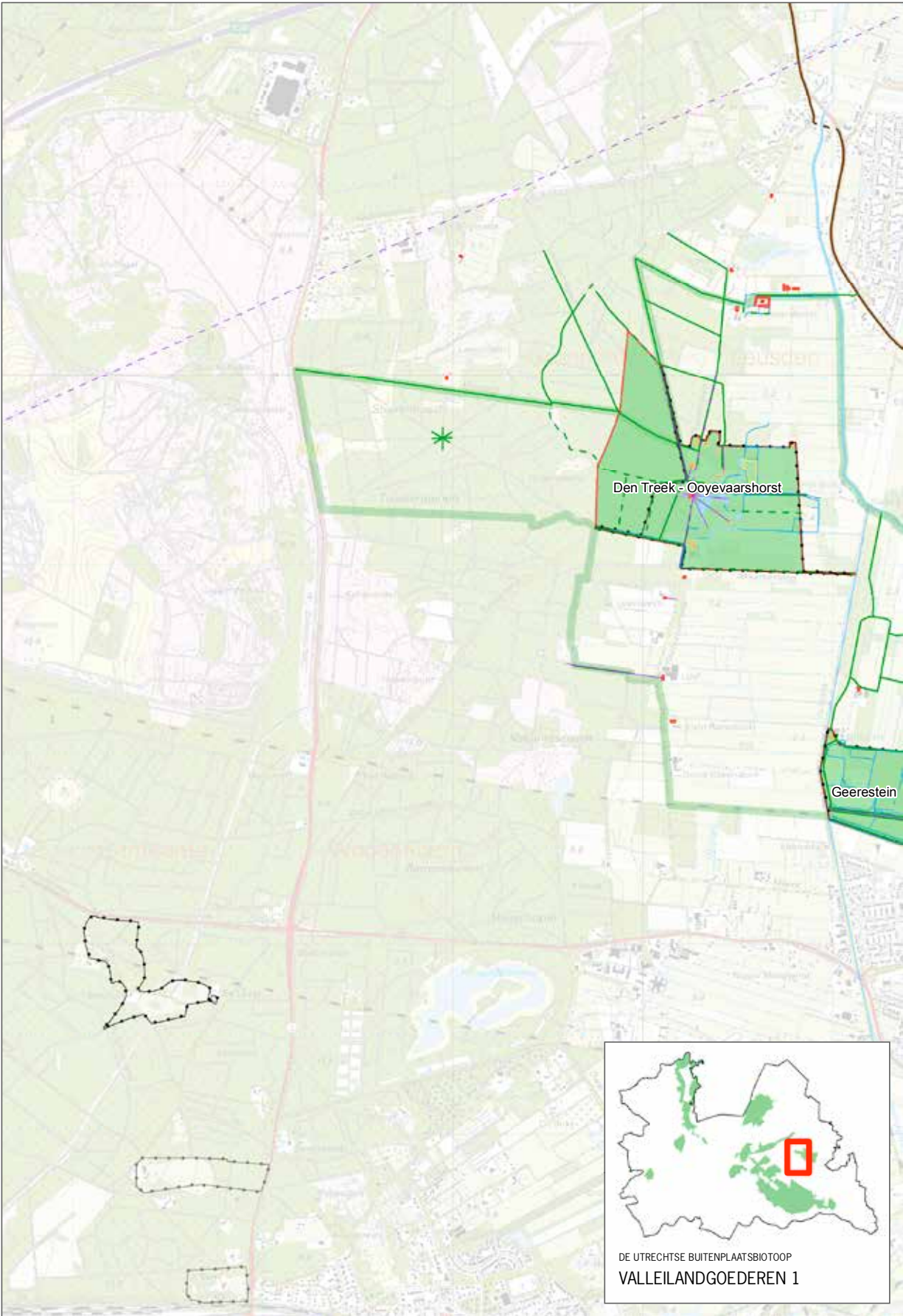

AMERSFOORTSEWEG

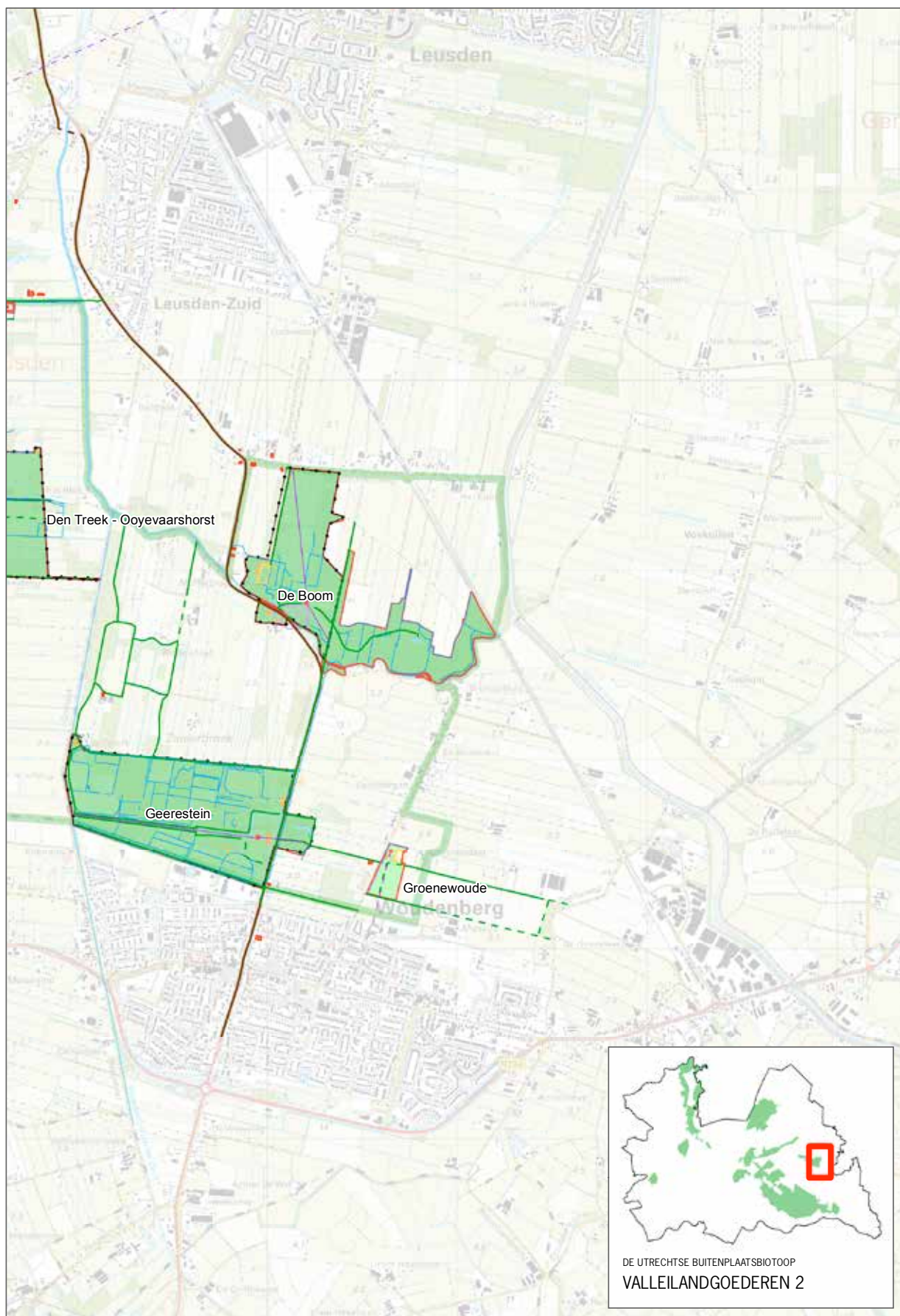

VALLEILANDGOEDEREN

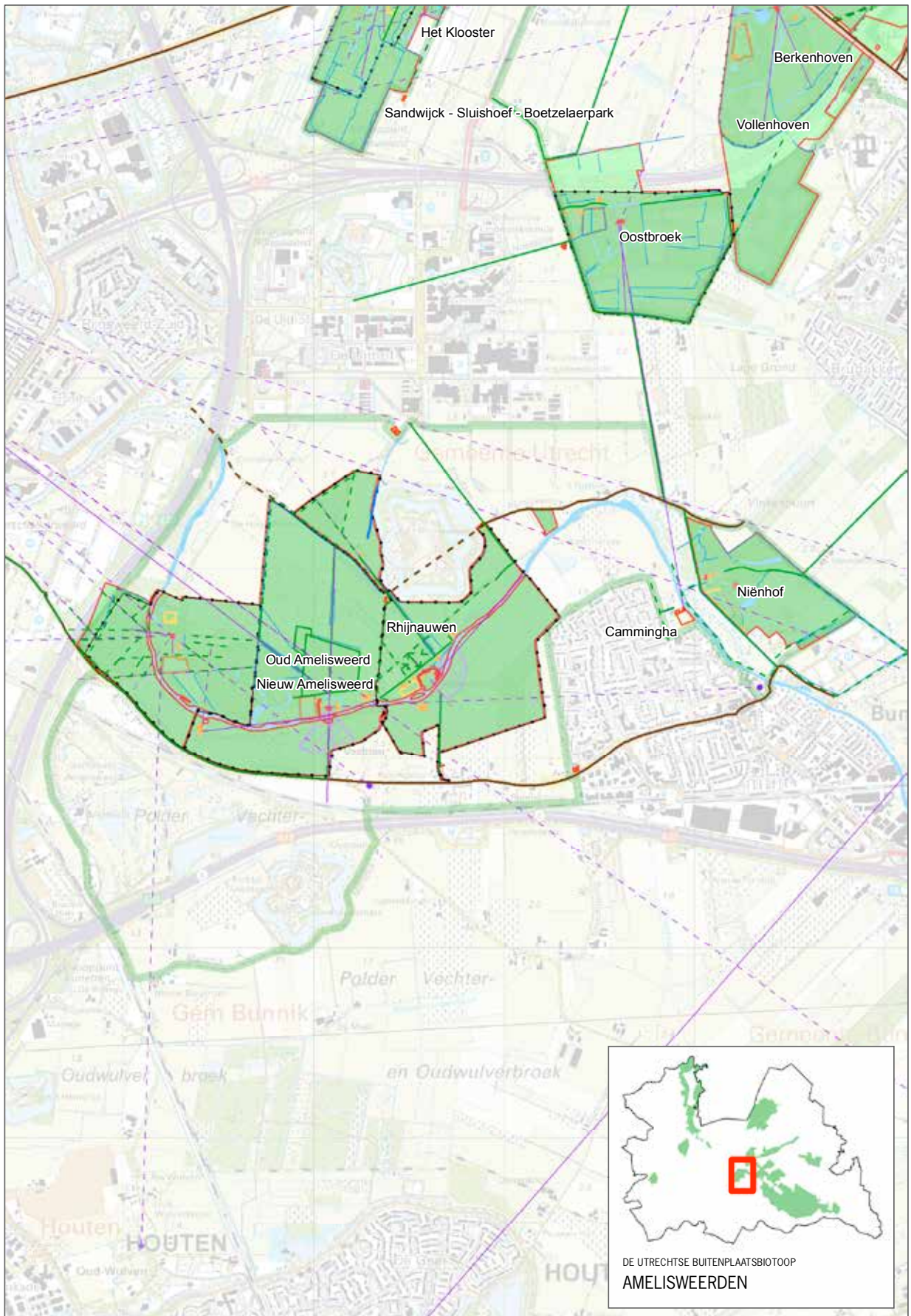

VALLEILANDGOEDEREN

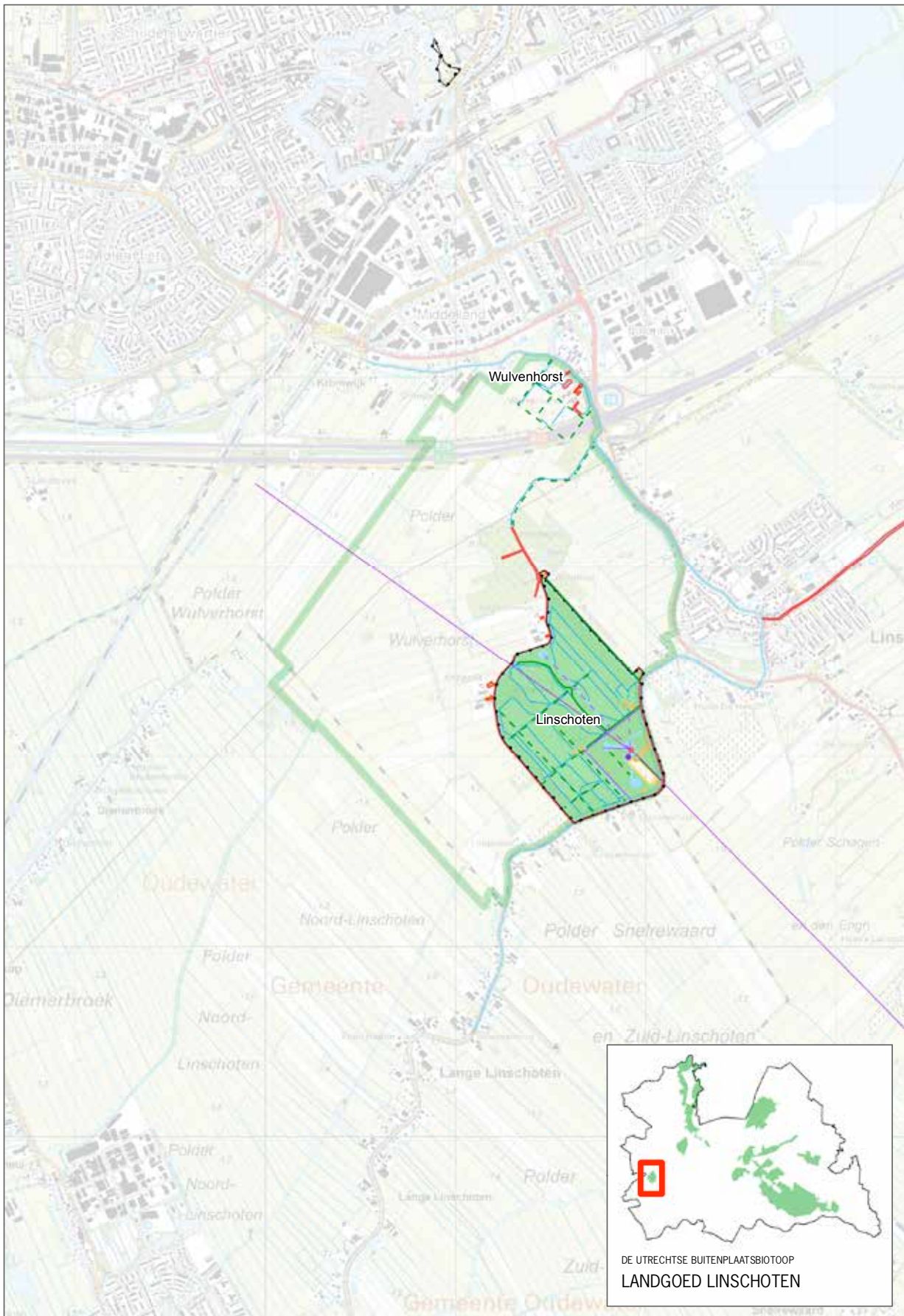

AMELISWEERDEN

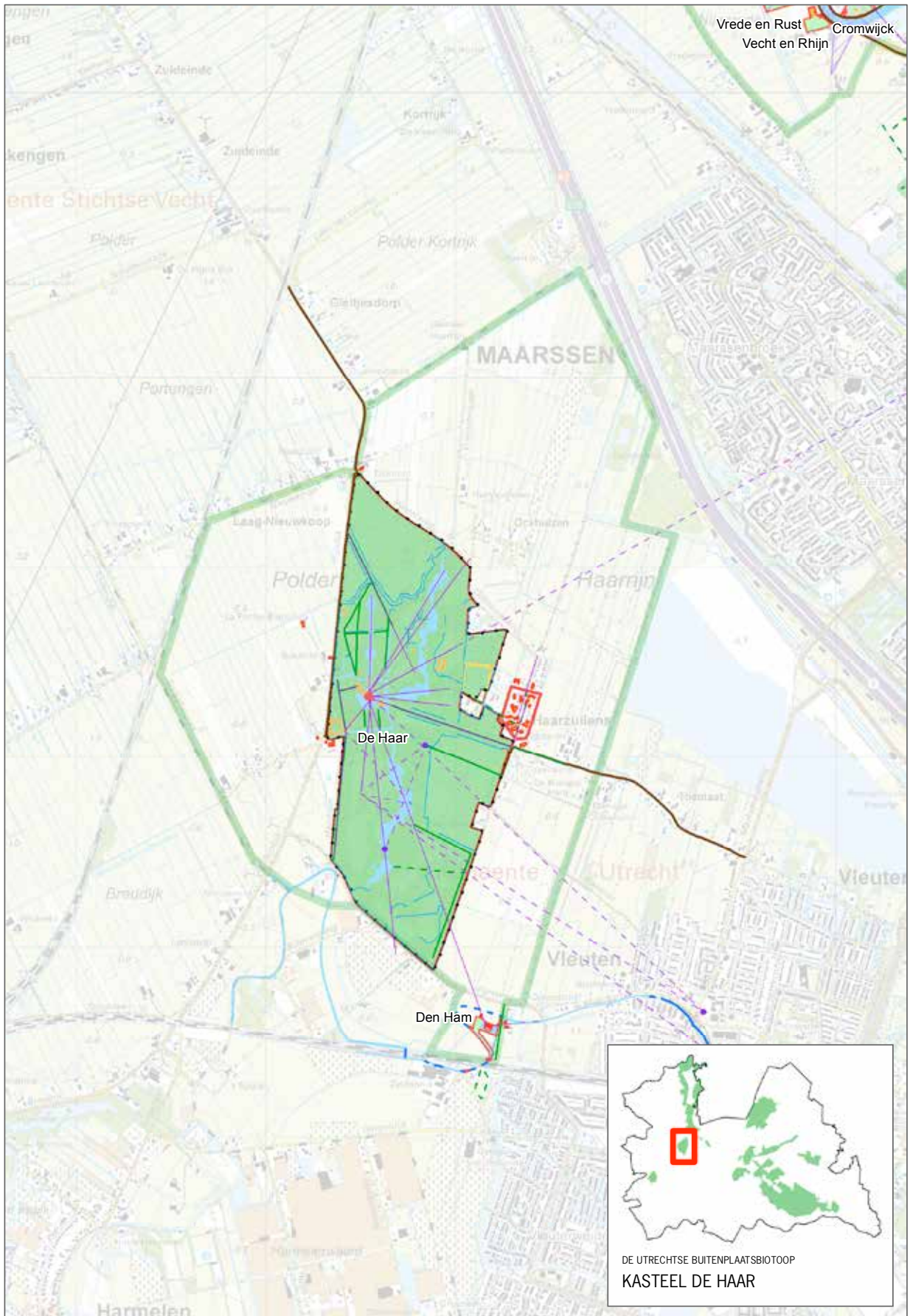

LANDGOED LINSCHOTEN

KASTEEL DE HAAR

BIJLAGE 1:

OPGENOMEN BUITENPLAATSEN IN DE ZONES

Bij de uitwerking van de buitenplaatszones zijn er conform de zonebegrenzingsen, zoals vastgelegd in de *Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening 2013-2028 (PRS/PRV)*, langs de Vecht, Angstel en Gein 136 buitenplaatsen (waarvan 29 grotendeels verdwenen en 4 recent zijn aangelegd), 92 buitenplaatsen in de Stichtse Lustwarande (waarvan 21 grotendeels verdwenen) en 16 aan de Langbroekerwetering (waarvan 5 grotendeels verdwenen), 34 buitenplaatsen in de Laagte van Pijnenburg (waarvan 11 grotendeels verdwenen), 10 buitenplaatsen aan de Amersfoortseweg (waarvan 2 grotendeels verdwenen) en 14 in de zones Valleiland-goederen, Amelisweerden, Landgoed Linschoten (waarvan 3 grotendeels verdwenen) en Kasteel De Haar in kaart gebracht.

VECHT

*RM = Rijksmonument, RC = Rijkscomplex.

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Beek en Hoff	Gein-Noord	79	Loenen	niet aanwezig	
Beek en Hoff	Dorpsstraat	81/102E	Loenen	aanwezig	
Beerevelt	Rijksstraatweg, t.h.v.	47	Nieuwersluis	niet aanwezig	
Bergvliet	Rijkstraatweg (nabij)	41a	Baambrugge	niet aanwezig	
Bijddorp	Oud Over	8	Loenen	aanwezig	RM/RC
Bijlmerlust	Gein-Zuid	22	Abcoude	aanwezig	RM
Binnenrust	Hoogstraat	24	Abcoude	aanwezig	RM
Bolenstein	Bolensteinseweg	3	Maarssen	aanwezig	RM
Boom en Bosch	Markt	13	Breukelen	aanwezig	RM/RC
Boomoord	Zandpad	12-13	Breukelen	aanwezig	
Bosch en Vecht	Oud Over	5	Loenen	aanwezig	RM
Breevecht	Klompweg	18	Nigtevegt	aanwezig	RM
Breevecht	Nigtevechtseweg	33	Vreeland	aanwezig	
Brugzicht	Bergseweg	6	Vreeland	aanwezig	
Cromwijck	Zandpad	42	Maarssen	aanwezig	RM
Cronenburgh	Cronenburgherlaan, t.h.v.	1	Loenen	aanwezig	
De Boomgaard	Herengracht	21-23	Maarssen	aanwezig	RM
Diederichsteijn	Dorpsstraat	62-64	Oud-Zuilen	aanwezig	
Donkervliet	Donkervlietse Binnenweg	8	Baambrugge	aanwezig	RM
Doornburgh	Diependaalsedijk	17	Maarssen	aanwezig	RM/RC

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Driemond	Gein-Noord	90-91	Abcoude	niet aanwezig	
Gansenhoef	Zandpad	29	Maarssen	aanwezig	RM/RC
Geesbergen	Zandpad	23	Maarssen	aanwezig	RM
Geinvliet	Rijksstraatweg, t.h.v.	234-248	Loenersloot	niet aanwezig	
Geinwensch	Rijksstraatweg	119	Baambrugge	aanwezig	
Geynwijck	Rijksstraatweg	89-91	Baambrugge	aanwezig	RM
Geynzicht	Rijksstraatweg	206	Loenersloot	aanwezig	RM
Goudestein- Silverstein	Diependaalsedijk	19	Maarssen	aanwezig	RM/RC
Groenevecht	Zandpad	37	Breukelen	aanwezig	RM/RC
Groenhoven	Zuilenselaan	ongen.	Oud-Zuilen	aanwezig	
Gunterstein-Klein Boommrijk-Boommrijk	Zandpad	48	Breukelen	aanwezig	RM/RC
Hazenburg	Binnenweg	60	Maarssen	aanwezig	RM
Herteveld	Straatweg	17	Maarssen	aanwezig	RM/RC
Het Slijk	Straatweg	164	Maarssen	aanwezig	
Hogerlust	Gein-Zuid	37	Abcoude	aanwezig	RM
Holendrecht	Amsterdam- sestraatweg	26	Abcoude	aanwezig	RM
Hunthum	Zandpad	19	Nieuwersluis	aanwezig	
Ipenburg	Rijksstraatweg	4	Baambrugge	aanwezig	
Jongerhoek	Rijksstraatweg	43-45	Nieuwersluis	aanwezig	
Kalorama	Oud Over	59	Loenen	aanwezig	RM
Koningslust	Klompweg	84-86	Nigtevegt	aanwezig	
Koppelrust	Koppeldijk	41	Abcoude	aanwezig	
Kroonesteyn	Rijksstraatweg	125	Baambrugge	aanwezig	RM
Landlust	Rijksstraatweg	109-111	Baambrugge	niet aanwezig	
Leeuw en Dijk	Dorpsstraat	69	Loenen	aanwezig	RM
Leeuw en Vecht	Straatweg	23	Maarssen	aanwezig	RM
Leeuwenburg	Zandpad	24	Maarssen	aanwezig	RM
Lindenhoff	Rijksstraatweg	23	Baambrugge	aanwezig	RM
Loenen	Vreelandseweg	312	Loenen	aanwezig	
Loenersloot			Loenersloot	aanwezig	RM/RC
Luxemburg	Zandweg	31	Maarssen	aanwezig	RM
Mariënhof	Diependaalsedijk	52	Maarssen	aanwezig	RM

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Middelcoop	Driehoekslaan, tegenover	6-16	Maarsse	aanwezig	
Middelvaart	Rijksstraatweg	103	Baambrugge	aanwezig	RM
Middenhoek	Rijksstraatweg	55-74	Nieuwersluis	aanwezig	
Nieuw Hoogerlust	Straatweg	204	Breukelen	aanwezig	RM
Nieuw Vechtevoort	Breedstraat	15	Maarsse	aanwezig	RM
Nieuw-Cronenburgh	Rijksstraatweg	84	Loenen	aanwezig	RM
Nieuwerhoek	Rijksstraatweg	78	Loenen	aanwezig	RM
Nijenrode	Straatweg	25	Breukelen	aanwezig	RM
Nonnerie	Langegracht	51	Maarsse	aanwezig	RM
Oosterklip	Oud Over	110	Loenen	aanwezig	
Oostervecht	Dorpsstraat	34-40	Nigtevegt	aanwezig	
Otterenburgh	Machiekade, t.h.v.	13	Maarsse	aanwezig	
Otterspoor	Zandpad	28	Maarsse	aanwezig	
Oud Over	Oud Over	33	Loenen	aanwezig	RM/RC
Oudaen	Zandpad	80	Breukelen	aanwezig	RM/RC
Ouderhoek	Rijksstraatweg, t.h.v.	68	Nieuwersluis	aanwezig	
Oud-Rustenburg	Rijksstraatweg	81	Baambrugge	niet aanwezig	
Over Holland	Rijksstraatweg	14	Nieuwersluis	aanwezig	RM/RC
Overberg	Vreelandseweg (t.h.v.)	34	Nigtevegt	aanwezig	
Overdam	Klompweg	80-82	Nigtevegt	aanwezig	
Overdorp	Rijksstraatweg	75	Nigtevegt	aanwezig	RM
Overkerck	Zandweg	29-30a/b	Maarsse	aanwezig	RM
Paddenburgh	Rijksstraatweg	87	Baambrugge	aanwezig	
Plantagehuis	Kleizuwe	101	Vreeland	aanwezig	RM
Postwijck	Rijksstraatweg	37-39	Baambrugge	aanwezig	RM
Queekhoven	Zandpad	39	Breukelen	aanwezig	RM/RC
Raadhoven	Herengracht	20	Maarsse	aanwezig	RM
Richmond	Kerkstraat	10-12	Maarsse	aanwezig	
Roserust	Dorpsstraat	19-23	Loenen	aanwezig	
Rozendaal	Klompweg	30	Nigtevegt	niet aanwezig	
Ruiteveld	Donkervlietse Binnenweg	4-5	Baambrugge	niet aanwezig	RM
Rupelmonde	Rijksstraatweg	24	Nieuwersluis	aanwezig	RM/RC

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Ruygenhof	Rijksstraatweg, t.h.v.	65a	Loenen	aanwezig	
Schoonoord	Gein-Zuid	60	Abcoude	aanwezig	
Schoonoord	Duinkerken	11	Vreeland	aanwezig	RM
Silversteyn	Zandpad	75	Breukelen	aanwezig	
Slangevecht	Straatweg	40	Breukelen	aanwezig	RM
Slootwijk	Donkervlietse Binnenweg	12	Vreeland	niet aanwezig	
Slot Zuylen	Tournooiveld	1	Oud-Zuilen	aanwezig	RM/RC
Slotzicht	Boslaan	9	Vreeland	aanwezig	RM/RC
Solitude	Binnenweg	56	Maarssen	aanwezig	RM
Starnheim	Gein-Zuid	12	Abcoude	aanwezig	RM
Sterreschans	Rijksstraatweg	18	Nieuwersluis	aanwezig	RM/RC
t Veldhoen	Rijksstraatweg	131-133	Baambrugge	niet aanwezig	
Te Nes			Vreeland	aanwezig	
Ten Bosch	Zandweg	44	Maarssen	aanwezig	RM
Ter Meer	Julianaweg, t.h.v.	27	Maarssen	aanwezig	
Terra Nova	Oud Over	154	Loenen	niet aanwezig	
Valkenheining	Rijksstraatweg	147	Baambrugge	aanwezig	RM/RC
Vecht en Dam	Dannegracht	16	Breukelen	aanwezig	RM
Vecht en Dijk	Straatweg	68	Maarssen	aanwezig	RM
Vecht en Dijk	Dorpsstraat	19	Oud-Zuilen	aanwezig	RM
Vecht en Rhijn	Straatweg	3	Breukelen	aanwezig	
Vechtenstein	Zandweg	1	Maarssen	aanwezig	
Vechtoever	Diependaalsedijk	33	Maarssen	aanwezig	RM/RC
Vechtzigt	Zandpad	27	Breukelen	aanwezig	RM
Vegt en Hoff	Zandpad	43	Breukelen	aanwezig	RM
Vegtlust	Oud Over	3	Loenen	aanwezig	RM
Vegtvliet	Straatweg	220	Breukelen	aanwezig	RM
Vijverhof	Rijksstraatweg	6a	Nieuwersluis	aanwezig	RM
Villa Nova	Zandpad	46	Breukelen	aanwezig	RM
Vrede en Rust	Straatweg	30	Breukelen	aanwezig	RM
Vredelust	Gein-Noord, t.h.v.	63	Abcoude	aanwezig	
Vredenhoef	Straatweg	33	Maarssen	aanwezig	RM/RC
Vredenhof	Gein-Noord	87	Abcoude	niet aanwezig	

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Vredenrijk	Rijksstraatweg	41	Baambrugge	aanwezig	
Vrederijk	Oud Over	4	Loenen	aanwezig	
Vrederust	Binnenweg	10-12	Baambrugge	aanwezig	RM
Vrederust	Klapstraat	25	Vreeland	aanwezig	RM/RC
Vrederust	Dorpsstraat	77	Loenen	aanwezig	RM
Vreedenhoff	Rijksstraatweg	51-53	Nieuwersluis	aanwezig	RM/RC
Vreedenhorst	Bergseweg	18	Vreeland	aanwezig	RM/RC
Vreedenoord	Straatweg	68	Breukelen	aanwezig	RM
Vroeglust	Herenstraat	58	Breukelen	aanwezig	
Wallesteyn	Vreelandseweg	23	Loenen	aanwezig	
Weerestein	Zandpad	29	Nieuwersluis	aanwezig	RM/RC
Welgelegen	Nigtevechtseweg	94	Vreeland	aanwezig	
Welgelegen	Dorpsstraat	61	Loenen	aanwezig	RM
z.n.	Oud Over	41	Loenen	aanwezig	
z.n.	Zandpad	55	Breukelen	aanwezig	
Zuylenburg	Dorpsstraat	18	Oud-Zuilen	aanwezig	RM
Zuylenveld	Laan van Zuilenveld	54	Oud-Zuilen	aanwezig	RM
Zwaanvecht	Klompweg	36	Nigtevegt	aanwezig	
Zwaanwijk	Klompweg	56-72	Nigtevegt	aanwezig	RM

STICHTSE LUSTWARANDE

*RM = Rijksmonument, RC = Rijkscomplex.

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Aardenburg	Dribergse- straatweg	1	Doorn	aanwezig	RM/RC
Amerongen	Drostestraat	20	Amerongen	aanwezig	RC
Arenberg	Utrechtseweg, t.h.v.	322	De Bilt	aanwezig	
Arendsburg	Utrechtseweg	139	Zeist	aanwezig	
Beek en Roijen	2e Dorpsstraat	56	Zeist	aanwezig	RM
Beeklust	Utrechtseweg	84	Zeist	aanwezig	
Beerschoten	De Holle Bilt	2	De Bilt	aanwezig	RM/RC
Beerschoten- Willinkshof	Hoofdstraat, t.h.v.	21	De Bilt	aanwezig	RC
Berkenheuvel	Berkenweg	2	Doorn	aanwezig	
Berkenhoven	Utrechtseweg	2	De Bilt	aanwezig	
Beukenhorst	Hoofdstraat	55	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Beukenrode	Beukenrodelaan	2	Doorn	aanwezig	RM/RC
Beukenstein	Hoofdstraat, t.h.v.	57	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Bijdorp	Hoofdstraat	65	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM/RC
Blanda	Utrechtseweg	31	Zeist	aanwezig	
Blikkenburg	Blikkenburgerlaan	4	Zeist	aanwezig	RM/RC
Bloemenheuvel	Hoofdstraat	25	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Bloemenheuvel	Utrechtseweg	89	Zeist	aanwezig	RM
Bornia	Hoofdstraat	9	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Boschoord	Postweg, tegenover	1	Doorn	aanwezig	
Boschwijk	Driebergse- straatweg, t.h.v.	67	Doorn	aanwezig	
Bouwlust	Hoofdstraat	152	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM
Broekbergen	Kloosterlaantje	1	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM/RC
Broekhuizen- Dartheide	Broekhuizerlaan	2	Leersum	aanwezig	RM/RC
Charema	Utrechtseweg	33	Zeist	aanwezig	
Dartheide	Rijksstraatweg	319	Leersum	aanwezig	RM
Darhuizen	Darhuizerweg	4	Leersum	aanwezig	RM/RC
De Breul	Driebergseweg	17	Zeist	aanwezig	RM/RC
De Brink	Utrechtseweg	82	Zeist	aanwezig	RM/RC
De Hoogstraat	Hoogstraat	8	Leersum	aanwezig	
De Horst	De Horst	1	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
De Ruiterberg	Maarsbergseweg	6	Doorn	aanwezig	RC
De Wildbaan	Hoofdstraat, tegenover	89	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Dennenburg	Engweg	34	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM/RC
Der Hirtler	Driebergse- straatweg, t.h.v.	2	Doorn	aanwezig	
Doornveld	Driebergse- straatweg	27	Doorn	aanwezig	RM
Drieburg	Hoofdstraat	252	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM
Groenoord	Driebergseweg	12	Zeist	aanwezig	
Heerewegen	Driebergseweg, t.h.v.	11	Zeist	aanwezig	
Heidestein	Heidestein	1-7	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RC
Het Hoekje	Het Rond, t.h.v.	5	Zeist	aanwezig	
Het Zwitserse Huis	Rijksstraatweg, t.h.v.	238	Leersum	aanwezig	

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Hoog Beek en Roijen	Driebergseweg	1	Zeist	aanwezig	RM/RC
Hoogerwaard	Hoofdstraat	54	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Houdringe	De Holle Bilt	22	De Bilt	aanwezig	RM/RC
Huis Doorn	Langbroekerweg	8-16	Doorn	aanwezig	RM/RC
Hydepark/La Foret/'t Zand	Driebergse- straatweg, t.h.v.	48	Doorn	aanwezig	RC
Kersbergen	Kersbergenlaan, t.h.v.	11-15	Zeist	aanwezig	
Kraaijbeek	Hoofdstraat, t.h.v.	59-65	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Lindenhorst	Hoofdstraat	260	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Lombok	Lomboklaan, t.h.v.	35	Leersum	niet aanwezig	
Lommerlust	Utrechtseweg	123-125	Zeist	aanwezig	RM
Ma Retraite	Utrechtseweg	67	Zeist	aanwezig	RM
Marienburg	Hoofdstraat	43	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Moersbergen	Moersbergselaan	17	Doorn	aanwezig	RM/RC
Molenbosch	Driebergseweg	7	Zeist	aanwezig	RM/RC
Nijenheim	Kroostweg	33	Zeist	aanwezig	
Niënhof	Grote Laan	16	Bunnik	aanwezig	
Nieuw-Beerschoten	Driebergseweg	14	Zeist	aanwezig	
Nieuweroord	Utrechtseweg	64	Zeist	aanwezig	RM
Nieuweweg	Sterkenburgerlaan	2	Doorn	aanwezig	
Nijendal	Hoofdstraat, t.h.v.	78	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Oirschot	Utrechtseweg, t.h.v.	48	Zeist	aanwezig	
Oostbroek	Bunnikseweg	39	De Bilt	aanwezig	RM/RC
Oudeweg	Driebergse- straatweg	63	Doorn	aanwezig	
Pavia	Laan van Beek en Royen	45	Zeist	aanwezig	RM/RC
Reehorst	Hoofdstraat	20-22	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Rijnwijk	Odijkerweg, t.h.v.	41	Zeist	aanwezig	
Rose Villa	Hoofdstraat	16	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Sandwijken- Sluishoef- Boetzelaerpark	Utrechtseweg	305	De Bilt	aanwezig	RM/RC
Schaerweijde	Utrechtseweg	75	Zeist	aanwezig	
Schoonoord	Driebergseweg	10	Zeist	aanwezig	

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Schoonoord	Postweg	18	Doorn	aanwezig	
Sitio	Sitopark	11	Doorn	aanwezig	
Slot Zeist	Zinzendorflaan	1	Zeist	aanwezig	RM/RC
Sparrendaal	Hoofdstraat	89	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM
Sparrenheuvel	Driebergseweg	3	Zeist	aanwezig	RM
Stenia	Utrechtseweg	86	Zeist	aanwezig	
Sterrebosch	Hogesteeg	2	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM
t Kerckebosch	Arnhemse Bovenweg	31a-b	Zeist	aanwezig	RM/RC
Tallyho Cottage	Driebergseweg	20	Zeist	aanwezig	
Valentijn	Valentijn	40	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Veldheim	Utrechtseweg	69	Zeist	aanwezig	RM
Veldzigt	Hoofdstraat	244	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM
Villa Nuova	Utrechtseweg	46	Zeist	aanwezig	RM/RC
Vollenhoven	Utrechtseweg	59	De Bilt	aanwezig	RM/RC
Von Gimborn Arboretum	Velperengh	13	Doorn	niet aanwezig	
Vrijheidslust	Utrechtseweg, t.h.v.	334	De Bilt	aanwezig	
Welgelegen	Park Welgelegen, t.h.v.	7-10	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Wulperhorst	Tiendweg	5	Zeist	aanwezig	RM/RC
Zonheuvel	Amersfoortseweg	100	Doorn	aanwezig	RM/RC
Zuylestein	Rijksstraatweg	9	Leersum	aanwezig	RC

LANGBROEKERWETERING

*RM = Rijksmonument, RC = Rijkscomplex.

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Beverweert	Beverweertseweg	60	Bunnik	aanwezig	RM/RC
Dompselaar	Langbroekerdijk B	24	Overlangbroek	niet aanwezig	
Den Donck	Strijp	3	Langbroek	aanwezig	
Groenesteijn	Langbroekerdijk A	16	Langbroek	aanwezig	
Hardenbroek	Langbroekerdijk	24	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM/RC
Hindersteyn	Langbroekerdijk A	121	Langbroek	aanwezig	RM/RC
Leeuwenburgh	Langbroekerdijk	39	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM/RC
Lunenburg	Langbroekerdijk A	99	Langbroek	aanwezig	RM

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Rhijnestein	Rhijnestein	2	Cothen	aanwezig	RM/RC
Rhodensteijn	Rhodensteijnselaan	1	Langbroek	aanwezig	
Rijsenburg	Langbroekerdijk	4	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	
Sandenburg	Langbroekerdijk A	22	Langbroek	aanwezig	RM/RC
Sterkenburg	Langbroekerdijk	10	Driebergen-Rijsenburg	aanwezig	RM/RC
Walenburg	Langbroekerdijk A	29	Langbroek	aanwezig	RM/RC
Weerdesteijn	Weerdesteijnselaan	1	Langbroek	aanwezig	RM/RC
Zuijlenburg	Langbroekerdijk B	32	Overlangbroek	aanwezig	RM

LAAGTE VAN PIJNENBURG

*RM = Rijksmonument, RC = Rijkscomplex.

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Aschenburg	Biltseweg	33	Soest	aanwezig	
Berg en Dal	Jacob van Lenneplan	12	Baarn	aanwezig	RM
Buitenzorg	Amsterdamse- straatweg	57	Baarn	aanwezig	RM
Canton/ Cantonspark	Javalaan	7	Baarn	aanwezig	RM/RC
Colenso	thv Vredehofstraat	30	Soest	aanwezig	
Baarnse Bos	p/a Hilversumse- straatweg	14	Baarn	aanwezig	RC
De Hoefslag	Biltseweg	37	Soest	aanwezig	
De Katoenbaal	Oude Amster- damseweg		Baarn	aanwezig	
Drakenburg	Zandheuvelweg	2	Baarn	aanwezig	
Drakenstein	Slotlaan	9	Lage Vuursche	aanwezig	RM
Eickenhorst	Jachthuislaan	55	Soest	aanwezig	
Ewijkshoeve	Soestdijkerweg	12	Den Dolder	aanwezig	RM/RC
Eyckenstein- Berkenstein-Ridder- oord	Dorpsweg	193	Maartensdijk	aanwezig	RM/RC
Groeneveld	Groeneveld	1	Baarn	aanwezig	RM/RC
Hooge Vuursche I	Hilversumse- straatweg		Baarn	niet aanwezig	
Hooge Vuursche III	Hilversumse- straatweg	14	Baarn	aanwezig	RM/RC
Klein-Drakenstein	Kloosterlaan	4	Lage Vuursche	aanwezig	RM/RC

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Nieuwerhoek	thv Burgemeester Grothestraat	82	Soest	aanwezig	
Peking	Javalaan	3	Baarn	aanwezig	
Pijnenburg	Pijnenburg	1	Baarn	aanwezig	RM/RC
Prins Hendriksoord-Vijverhof	Soestdijkerweg	17	Den Dolder	aanwezig	RM/RC
Roverestein	Maartendijkseweg	5	Maartensdijk	aanwezig	RM/RC
Rustenhoven	Dorpsweg	187	Maartensdijk	aanwezig	RM
Rusthoek	J.F. Kennedylaan	100	Baarn	aanwezig	RM/RC
Schoonoord	Faas Eliasstraat	9	Baarn	aanwezig	RM
Soestdijk-Eyckendaal	Amsterdamse-straatweg	1	Baarn	aanwezig	RM/RC
Steevlied	Oude Amsterdamseweg		Baarn	aanwezig	
t Benthuijs	Eemnesserweg	91	Baarn	aanwezig	RM/RC
Vijverhof	Soestdijkerweg	9	Soest	aanwezig	
Vredehof	thv Park Vredehof	6	Soest	aanwezig	

AMERSFOORTSEWEG

*RM = Rijksmonument, RC = Rijkscomplex.

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Beukbergen	Amersfoortseweg	59	Huis ter Heide	aanwezig	RM
De Oude Tempel	Oude Tempellaan	1	Soesterberg	aanwezig	
Dijnselburg	Amersfoortseweg	10	Huis ter Heide	aanwezig	
Egghermonde	Banningstraat	6	Soesterberg	aanwezig	
Eikenhorst	thv Amersfoortsestraat	18	Soesterberg	aanwezig	
Fornhese	Utrechtseweg	266	Amersfoort	aanwezig	
Rodichem	Park Rodichem	42	Huis ter heide	aanwezig	RM
Sterrenberg	Amersfoortseweg	56	Soesterberg	aanwezig	
Ter Wege	Amersfoortseweg	17	Bosch en Duin	aanwezig	RM
Zandbergen	Amersfoortseweg	18	Huis ter heide	aanwezig	RM/RC

VALLEILANDGOEDEREN

*RM = Rijksmonument, RC = Rijkscomplex.

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
De Boom	Arnhemseweg	107	Leusden	aanwezig	RM/RC
Den Treek	Trekerweg	23	Leusden	aanwezig	RM/RC
Geerestein	Geeresteinselaan	57	Woudenberg	aanwezig	RM/RC
Groenewoude	Ekris	42	Woudenberg	aanwezig	

AMELISWEERDEN

*RM = Rijksmonument, RC = Rijkscomplex.

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Cammingha	Camminghalaan	34	Bunnik	aanwezig	RM
Niënhof	Grotelaan	12-16	Bunnik	niet aanwezig	
Nieuw-Amelisweerd	Koningslaan	1	Bunnik	aanwezig	RM/RC
Oud-Amelisweerd	Koningslaan	9	Bunnik	aanwezig	RM/RC
Rhijnauwen	Rhijnauwenselaan	14	Bunnik	aanwezig	RM/RC

LINSCHOTEN

*RM = Rijksmonument, RC = Rijkscomplex.

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
Linschoten	Noord Linschoterdijk		Linschoten	aanwezig	RM/RC
Wulvenhorst			Linschoten	niet aanwezig	RM

DE HAAR

*RM = Rijksmonument, RC = Rijkscomplex.

Naam	Adres	Huisnr.	Plaats	Hoofdhuis: wel/niet aanwezig	RM/RC*
De Haar	Kasteellaan	1	Haarzuilens	aanwezig	RM/RC
De Ham	Hamlaan	3	Vleuten	aanwezig	RM

BIJLAGE 2: BETROKKEN EIGENAREN EN GEMEENTEN

Voor iedere buitenplaatszone zijn op locatie bijeenkomsten met gemeenten en eigenaren georganiseerd: een startbijeenkomst over de inhoud en status van het instrument en een tweede overlegmoment waarbij de toegezonden reacties van de betrokkenen op het concept besproken werden en nieuw commentaar kon worden ingebracht. Het heeft geleid tot diverse bijstellingen van de kaarten van de Buitenplaatsbiotoop. Naast deze overlegmomenten zijn er drie bijeenkomsten geweest met vertegenwoordigers van het Platform Utrechtse Buitenplaatsen (PUB) en van de beleidsvelden ruimtelijke ordening, landschap, natuur en erfgoed van de Provincie Utrecht.

Over het algemeen was de betrokkenheid van de aanwezigen bij de zorg om en het behoud van de kwaliteit van buitenplaatsen groot. Vooral de zorg om het gebied buiten het eigendom en rondom de buitenplaats werd gedeeld, bijvoorbeeld waar het gaat om (uit)zichten, lanen of waterlopen. Er is behoefte aan grip op de omgeving. Naast de kwaliteitsborging werd het belang van kennisgeving gedeeld, aangezien dat bij ontwerpers, ontwikkelaars en toetsers niet altijd vanzelfsprekend is. Per gemeente kan het accent verschillend liggen, waardoor de aandacht voor buitenplaatsen geen prioriteit krijgt. De gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Stichtse Vecht zijn goede vaandeldragers binnen hun zone. Ten slotte was de status van het instrument een belangrijk onderwerp van gesprek. Enerzijds wil men niet beperkt worden in ontwikkelingsmogelijkheden en anderzijds moet het instrument wel iets voorstellen om druk te kunnen uitoefenen op de omgeving. Een niet onbelangrijke 'bijvangst' was de waardering en behoefte van eigenaren nu eens de gelegenheid te krijgen om rechtstreeks in gesprek te gaan met 'de gemeente' en 'de provincie'. Onderlinge communicatie en uitwisseling met de overheid werd zeer op prijs gesteld.

De betrokken personen (in alfabetische volgorde):

Naam	Functie of Buitenplaats
M. Aberson-Vlassenrood	Gemeente Baarn
A.H. van den Arend Schmidt	Middenhoek
M. Barendrecht	Gemeente Bunnik
R.J.M. de Beaufort	Bornia
J. van Beeck	Gemeente Woudenberg
K. Beelaerts van Blokland	Vreedenhorst
H. van Bommel	Doornburgh
R. Berends	Staatsbosbeheer/kasteel Groeneveld
G.J. van den Berg	Huize Valkenberg
N. van den Berg	Gemeente Stichtse Vecht
V. van den Berg	Gemeente Stichtse Vecht
L. Berkhout	Stichting Wegh der Weegen
L. van Beuningen	Landgoed Rovèrestein
R. Blijdenstijn	Provincie Utrecht
E. Blok	SB4
M. Blott	De Culturele Zaak
O. van Boetzelaer	Landgoed Eyckenstein/Utrechts Particulier Grondbezit
H. den Boon	Broekbergen
E. den Boon	Broekbergen
D. Bosch van Drakenstein	Landhuis Drakenbosch
F. Broekhof	Schoutenhuis
S. de Clercq	Herteveld
M. Cramer	Gemeente Amersfoort
K. van Dam	SB4
B. van Dasselaar	Rentmeester
F. Deuss	Gemeente Utrecht
D. Diepenhorst	Utrechts Particulier Grondbezit
M. Dingemans	Gemeente Montfoort
F.A. Doude van Troostwijk	Hofstede Sterreschans
M.A. Doude van Troostwijk	Hofstede Sterreschans

De betrokken personen (in alfabetische volgorde):

V. Driessen	Gemeente De Ronde Venen
W. Dubelaar-Schippers	STAMU/Platform Utrechtse Buitenplaatsen
M. Dunsbergen	Hydepark (PKN)
W. Elberse	Staatsbosbeheer/kasteel Groeneveld
M. van Erven Dorens	Valkenheining
E. Geytenbeek	Hindersteyn
A. Gut	Gemeente Utrecht, afdeling Erfgoed
A. Heering	Landschap Erfgoed Utrecht
J. Hellevoort	Het Utrechts Landschap
G.Helling	Wethouder gemeente Stichtse Vecht
J. van Helsdingen	Sterkenburg
C. van Helsdingen	Sterkenburg
M. van den Heuvel	Gemeente Utrechtse Heuvelrug
H. van Hezik	Gemeente Montfoort
L. Hoegen Dijkhof	Plantage 1832
H.J. Hoegen Dijkhof	Plantage 1832
A. Hoogland	Walenburg
P.Ijdo	Beukbergen
P. Insinger	Landgoed Pijnenburg
W.J.J. Jaaltink	Stuurgroep Kromme Rijnlandschap
A. de Jong	Directeur Kasteel De Haar
T. van der Knoop	Stichting Wegh der Weegen
A.E.C. Koole-Quarles	Gunterstein
J. Koopmans	Geerestein
J. de Kruijff	Ridderhofstad Groenewoude
K. Kuperus	Gemeente Woudenberg
M.R. van Lanschot-van Vloten	Huis ten Bosch
A.J.A.M. Lisman	Vreedenhoff
S. van Lochem	Natuurmonumenten
M. Mostert	Historische moestuin 't Sand (Hydepark/La Foret)
M. Nolsen	Landgoed Den Treek-Henschoten
B.Th.W. van Notten	Huis te Maarn
W.J.P. van Notten	Huis te Maarn
J. Plag	Leeuw en Vecht
Y. Ploum	Directeur Museum Oud Amelisweerd
A. Postema	Gemeente De Bilt
A.Retel	Doornburgh
A. van Rooij-van Wijngaarden	Gemeente Utrechtse Heuvelrug
G. Schuring	Landgoed Vijverhof
G. van Sijpveld	Schoutenhuis
J. Simon	Gemeente Soest
T. de Smet	Gemeente Stichtse Vecht
J.E. Smit-van Eijk	Rietveldsate
A.E. Stratenus	Broekhuizen
G.E. Stratenus	Broekhuizen
A. Teuwisse	Rijksgebouwendienst/paleis Soestdijk
L. van Tuyll	Slot Zuylen
M.M. Valentijn	Beheerder landgoed Linschoten
T. Verhoef	Wethouder gemeente Utrechtse Heuvelrug
P. Vesters	Het Utrechts Landschap
R. Waanders	Beukenstein
G. Wachter	Provincie Utrecht
N.M. van Wageningen	Molenbosch
P. West	Landgoed Ewijkshoeve
A. West	Landgoed Ewijkshoeve
E. Wiewel	Reehorst (Triodosbank)
R.J. de Wijkerslooth de Weerdesteyn	Weerdesteyn
D.R. Wijnschenk	Schoonoord
P. de Wit	Gemeente Zeist
G. Wolfswinkel	Ridderhofstad Groenewoude
J.Wolters	Doornburgh
B. van Zanten	Geerestein

BIJLAGE 3: BRONNEN

Literatuur

- 12N Stedenbouw**, Tr3um Advies, De Appelboom, *Structuurvisie Gemeente Zeist 2020*, maart 2011.
- Abrahamse, J.E., R. Blijdenstijn**, *Wegh der Weegen: de ontwikkeling van de Amersfoortseweg 1647-2010*, Provincie Utrecht / Stokerkade cultuurhistorische uitgeverij, 2010.
- Albers, L.H.**, *Amelisweerd en Rhijnauwen, Cultuurhistorisch onderzoek*, Albers Adviezen Historische Parken, Utrecht, 2009.
- Albers, L.H., H. van der Eijk, A. Guineé**, *Den Treek, geschiedenis van het park*, 1999.
- Beaufort, W.H. de**, *De naam: "Den Treek"*. In *Maandblad Oud-Utrecht*, jg. 35, nr. 7, 1962.
- Bijhouwer, J.T.P.**, *Nederlandsche tuinen en buitenplaatsen*, Heemschutserie, uitgegeven bij Allert de Lange, Amsterdam, 1946.
- Blijdenstein, Roland**, *Zeist, groei en bouw, Geschiedenis, bouwstijlen en woonhuistypen*, Kerckebosch BV, Zeist, 1983.
- Blijdenstijn, R.**, *De Amelisweerden en Rhijnauwen, buitenplaatsenparel langs de Kromme Rijn*. In: *GM Kwadraat*, jaargang 11, nr. 41, lente 2011.
- Blijdenstijn, R., M. Kooiman**, *Architectuur en Stedebouw in de provincie Utrecht 1850-1940*, Waanders Uitgevers / Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zwolle / Zeist, 1996.
- Blijdenstijn, R.**, *Tastbare Tijd, Cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht*, Uitgeverij PlanPlan, Amsterdam, 2005.
- Blijdenstijn, R.**, *Waardering vakken Amersfoortseweg, achtergronddocument*, Provincie Utrecht, 12 september 2011.
- Blijdenstijn, R.**, *Zeist, Groei en bouw, Den Dolder en Bosch en Duin*, Uitgeverij Kerckebosch, Zeist, 1984.
- Blijdenstijn, R.**, *Zeist, Groei en bouw, Geschiedenis, bouwstijlen en woonhuistypen*, Uitgeverij Kerckebosch, Zeist, 1983.
- Blok, E., C. Brouwer, K. Bomert, R. Blijdenstijn (red.)**, *Het Baarnse Bos, een vorstelijk wandelpark, herstelplan voor een koninklijk bos*, Provincie Utrecht, Stokerkade cultuurhistorische uitgeverij, Amsterdam, 2007.
- Blok, Eric, Birgit Lang**, *Villatuinen in Nederland 1900-1940*, Amersfoort/Wageningen, 2008.
- Blott, M., R. Blijdenstijn**, *Uitvoeringsagenda Historische Buitenplaatsen 2012-2015*, Provincie Utrecht, september 2011.
- Boshoven, E.H., G.H. de Boer, D. Bekius**, *Gemeenten Renswoude en Woudenberg, Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart*, RAAP-RAPPORT 2117, Weesp, 2010.
- Broekhoven, S., S. Barends, F. Gaasbeek**, *De Bilt - Geschiedenis en Architectuur*, Uitgeverij Kerckebosch bv, Zeist, 1995.
- Buro Maas**, *Buitenplaatsen langs de Utrechtse Heuvelrug – een planologische verkenning van de buitenplaatsen in Zeist en Driebergen*, Zeist, juli 1981.
- Buro Maas**, *Landgoederen, buitenplaatsen en buitenhuizen in het gebied van de Kromme Rijn, de Langbroeker Wetering en de Utrechtse Heuvelrug – een planologische verkenning, deel 2*, Zeist, januari 1983.
- Buro Maas**, *Landgoederen, buitenplaatsen en buitenhuizen/villa's in en nabij het noordelijke deel van de Utrechtse Heuvelrug – een planologische verkenning, deel 3*, Zeist, december 1983.
- Buro Maas**, *Landgoederen, buitenplaatsen en buitenhuizen/villa's in het gebied van de Utrechtse Heuvelrug en rondom de steden Utrecht en Amersfoort – een planologische verkenning, deel 4*, Zeist, mei 1985.
- Buro Maas**, *Landgoederen, buitenplaatsen en buitenhuizen/villa's in de provincie Utrecht – een planologische verkenning (de Vechtstreek en 20 verspreid gelegen objecten), deel 5*, Zeist, oktober 1986.
- Coppens, Thera**, *Baarnse Lusthoven en hun bewoners*, Uitgeverij De Prom, Baarn, 1990.
- Dekker, C.**, *Het Kromme Rijngebied in de middeleeuwen, een institutioneel-geografische studie*, De Walburg Pers, Stichtse historische reeks deel 9, 1983.
- Dettingmeijer, R.**, *Bulletin KNOB [themanummer kasteel De Haar]*, jg. 95, nr. 2/3, 1996.
- Feijen, M. et al.**, *Beheerplan Bossen rondom Bithoven, 2011-2021*, Stichting Het Utrechts Landschap, De Bilt, 2011.

- Feijen, M. et al.**, *Beheerplan Oostbroek en Niënhof, 2011-2021*, Stichting Het Utrechts Landschap, De Bilt, 2011.
- Feijen, M. et al.**, *Beheerplan Zeisterbos, Kozakkenput en Beukbergen, 2010-2020*, Stichting Het Utrechts Landschap, De Bilt, december 2010.
- Gaasbeek, F., J. van 't Hof, M. Koenders, R. Blijdenstijn**, *Baarn: geschiedenis en architectuur*, Uitgeverij Kerckebosch bv / SPOU, Zeist/Utrecht, 1994.
- Gemeente Utrecht**, *Bestemmingsplan Haarzuilens, ontwerp*, maart 2013.
- Gemeente Utrecht**, *MER Golfbaan De Haar, Haarzuilens, Bijlagen*, september 2012.
- Gemeente Utrecht**, *Toekomstvisie landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen*, oktober 2011.
- Ginkel - Meester, S. van, R. Blijdenstein**, *Bunnik: geschiedenis en architectuur*, Uitgeverij Kerckebosch bv, Zeist, 1989.
- Hees, H. van**, *Korte historie van de familie Laan*. In: *Historische Kring Eemnes*, jg. 16, nr. 2, juli 1994.
- Heijenbrok, J., G. Steenmeijer, K. Timmers**, *Tien eeuwen Kasteel de Haar: wat een weelde*, Uitgeverij WBOOKS, Zwolle, 2011.
- Hendriks, Leo, Jan van der Hoeve**, *Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek, Lezen en analyseren van cultuurhistorisch erfgoed*, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Stichting Bouwhistorie Nederland, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Atelier Rijksbouwmeester en Rijksgebouwendienst, Den Haag, april 2009.
- Hendriks, L., R. van Immerseel**, *Richtlijnen Tuinhistorisch Onderzoek, Voor waardestellingen van groen erfgoed*, Rijksgebouwendienst, Den Haag, 2012.
- IJsselstijn, M., M. Kruidenier, R. Efdée**, *Zeist - Geschiedenis en architectuur*, Uitgeverij Kerckebosch bv / SPOU, Zeist/Utrecht, 2012.
- Immerzeel, R. van, L. van Boetzelaer, O. van Boetzelaer, I. Slootweg, F. Vogelzang**, *Eyckenstein, Op de grens van zand en veen*, Uitgeverij Matrijs / Nederlandse Kastelenstichting, Utrecht, 2010.
- Kolman, C., B. Olde Meierink, R. Stenvert en M. Tholens**, *Monumenten in Nederland - Utrecht*, Waanders Uitgevers/Rijksdienst voor de monumentenzorg, Zwolle/Zeist, 1996.
- Kooiman, M.**, *Beschrijvingen van Utrechtse Buitenplaatsen, concept*, juni 2011.
- Kruidenier, M., J. van der Spek, K.M. Veenland-Heineman**, *Maartensdijk: geschiedenis en architectuur*, Uitgeverij Kerckebosch bv / SPOU, Zeist/Utrecht, 2000.
- Kuiper Compagnons**, *Structuurvisie Gemeente De Bilt 2030*.
- Lägers, H.F.L., M.C.M. Kruidenier, K.M. Veenland-Heineman**, *Soest: geschiedenis en architectuur*, Uitgeverij Kerckebosch bv / SPOU, Zeist/Utrecht, 2006.
- mRO**, *Bestemmingsplan Amersfoortseweg e.o.*, Gemeente Zeist, 2008.
- Olde Meierink, B., et al.**, *Kastelen en ridderhofsteden in Utrecht*, Uitgeverij Matrijs/Stichting Utrechtse Kastelen, Utrecht, 1995.
- Olde Meierink, B., H. Tromp, A. Bakker**, *Geerestein en zijn bewoners: de geschiedenis van Huize Geerestein in Woudenberg*, Inbo Architecten/Adviseurs, Woudenberg, 1995.
- Oldenburger-Ebbers C.S., A.M. Backer, E. Blok**, *Gids voor de Nederlandse Tuin- en Landschapsarchitectuur, deel Oost en Midden, Gelderland en Utrecht*, Uitgeverij De Hef Publishers, Rotterdam, 1996.
- Parklaan landschapsarchitecten**, *Factsheets sorties Amersfoortseweg, achtergronddocument*, 13 september 2011.
- Perks, W.A.G., Den Treek**, *van marke tot landgoed*, Uitgeverij Bekking, Amersfortia Reeks deel 3, 2e editie, Amersfoort 1984.
- Perks, W.A.G.**, *Hoe uit een Frankische villa een 20e eeuwse landgoed ontstond; Leusden: Den Treek en De Boom*, N Samson nv, Alphen aan den Rijn, 1965.
- Provinciale Planologische Dienst Utrecht**, *Landgoederen, buitenplaatsen en buitenhuizen/villa's in de provincie Utrecht – een planologische verkenning (de Vechtstreek en 20 verspreid gelegen objecten), deel 5 - Bijlagen*, 1987.
- Putten, M.J. van, J. de Jong**, *Gemeente Soest, Plangebied Apollo-Noord te Soesterberg, Archeologisch en Cultuurhistorisch bureauonderzoek, BAAC-rapport V-08.0019*, juni 2008.
- Quint, P.**, *Beknopte beschrijving der provincie van Utrecht: bevattende een verslag van dit gewest in het algemeen, betreffende desselfs ligging, lucht- en grondgesteldheid, geschiedenissen ... benevens eene bijzon-*

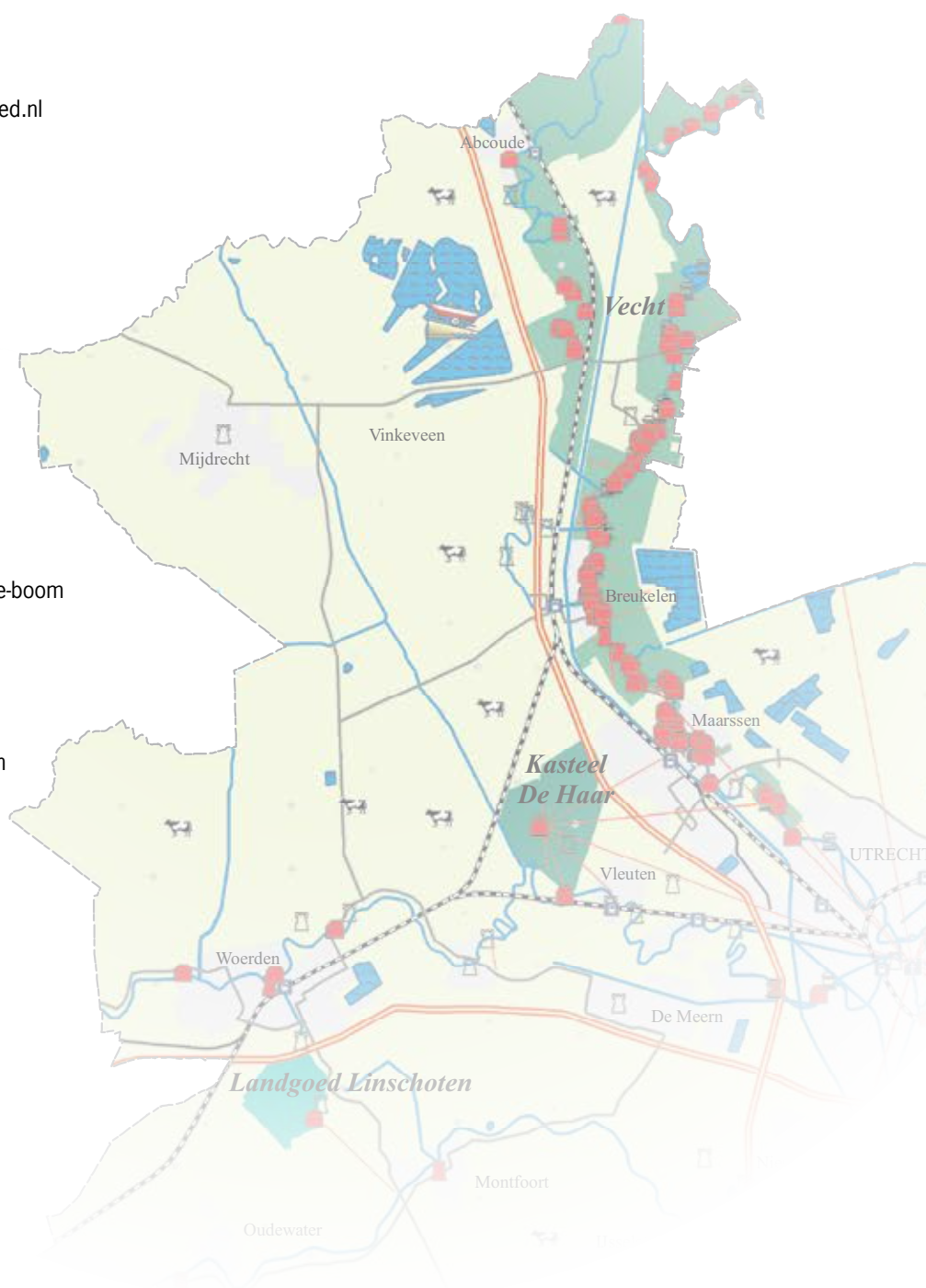
- dere beschrijving van alle de steden, dorpen, heerlykheden, ridderhofsteden en andere lustplaatsen in dezelve gelegen / alles uit de beste authouren bij een verzameld, en met een behooryk register voorzien, 1799.
- Reinink, W.**, *Landgoed Linschoten, een geschiedboek*, Stichting Landgoed Linschoten / Uitgeverij Thoth, Bussum, 1994.
- Rem, Paul, Ernest Kurpershoek, et al.**, *Paleis Soestdijk, Drie eeuwen huis van Oranje*, Kunsthistorisch bureau D'ARTS, Amsterdam, 2009.
- Reus, H., H. Vlaardingerbroek, L. Wevers, E. Stades-Vischer**, *Leusden: geschiedenis en architectuur*, Uitgeverij Kerckebosch bv, Zeist, 1998.
- SB4 en R. Blijdenstijn (red.)**, *Heel de Heuvelrug: Cultuurhistorische visie*, Wageningen/Utrecht, 2009.
- SB4**, *Inventarisatie en waardering van lanen op landgoed Den Treek-Henschoten*, Wageningen, 2009.
- SB4**, *Masterplan Het Baarnse Bos*, Wageningen, 2010.
- SB4**, *Ruimtelijke structuren van de historische buitenplaatsen in de Laagte van Pijnenburg*, Wageningen, 2012.
- Schaik, J. van**, *De bouwhistorie van het Huis te Linschoten*. In: Bulletin K.N.O.B., Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond, jg. 73, nr. 4, 1999.
- Schipper, W. et al.**, *Verleden en heden van de Treeker eik en zijn omgeving*. Jubileumuitgave ter gelegenheid van de 250 jarige Treeker eik. Uitgave van Koninklijke BDU Uitgeverij B.V., 2003.
- Stades-Vischer, M. E., K.M. Veenland-Heineman**, *Woudenberg: geschiedenis en architectuur*, Uitgeverij Kerckebosch bv / SPOU, Zeist/Utrecht, 1999.
- Tromp, H.**, *Groeneveld te Baarn, Bijdragen tot het bronnenonderzoek naar de ontwikkeling van Nederlandse historische tuinen, parken en buitenplaatsen*, Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zeist, 1980.
- Tromp, H.**, *Het hujs te Soestdijk, Het Koninklijk Paleis Soestdijk historisch gezien*, De Walburg Pers, Zutphen, 1987.
- Veen, P., R. de Visser**, *Masterplan Linschoterwaard*, Stichting Landgoed Linschoten, 6 december 2011.
- Visser, C.A. et al.**, *Cultuurhistorische Waardenkaart gemeente De Bilt (eerste selectie)*, Vestigia/Gemeente De Bilt, Amersfoort, december 2011.
- Volkers, Kees**, *Zeist door de tijd, een cultuurhistorische atlas*, Stokerkade cultuurhistorische uitgeverij, Amsterdam, 2011.
- Wagenaar Hummelinck, M.G.**, *De geschiedenis van Kasteel Groeneveld*, Kasteel Groeneveld, Baarn, 1998.
- Wilmer, C.C.S.**, *Buitens binnen Utrecht, voormalige buitenplaatsen in de gemeente Utrecht*, Kwadraat, Vianen, 1982.
- WSA Stedelijke Ontwikkeling**, *Revitalisering De Oude Tempel Soesterberg*, 17 maart 2010.
- Zeist, gemeente**, *Groenstructuurplan Zeist 2011-2020*, definitief mei 2011.
- Zeist, gemeente**, *Structuurvisie gemeente Zeist 2020*, vastgesteld op 1 maart 2011.
- Zijlstra, B., L. van Ek**, *Nederlandse Tuinarchitectuur 1850-1940*, Uitgave Walburg Pers, Zutphen, 1991.
- Zijlstra, H.**, *Een schitterend panorama; Uitzichtpunten op de Utrechtse Heuvelrug*, Utrecht, 2009.

Luchtfoto's en kaarten

- Meer, J.L. van der, *Topographische kaart van de gedeelten der provincies Utrecht en Gelderland, begrepen tussen de rivier de Rijn en de Zuiderzee, ca. 1789-1794* (Nationaal Archief)
Kadaster 1832 (www.hisgis.nl)
Veldminuutbladen ca. 1840-1860 (www.watwaswaar.nl)
Topografische kaarten ca. 1870-ca. 2000 (www.watwaswaar.nl)
Topografische kaart 2010-2011 (www.pdok.nl)
Luchtfoto ca. 1950 (webkaart.provincie-utrecht.nl)
Luchtfoto ca. 2005-2013 (maps.google.nl en webkaart.provincie-utrecht.nl)

Websites

www.watwaswaar.nl
www.kasteleninutrecht.eu
www.kastelenin nederland.nl
www.buitenplaatsenin nederland.nl
www.utrechtsebuitenplaatsen.nl
www.hisgjs.nl
monumentenregister.cultureelerfgoed.nl
webkaart.provincie-utrecht.nl
www.hetutrechtsarchief.nl
www.kastelenbeeldbank.nl/Utrecht
www.erfgoedutrecht.nl
www.sabine.nu
www.provincie-utrecht.nl/chat
www.utrecht.nl
www.zeist.nl
www.debilt.nl
www.bunnik.nl
www.utrechtslandschap.nl
www.kasteeldehaar.nl
www.landgoedlinschoten.nl
www.grootzandbrink.nl/landgoed-de-boom
www.leusdenopdekaart.nl
www.historieleusden.nl
www.ridderhofstadgroenewoude.nl
www.beukbergen.nl
www.jacynthabatenburg.nl/hamtoren
www.waardestelling.nl
www.weghderweegen.nl

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

COLOFON

De Utrechtse Buitenplaatsbiotoop Kenmerken en Ambities. Vecht, Stichtse Lustwarande, Langbroekerwetering, Laagte van Pijnenburg, Amersfoortseweg, Valleilandgoederen, Amelisweerden, Landgoed Linschoten en Kasteel De Haar is een initiatief van de provincie Utrecht en vormt een project uit de Uitvoeringsagenda Historische Buitenplaatsen 2012-2015.

Dit rapport is bedoeld als toelichting bij het GISdatabestand over de Buitenplaatsbiotopen van deze zones en is te vinden op de website www.provincie-utrecht.nl/buitenplaatsbiotoop.

Projectleiding

Roland Blijdenstijn, provincie Utrecht

Projectuitvoering

Kees van Dam en Eric Blok van SB4 Bureau voor Historische Tuinen, Parken en Landschappen en Mirjam Blott van De Culturele Zaak

Tekst

Kees van Dam en Eric Blok (SB4) en Roland Blijdenstijn (provincie Utrecht)

Kaarten

Eddie Poppe, provincie Utrecht en SB4

Afbeeldingen

Provincie Utrecht en SB4

Vormgeving

Pier 19, Utrecht

Drukwerkbegeleiding

Rianne Pot i.s.m. MultiMediaCentrum provincie Utrecht

© provincie Utrecht, oktober 2014

